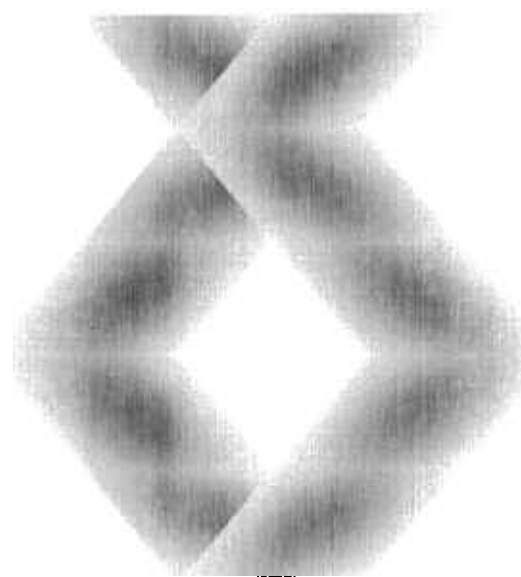

**Консолидиран годишен финансов отчет
по МСФО**

на Група Българска банка за развитие

за 2009 година

ГРУПА БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ

НАДЗОРЕН СЪВЕТ:

Председател: Румен Порожанов

Членове: Франсис Адам Уейкфилд Карпентър
Гарабед Ардашес Минасян

УПРАВИТЕЛЕН СЪВЕТ:

Председател: Димитър Димитров

Зам. председател: Сашо Чакалски

Членове: Димана Ранкова
Ангел Геков

Одитори: АФА ООД
ул. "Оборище" № 38
1504 София, България

Адрес на управление: ул. "Дякон Игнатий" 1
София 1000
България

Съдържание

1. КОНСОЛИДИРАН ГОДИШЕН ДОКЛАД ЗА ДЕЙНОСТТА	35 страници
2. ОДИТОРСКИ ДОКЛАД	3 страници
3. КОНСОЛИДИРАН ГОДИШЕН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ	94 страници

ГРУПА БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ

**КОНСОЛИДИРАН ДОКЛАД ЗА ДЕЙНОСТТА
2009**

СЪДЪРЖАНИЕ

ИНФОРМАЦИЯ ЗА БАНКОВАТА ГРУПА	3
ХАРАКТЕРИСТИКА НА СРЕДАТА	5
МАКРОИКОНОМИЧЕСКО РАЗВИТИЕ	
БАНКОВА СИСТЕМА	7
РАЗВИТИЕ НА СЕКТОРА НА МСП	11
ПРЕГЛЕД НА ДЕЙНОСТТА	13
ФИНАНСОВ РЕЗУЛТАТ	13
БАЛАНСОВИ ПОКАЗАТЕЛИ	14
УПРАВЛЕНИЕ НА РИСКА	17
КРЕДИТЕН РИСК	18
ПАЗАРЕН РИСК	19
ЛИХВЕН РИСК	20
ВАЛУТЕН РИСК	21
БАНКОВИ РЕГУЛАТОРИ СЪГЛАСНО БЪЛГАРСКОТО ЗАКОНОДАТЕЛСТВО	21
МЕЖДУНАРОДНА ДЕЙНОСТ, КРЕДИТЕН РЕЙТИНГ И ПРОЕКТИ ОТ ЗНАЧИТЕЛЕН МАЩАБ	23
УПРАВЛЕНИЕ НА ГРУПАТА	25
РАЗВИТИЕ НА ГРУПАТА БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ ПРЕЗ 2010 Г.	29
ФИНАНСОВИ ЦЕЛИ И ЗАДАЧИ	30
ТЪРГОВСКИ ЦЕЛИ И ЗАДАЧИ	31
ИНВЕСТИЦИИ	32
ОБЩО УПРАВЛЕНСКИ ЦЕЛИ И ЗАДАЧИ, ФАКТОРИ СЪС СЪЩЕСТВЕНО ВЛИЯНИЕ ВЪРХУ ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ПЛАНА	33
ДЕКЛАРАЦИЯ НА РЪКОВОДСТВОТО	34

Информация за банковата група

Група Българска банка за развитие (Групата) включва дружество-майка – Българска банка за развитие АД (ББР/Банката) и нейното дъщерно дружество – Национален гаранционен фонд ЕАД (НГФ/Фондът).

Дружество-майка

Българска банка за развитие АД е създадена на 11.03.1999 г. като акционерно дружество в България под наименованието "Насърчителна банка" АД.

На 23.04.2008 г. е приет Закон за Българската банка за развитие (ДВ 43/29.04.2008 г.). С него е уредена структурата и обхвата на дейността на банката, вкл. и на предвидените за учредяване нейни дъщерни дружества.

Като правопреемник на Насърчителна банка АД, Българската банка за развитие АД запазва като своя мисия подкрепата за предекспортното и експортно кредитиране на малки и средни предприятия, рефинансирането на български банки, кредитиращи малки и средни предприятия, рефинансирането на чуждестранни банки, кредитиращи купувачи на стоки и услуги, предоставяни от малки и средни предприятия. В допълнение ЗББР дава на институциите от банковата група на Банката статут по смисъла на чл. 44, втори параграф, буква "б", т. ii от Регламент (ЕО) № 1083/2006 на Съвета за определяне на общи разпоредби за Европейския фонд за регионално развитие, Европейския социален фонд и Кохезионния фонд.

За изпълнение на своите цели ББР АД, съгласно разпоредбите на Закона, формира финансова група заедно с две свои дъщерни дружества – Фонд за капиталови инвестиции, което дружеството все още не е учредено към 31.12.2009 г. (Фондът за капиталови инвестиции ще участва в капитала на малки и средни предприятия и ще предоставя консултантски услуги относно капиталовата им структура.) и Национален гаранционен фонд.

Собствеността на капитала се разпределя както следва:

99,999% се притежава от Република България, представлявана от Министерство на финансите;

0,001% се притежава от Банка ДСК

В съответствие с Устава, предметът на дейност на банката е:

Публично привличане на паричен ресурс от страната и чужбина, с цел използването му за предоставяне на кредити и за инвестиции за своя сметка и риск;

Покупка на менителници и записи на заповед;

Сделки с чуждестранни платежни средства;

Гаранционни сделки;

Безкасови плащания;

Факторинг и финансов лизинг;

Придобиване и управление на дялови участия;

Консултиране на дружества относно капиталовата им структура, икономическа стратегия и свързаните с това въпроси;

Консултации и услуги в сферата на преобразуването на дружества и придобиването на предприятия;

Сделките по чл. 54, ал. 1 от Закона за публичното предлагане на ценни книжа.

Седалището на Българска Банка за Развитие АД е гр. София 1000, община "Средец", ул. "Дякон Игнатий" № 1. Към 31.12.2009 г. банката има едно представителство, намиращо се в гр. Пловдив .

Към 31.12.2009 г. персоналът на банката включва 94 служители.

Дъщерно дружество

„Национален гаранционен фонд” ЕАД е дружество, учредено на 12.08.2008 г. въз основа за Закона за Българската банка за развитие и е регистрирано в Търговския регистър на 22.08.2008 г.

Съгласно Закона за кредитните институции (ЗКИ) „Национален гаранционен фонд” ЕАД е финансова институция, вписана през 2009 г. от БНБ в Регистъра по чл.3, ал.2 от Закона за кредитните институции (ЗКИ) под номер BGF00052.

В съответствие с Устава, предметът на дейност на Фонда е:

издаване на гаранции за допълване на обезпечението по заеми на малки и средни предприятия;

предлагане на други продукти на малки и средни предприятия, като: гаранция за участие в търг; гаранция за добро изпълнение; гаранция за авансово плащане; гаранция за изплащане на кредит на износител и други;

издаване на гаранции за допълване на обезпечение по заеми на малки и средни предприятия, осъществяващи научноизследователска и развойна дейност и за внедряване на тези продукти и научни разработки в индустрията.

други дейности, които не са забранени изрично от закона.

Издаваните гаранции от Фонда могат да покриват до 50 на сто от задължението. Максималната стойност на издадените от Фонда гаранции към едно търговско дружество не може да надвишава 10 на сто от капитала на Фонда.

Седалището и адресът на управление на Фонда са: гр.София, община Средец, ул. "Дякон Игнатий" №1.

Към 31.12.2009 г. персоналът на Фонда е 10 души.

Характеристика на средата

Макроикономическо развитие

През 2009 г. световната икономика навлезе в тежка рецесия, породена от дълбоката финансова криза и загуба на доверието на инвеститорите, приели глобален характер и довели до драстичен спад на деловата активност.

Глобалната рецесия, макар и с известно закъснение, се пренесе и върху българската икономика, която отбеляза 4 последователни тримесечия на спад на реалния БВП, съответно с 3.5%, 4.9%, 5.4% и 5.9% спрямо съответните периоди на предходната година. Този спад бе съпроводен и с променена структура на реалния икономически растеж с отрицателен принос на вътрешното търсене и положителен принос на нетния износ на стоки и услуги. След предприетите от правителството и от централната банка мерки за повишаване на ликвидността в икономиката и за противодействие на ефекта на световната финансова криза у нас, реалното изражение на спада на БВП на България за 2009 г. възлиза на 5.0% спрямо прогнозни очаквания за спад от над 6%.

На практика всички сектори от реалната икономика бележат спад на физическия обем спрямо предходната година, като този спад е най-силно изразен в секторите добивна и преработваща промишленост, строителство, търговия и хотелиерство. След 24.6 % ръст на физическия обем в селското стопанство през 2008г., през 2009 г. то отново отчита спад – около 3.3%.

Свиването на икономиката оформи тенденция на спад на отрицателното външнотърговско салдо на страната, който надхвърли 50%. Остава съществено

влиянието върху дефицита по търговския баланс на динамиката на цените на суровините и енергоносителите на международните пазари.

Отрицателното търговско салдо остава с водещ принос към формирането на дефицита по текущата сметка, който възлезе на 4,103 млн. евро (12.1 % от БВП, при 25.2 % за 2008 г.).

Влошената икономическа обстановка в международен план рефлектира в рязко намаляване на входящите капиталови потоци у нас. В през 2009 г. бе отчетен над 50% спад на ПЧИ в България (спрямо същия период на предходната година) до размер от 3212,5 млн.евро. С това покритието на дефицита по текущата сметка с преки инвестиции се върна на нива над 100% (100.51%)

Икономическият спад се отрази неблагоприятно на пазара на труда, преустановявайки тенденцията на спад на безработицата от последните години. Вследствие оптимизацията на заетите в реалния сектор, 2009 г. бе белязана от съществен скок в нивото на безработицата в страната, достигнало 9.1% в края на годината (прогнозите от средата на годината визираха нива от 11%). Средната месечна работна заплата отбеляза слаб ръст, достигайки 591 лв.

Съществена корекция се наблюдава в хармонизирания индекс на потребителските цени, спаднал до ниво от 1.6% спрямо 7.2 % за 2008 г. Относително ниската инфлация се дължи на струпането на множество фактори – силно свито потребителското търсене при почти непроменени доходи на домакинствата и стабилизиране на цените на енергийните суровини на световните пазари в по-тесни граници спрямо тези от 2008 г.

През 2010 г. ще се запази редуцираният ефект на факторите с основен принос за инфлацията на фона на отслабеното вътрешно търсене и очакванията за лимитирано покачване цените на енергоносителите и суровините.

Приходите по консолидираната фискална програма за 2009 г. са в размер на 25 021.6 млн.лв., което е 91.6% от постъпленията за същия период на предходната година и е пряко отражение на променената икономическа обстановка в страната. Изпълнението спрямо годишните разчети към държавния бюджет за 2009 г. е 76.9%. Разходите по консолидирания бюджет за 2009 г. са в размер на 25 551.2 млн.лв., което представлява 84.2% от предвидените по Закона за държавния бюджет на РБългария. Корекцията е вследствие положените усилия за ограничаване на нелихвените разходи и трансферите по републиканския бюджет, с което бе осигурена стабилност на бюджетната позиция.

Първичното салдо по консолидираната фискална програма за 2009 г. бележи дефицит от 529.5 млн.лв., т.е. 0.8% от БВП, а касовият дефицит е в размер на 1.1%.

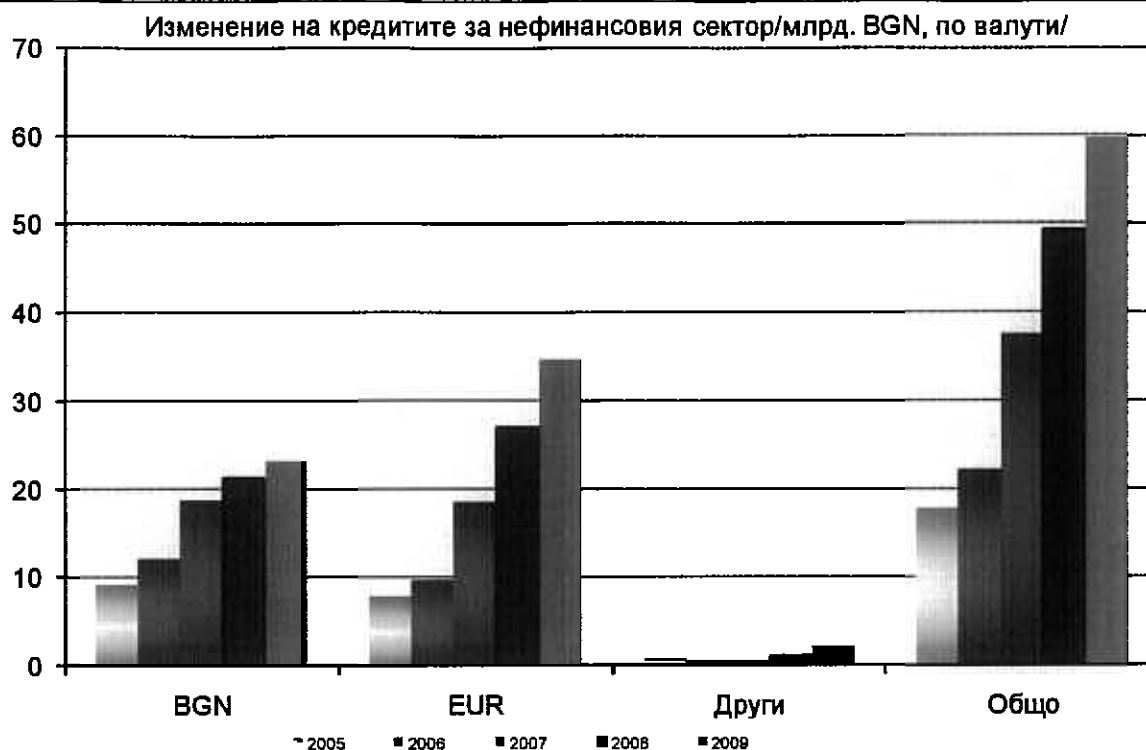
До края на м.декември 2009 г. е реализирано отрицателно нетно финансиране на бюджета с ДЦК в размер на 87.4 млн.лв. Размерът на изплатените ДЦК, през 2009 г., е 543.5 млн. лева при емитирани в размер от 456.2 млн. лева.

Направените през годината погашения по външния дълг възлизат на 166.1 млн.лв.и представляват плащания по дълга към Европейски съюз, към Полската национална банка, към Световната банка и по дълг към Япония. Извършени са операциите по канцелиране на обратно изкупените глобални облигации с номинали съответно от 17 млн.евро и 184.2 млн.щ.долара. За същия период са усвоени два външни заема от Световната банка в размер на 251 млн.евро. Отношението на общия държавен и държавно гарантиран дълг към прогнозния БВП към 31.12.2009 г. е 12.3 % и обслужването му не натоварва бюджета.

Банкова система

През изминалата година се запази тенденцията на забавяне темпа на развитие на банковата система в страната. Сумата на активите на търговските банки в края на 2009 г. нарасна едва с 1.9% и достигна 70 868 млн.лв, като ръстът е формиран основно през последното тримесечие на годината. Генерираната печалба на сектора, по данни на БНБ, достига 780 млн. лева.

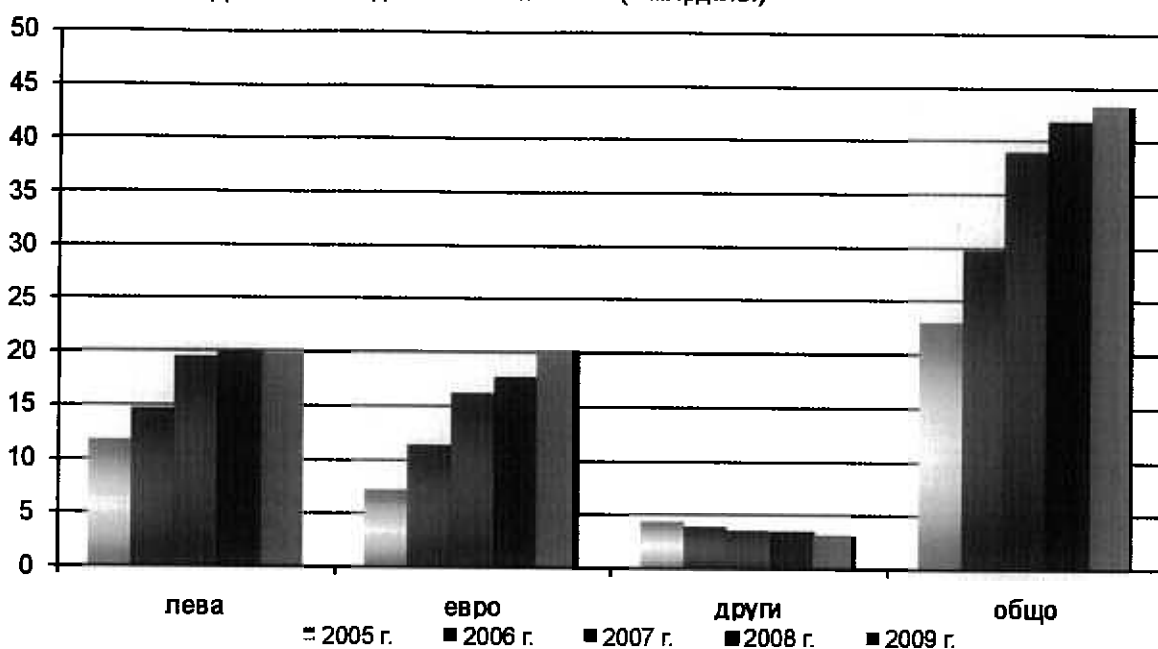
Кредитната дейност на банките е сред основните стимули за икономическата активност. През 2009 г. брутните кредити в системата се увеличават с 5.1% и достигат 59.9 млрд.лева, като делът на кредитите на корпоративни клиенти възлиза на 54.7%, а този на експозициите на дребно – съответно на 31.2%. Кредитите на населението нарастват с 1.3 млрд.лева с годишен темп от 7.5%. Годишният растеж на кредитите на предприятия е в размер на 0.8 млрд.лева (2.6% на годишна база), а вземанията от кредитни институции нарастват с 0.7 млрд.лева (9.7% годишен темп). Запазва се тенденцията на изпреварващ прираст на кредитите, деноминирани в евро, най-видна в корпоративния сегмент на пазара.

През годината търговските банки адаптираха политиките си към променената стопанска конюнктура, породила тенденция на нарастване дела на класифицираните и просрочени кредити (13.64% от общата сума на брутните кредити в системата в края на 2009 г.) Независимо от това, обаче, банковият сектор остава стабилен, което е следствие от силната капиталова позиция на българските банки – 17.04% капиталова адекватност и формиран капиталов буфер от 2 754 млн.лв. Ликвидността в системата остава добра и през годината не са отбелязани случаи на траен недостиг.

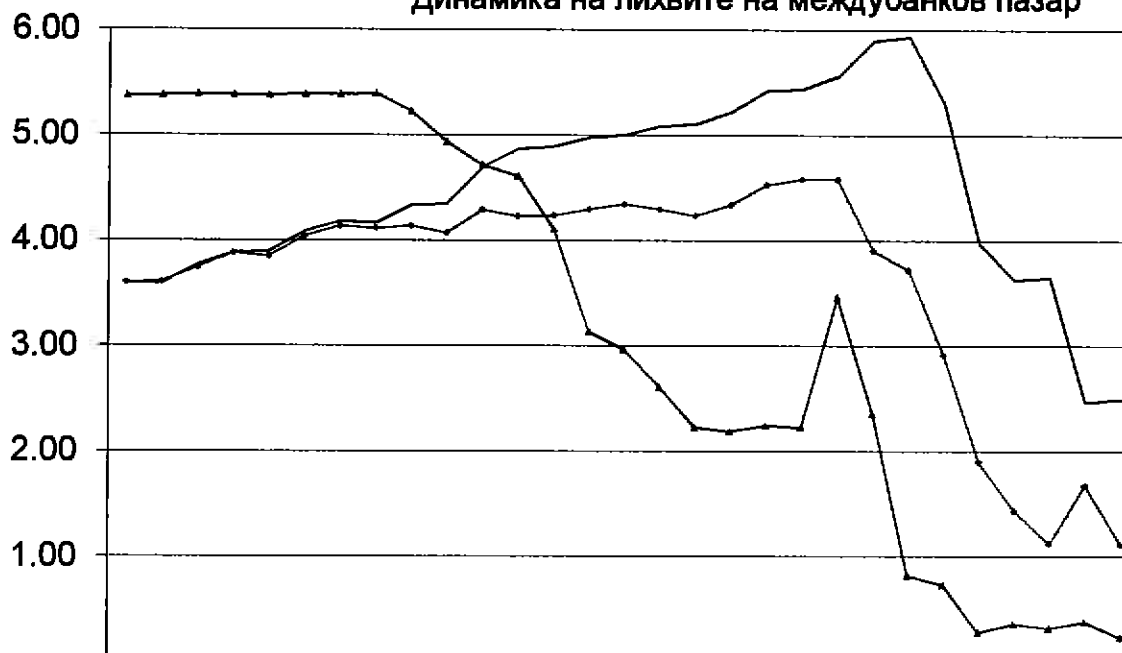
Размерът на привлечените средства от банковата система се запазва в годишен план и възлиза на 60.8 млрд.лв. като спадът при кредитните и различните от кредитните институции е напълно компенсирани от увеличението на депозитите на граждани и домакинства.

Динамика на депозитите на НФИ (в млрд. лв.)

След предприетите от БНБ мерки за увеличаване на ликвидността в края на 2008 г. (намаление на МЗР съответно на: 10% по депозитите от клиенти, 5% за депозити от чуждестранни финансови институции и 0% за депозити на централния и общинските бюджети) се оформи низходяща тенденция на левовите лихви на междубанковия. Динамиката се запази до края на м. септември, след което последва стабилизиране на левовите лихви на достигнатите нива.

Динамика на лихвите на междубанков пазар

Ограниченото външно финансиране и спадът в привлечените средства от кредитни и други институции пренасочиха фокуса на банките към укрепване на депозитната им база. Независимо от засилената конкуренция по привличане на нови вложители, под влияние на общата тенденция на редуциране на лихвените нива предлагането на по-атрактивни лихви по депозитите бе лимитирано.

Лихвената динамика при кредитите в лева бе значителна. Възходящият тренд на лихвите, стартирал още в края на 2007г. бе преодолян в началото на 2009г. в резултат както на мерките предприети от БНБ (редукция на нивата по МЗР), така и по линия на инжектирания в системата свеж ресурс чрез програмата на индиректно кредитиране на търговските банки чрез ББР.

На практика до края на трето тримесечие на 2009г. лихвените нива по кредити със срочност от една до 5 години останаха по-високи от дългосрочните, отразявайки очакванията за значително влияние на световната криза върху българската икономика.

Значително по-съгласувана, до началото на 2009г., бе динамиката на лихвите по кредити в евро. В рамките на 2009 г. рисковите очаквания на пазарните участници резултираха в рязко увеличение на ефективните лихви по краткосрочни и средносрочни кредити в евро, като краткосрочните такива се установиха трайно над средносрочните.

В допълнение, лихвената динамика по кредити на нефинансовия сектор бе белязана от рязко свиване на предлагането и символично, в светлината на ръстовете от предходни години, увеличение на кредитите за сектора.

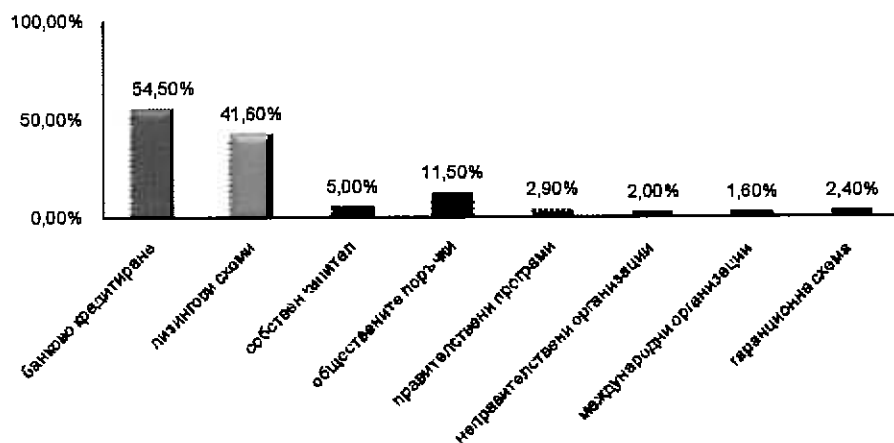

Развитие на сектора на МСП

Публикуваният в началото на 2010 год. Доклад на Министерството на икономиката, енергетиката и туризма (МИЕТ) за състоянието на сектора на МСП през 2008 година изнася и някои факти с актуалност към 2009. По отношение достъпа до финансиране, докладът посочва, че по-тежките икономически условия, на които бяха подложени предприятията, променя отношението им към външното финансиране. Влошената икономическа обстановка оказва силно влияние върху оборота и печалбите на малките и средните предприятия, което от своя страна намалява средствата, с които те разполагат. Това важи до такава степен, че финансирането със собствени средства е намаляло 10 пъти и въпреки трудностите, свързани с получаването на банков кредит, той се е превърнал в най-предпочитан източник на средства.

През 2009 година едва около 5 на сто от действащите МСП се финансират със собствен капитал, като година по-рано те са били над 50 на сто (според проучване на Агенция ЕСТАТ от октомври 2009 г., отразено в Доклада). Набирането на средства чрез лизингови схеми се използва от 41.6 на сто, докато година по-рано едва 10 на сто от предприятията са използвали лизинг, за да финансират инвестициите си. Интересът към банково кредитиране също се е увеличил, като 54.5 на сто от МСП са използвали този подход.

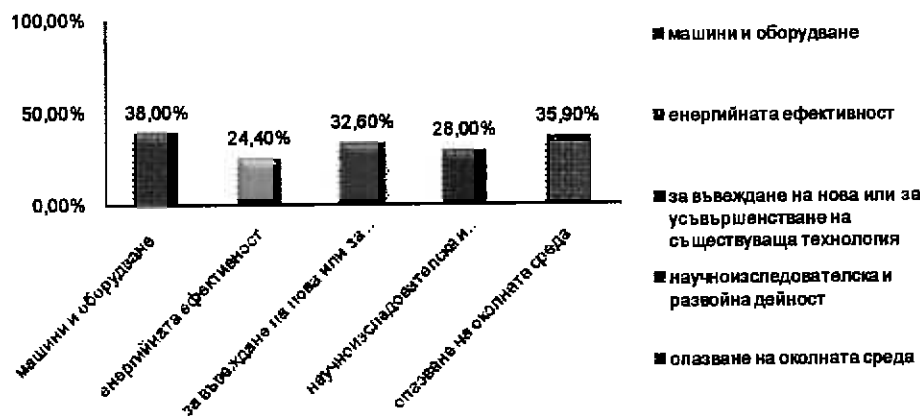
Източници на финансиране на МСП

Най-популярният източник на финансиране след търговските банки и лизинга са обществените поръчки, като 11.5 на сто от МСП се възползват от него. Набирането на средства чрез правителствени

програми е послужило на 2.9 на сто от предприятията, а достъп до финансиране посредством програми на неправителствени организации са имали 2 на сто. Финансирането чрез международни организации също остава незначително – 1.6 на сто и посредством гаранционна схема – 2.4 на сто.

Предназначение на инвестиционните разходи на МСП

От гледна точка на предназначението на собствения и привлечен средно и дългосрочен капитал на МСП, най-голям дял имат разходите за машини и оборудване и играят – 38 на сто от фирмите

осъществяват такива разходи. Малко по-малко – 32.6 на сто, планират средства за въвеждане на нова или за усъвършенстване на съществуваща технология, а 24.4 на сто възнамеряват да отделят средства за повишаване на енергийната ефективност.

През последната година едва 28 на сто от предприятията са отделили средства за научноизследователска и развойна дейност, за опазване на околната среда са вложили средства 35.9 на сто. Най-голям брой фирми са отделили средства за подобряване на енергийната ефективност – 43 на сто.

Нарастващата необходимост от външно финансиране на МСП обаче среща обратна тенденция на намаляване на ръста на банковите кредити и лизинга.

Към края 2009 г. общият брой кредити на сектор Нефинансови предприятия намалява на годишна база с 1.7%, като достига 126.5 хил. бр., при ръст от 27,6% в края на 2008 г. Размерът на кредитите на годишна база нараства с 2.3%, като достигат 30.938 млрд. лева, в сравнение с ръст от 32.4% в края 2008 г. (когато размерът им е бил 30.254 млрд. лева).

Очакванията за първите две тримесечия на 2010 година са, че темпът на прираст на вземанията от неправителствения сектор ще започне леко да се ускорява, без обаче да се отклони съществено от сегашните си стойности.

Понижението на лихвените проценти на междубанковия паричен пазар в еврозоната и у нас все още не се трансформира в понижение на лихвените проценти по кредитите за предприятията.

Преглед на дейността

Групата Българска банка за развитие АД (Групата) реализира съществено развитие и отчита изпълнение на поставените с годишния план цели и задачи.

Финансов резултат

Печалбата преди данъци на Групата към 31.12.2009 г. възлиза на 17,679 хил. лева, което съставлява ръст от 200.92 %.

Най-съществен принос за резултата има нетния лихвен доход, който достигна 38,884 хил. лв. Показателят регистрира ръст от 218.88%, което е пряко следствие от значително нарасналият обем на лихвоносните активи и мащабната капитализация на банката (дружеството-майка).

в '000 BGN

	2009	2008	Ръст в %
НЕТЕН ДОХОД ОТ ЛИХВИ	38,884	12,194	218.88%
НЕТЕН ДОХОД ОТ ТАКСИ И КОМИСИОННИ	1,872	1,096	70.80%
НЕТЕН ДОХОД ОТ ОПЕРАЦИИ В ЧУЖДЕСТРАННА ВАЛУТА	198	267	-25.84%
ПЕЧАЛБА/ЗАГУБА ОТ ИНВЕСТИЦИИ ЗА ПРОДАЖБА	- 30	- 23	30.43%
ДРУГИ ДОХОДИ ОТ ДЕЙНОСТТА	47	164	-71.34%
ЗАГУБИ ОТ ОБЕЗЦЕНКА И НЕСЪБИРАЕМОСТ НА КРЕДИТИ	- 16,254	- 2,020	704.65%
ОБЩИ АДМИНИСТРАТИВНИ РАЗХОДИ	- 7,038	- 5,803	21.28%
РЕЗУЛТАТ ПРЕДИ ДАНЪЦИ	17,679	5,875	200.92%

Лихвеният доход от кредити за МСП достигна 20,690 хил. лева регистрирайки ръст от 28.06 % спрямо 2008 г. Лихвеният доход от пласменти при банки (вкл. кредити) към края на 2009 г. е близо 7 пъти над обема лихвен доход от пласменти през предходната година. Това е следствие от интензивното развитие на банката в

посока на целево капитализиране на някои български търговски банки и от успешното развитие на отношенията ѝ с останалите търговски банки в страната.

Приходите от лихви от портфейла ценни книжа на Групата е 1,209 хил. лева за 2009 г., което е с 8.13% спад спрямо обема от 2008 г.

Разходите за лихви по дългосрочно привлечен ресурс регистрираха спад от 43.82 % и възлизат на 3,690 хил. лева. За последното способства както низходящата динамика на базисните лихви, така и умереният ръст на обема на дългосрочно привлечени средства. Регистрираното нарастване с 56.73% на разходите за лихви по депозити на клиенти (достигнали 1,094 хил. лева) е следствие от значително нарасналият им обем.

През 2009 г. бяха заделени допълнителни провизии срещу загуба от обезценка в общ размер от 13,359 хил. лева. По издадените банкови гаранции през 2009 г. са начислени провизии в размер на 2,895 хил. лв.

Балансови показатели

Към 31.12.2009 г. сумата на активите на Групата достигна 879,649 хил. лв., отбелязвайки ръст спрямо края на 2008 г. от 105.91 %. Следва да бъде отбелязано, че значителен принос към ръста на балансовото число има целевото капитализиране на банката през първото тримесечие на 2009 г.

Кредитният портфейл на Групата без предоставените кредити на финансови институции, по амортизирана стойност към 31.12.2009 г., е 299,759 хил. лева. Увеличението спрямо 2008 г. е 50.33 %. През 2009 г. Българска Банка за Развитие АД (дружеството-майка) е разрешила нови кредити в общ обем 175,664 хил. лева, т.е. нарастването спрямо 2008 г. е 28.96 % (136,215 хил. лв.).

През 2009 г. Групата продължи да търси диверсификация на кредитния си портфейл.

Секторна структура на кредитния портфейл в '000 BGN

	2009	2008	Структура	
			2009	2008
Промисленост	74,486	45,292	24.8%	22.7%
Туристически услуги	25,416	23,522	8.5%	11.8%
Търговия	48,475	41,324	16.2%	20.7%
Селско стопанство	25,007	20,304	8.3%	10.2%
Строителство	64,872	30,979	21.6%	15.5%
Транспорт	12,912	3,902	4.3%	2.0%
Други отрасли	48,591	34,083	16.2%	17.1%
	299,759	199,406	100.0%	100.0%

Интензивното развитие на банката (дружеството-майка) намери отражение и в матуриретната структура на кредитния портфейл. Към 31.12.2009 г. 34.72 % от кредитния портфейл е със срочност 1 до 3 години, а 33.36 % над 3 години.

Срочна структура на кредитния портфейл в '000 BGN

	2009	2008	Структура	
			2009	2008
До 1 година	95,657	51,695	31.9%	25.9%
От 1 до 3 години	104,091	54,698	34.7%	27.4%
Над 3 години	100,011	93,013	33.4%	46.6%
	299,759	199,406		

За сравнение, в края на 2008 г., съответните дялове са 27.43 % и 46.65 %.

Делът на редовните кредити е 87,65 % към края на 2009 г. (за сравнение – 90.90% към края на 2008 г.). Разпределението на кредитния портфейл по рискови класификационни групи, съгласно приложимите международни стандарти за финансови отчети е следното:

Категория МСФО	2009		2008	
	Амортизирана стойност МСФО	отн. дял	Амортизирана стойност МСФО	отн. дял
редовни	262,721	87.65%	181,270	90.90%
под наблюдение	14,045	4.69%	12,670	6.35%
нередовни	6,167	2.05%	2,382	1.19%
загуба	16,826	5.61%	3,084	1.55%
Общо	299,759	100.00%	199,406	100.00%

Кредитите, деноминирани в български лева, се олихвяват основно с променливи лихвени проценти, определяни на база основен лихвен процент (ОЛП) на Централната банка или базисен лихвен процент на самата банка, установяван периодично от нея въз основа на пазарните промени, плюс определена надбавка на всеки отделен клиент. За кредитите, определяни на база ОЛП договорените надбавки, са от 2.75 % до 11 % годишно (2008 г.: от 2.75% до 11%). За кредити, определяни на база БЛП на банката, договорените надбавки са от -1.36% до 4.0% (2008 г. от -1.36% до 4.0%). БЛП за периода на 2009 г. е 8.63% (2008 г.: 8.50%).

Кредитите, деноминирани в чуждестранна валута (EUR), са с лихвен процент, който се състои от базисен лихвен процент на банката (дружеството-майка), определян от нея на база цена на използвания ресурс, и надбавка определена за всеки отделен клиент. За периода на 2009 г. е 8.63% (2008 г. 8.50%) За кредитите в евро, определяни на база БЛП на банката (дружеството-майка), договорените надбавки са от 0% до 2.0%. Банката (дружеството-майка) е запазила право да преразглежда базисния лихвен процент съобразно промяната на цената на привлечения си ресурс.

Структура на портфейла ценни книжа в '000 BGN

	2009	2008
Държавни облигации в EUR (ЗУНК облигации)	-	6,019
Корпоративни облигации	12,099	13,146
Акции на непублични дружества	1,815	1,815
Акции на публични дружества	276	227
Общо :	14,190	21,207

През 2009 г. Групата отчита умерен ръст в обема на дългосрочно привлечените средства, което е пряко следствие от усложнената икономическа и финансова конюнктура.

Привлечени средства от международни институции в '000 BGN

	2009	2008
Дългосрочно рамково споразумение за заем с Банката за развитие към Съвета на Европа	44,065	29,590
Дългосрочен заем от ДЕПФА Инвестмънт Банк	25,229	29,117
Дългосрочен заем от Скандинавска инвестиционна банка	16,911	19,097
Дългосрочен Глобален заем от Европейската инвестиционна банка	7,325	9,473
Дългосрочен и краткосрочен заем от ДЕКСИЯ Комуналкредит	19,473	39,218
Дългосрочен заем от Японска банка за международно сътрудничество	19,030	-
Дългосрочен заем от ЧБТР	15,590	-
Дългосрочен заем от КБР	9,830	-
Общо :	157,453	126,495

Основните партньори и кредитори на банката (дружеството-майка) са:

- ⇒ Банката за развитие към Съвета на Европа – подписани са рамкови кредитни споразумения за 10,000 хил. евро и 5,000 хил. евро; подписано ново споразумение за кредит в размер на 15,000 хил. евро; усвоен размер към края на 2009 г – 7,500 хил. евро;
- ⇒ Европейската инвестиционна банка – сключен финансов договор за сумата от 10,000 хил. евро за финансиране на МСП; подписано ново споразумение за сумата от 25,000 хил. евро; заемът не е усвоен;
- ⇒ Скандинавската инвестиционна банка – кредитна линия в размер на 10,000 хил. евро;
- ⇒ Депфа Инвестмънт Банк – получен заем в размер на 15,000 хил. евро за общи корпоративни цели;

- ⇒ Дексия Комуналкредит банк – получен заем в размер на 10,000 хил. евро за финансиране на инвестиционни проекти на МСП;
- ⇒ Японска банка за международно сътрудничество – подписано споразумение за кредит в размер на 10,000 хил. евро; заемът е усвоен през 2009 г.; подписано ново споразумение за сумата от 20,000 хил. евро; заемът не е усвоен;
- ⇒ Китайска банка за развитие – подписано споразумение за кредит в размер на 25,000 хил. евро; усвоен размер на заема към края на годината – 5,000 хил. евро;
- ⇒ Черноморска банка за търговия и развитие - подписано споразумение за кредит в размер на 8,000 хил. евро; заемът е изцяло усвоен към края на 2009 г.

Други привлечени средства:

Заемно финансиране от Министерство на финансите със средства на KfW – ББР АД (дружеството-майка), определена за "Носител на проекти", е получила 4,929 хил. евро с цел да финансира търговски банки, които да кредитират инвестиционни проекти на български микро- и МСП;

Средства на KfW, предоставени от Министерство на финансите, за доверително управление – средствата се предоставят на търговски банки посредници, с цел финансиране на малки и средни предприятия, като подборът и мониторингът на банките се извършва от ББР АД (дружеството-майка);

Дългосрочни договори за рефинансиране със средства на Държавен фонд "Земеделие" – за предоставяне на целеви кредити за земеделски производители; сумата за рефинансиране от Фонд Земеделие към 31.12.2009 г. е 6,761 хил. лв.

Цената на външните линии, предоставени по линия на Банката за развитие към Съвета на Европа, ЕИБ, Скандинавската инвестиционна банка, Дефа инвестмънт банк и Дексия Комуналкредит банк, е формирана от дължимата лихва, която се базира на 3- или 6-месечен EURIBOR плюс съответната надбавка, която варира в рамките на 0.29 до 0.85 процентни пункта. Кредитните линии са предоставени в евро и са сравнително дългосрочни, като окончателното издължаване на отделните линии е в периода от 2013 до 2019 г.

Управление на риска

В хода на обичайната дейност Групата е изложена на различни рискове, най-важните от които са кредитният риск, пазарният и ликвидният риск. Тези рискове са идентифицирани, измервани и наблюдавани от нея с помощта на различни контролни механизми, за да се определят цените на банковите услуги и видовете продукти на базата на отчитания риск и да се избягва концентрирането на

неоправдан риск. В рамките на Групата се прилага единна вътрешно нормативна уредба, въз основа на която се извършва идентификацията, анализа и управлението на поетите рискове.

Кредитен риск

Кредитен риск е рискът, при който клиентите няма да бъдат в състояние да изплатят изцяло дължимите на групата суми в предвидения срок.

Управлението на специфичния кредитен риск се осъществява от Кредитен комитет на банката (дружеството-майка) и се наблюдава едновременно и от Управителния и от Надзорния съвет. Функцията по управление на кредитния риск осигурява прилагането на подходяща политика и съответствието на тази политика със свързаните процедури и контроли за текущо наблюдение на съответния кредит. Рисковата експозиция на кредитния портфейл се управлява чрез редовен анализ на способността на кредитополучателите да спазват задълженията си по плащане на лихвите и главниците, а и чрез поставяне на подходящи кредитни ограничения. Кредитният риск се намалява частично и чрез получаване на различни видове обезпечения.

На база на подписано гаранционно писмо с Европейския инвестиционен фонд (ЕИФ) през 2003 г. и последващи анекси дружеството-майка (банката) участва в гаранционната схема за предоставяне на кредити на малки и средни предприятия (МСП), съгласно дългосрочната програма на Европейския съюз за МСП. ЕИФ се ангажира да предостави пряка гаранция, която да покрива 50% от остатъчната загубата по главницата и лихвите от всеки кредит от групата заеми, включени в кредитния под-портфейл на банката, формиран на база предвидените в споразумението условия, но общо не повече от 2,520 хил. евро. Дружеството-майка (банката) е прилагала намалени изисквания за обезпечение на кредитите, включени в портфейла гарантиран от ЕИФ.

През 2008 г. дружеството-майка (банката) е изпълнила обема на гарантирания портфейл и размерът на общата гаранция е 2,507 хил. евро. Към 31.12.2009 г. общата експозиция по кредити гарантирани от ЕИФ е в размера на 22,235 хил. лв.(31.12.2008 г.: 29,123 хил. лв.) Тази сума включва усвоената, но неиздължена част от кредитите и поетите ангажименти от банката по неусвоени кредити. Ангажиментът за плащане от страна на ЕИФ към тази дата възлиза на 4,903 хил. лв. (31.12.2008 г.: 4,903 хил. лв.), като покритите загуби от страна на ЕИФ са в размер на 2,876 хил. лв.(31.12.2008 г.: 2,610 хил. лв.). На 13.02.2009 г. дружеството-майка (банката) е подписала ново споразумение с ЕИФ за гаранционна линия в размер на 60 млн. евро.

За целите на управлението на поемания и поет кредитен риск Групата прилага система от лимити, в т.ч. отраслови. С оглед ефективно управление на поемания

кредитен риск в НГФ ЕАД (дъщерното дружество) се прилагат лимити по отношение качеството на гарантираните портфейли на банките партньори, както и лимит по размера на изплатените гаранции. Кредитния портфейл на Групата се отличава с концентрация на дългосрочни кредити, което е следствие от специфичните задачи възложени на дружеството-майка (банката) в подкрепа на МСП.

Основната цел на инструментите под формата на гаранции и акредитиви е да се осигурят средства на клиента, съобразно появата на необходимост от тях. Гаранции и акредитиви, представляващи неотменяем ангажимент, че банката ще извърши плащания в случай, че клиент не може да изпълни задълженията си към трета страна, и носят същия кредитен риск, както и кредитите. Документарните и търговски акредитиви, представляващи писмено поемане на задължения от банката от името на клиент, оторизират трето лице да тегли средства до определена сума при определени условия. Те са обезпечени със стоки, поради което са с по-нисък риск от прякото кредитиране.

Издадените от Групата гаранции по Проект "Гаранционен фонд за микрокредитиране" на МТСП са необезпечени. В случай на активиране на компонент от издадена гаранция от някое от дружествата в групата, извършеното плащане от него не се оценява като крайна загуба, тъй като банката-партньор има задължение да предприеме всички необходими действия за реализация на получените обезпечения по проблемния кредит и да възстанови съответната сума.

Неусвоените средства по одобрени кредитни споразумения под формата на заеми, гаранции или акредитиви представляват ангажименти на дружеството-майка (банката). По отношение на кредитния риск дружеството-майка (банката) е потенциално изложена на загуба в размер на общата сума на неусвоените кредити. Вероятният размер на загубата, обаче, е по-нисък от всички неусвоени средства, тъй като повечето от този тип ангажименти предполагат изисквания за поддържане на определени кредитни стандарти от страна на клиента. Дружеството-майка (банката) текущо следи сроковете за усвояване на кредитите, тъй като по-дългосрочните задължения обикновено са с по-висока степен на кредитен риск от краткосрочните.

При търговията с банки без обезпечения стриктно бе следен режима на прилагане на утвърдените от ръководството лимити за Групата. Отклонения от така цитираният режим са допустими само с решение на УС на банката.

Пазарен риск

Пазарният риск е рискът от негативното движение на лихвените проценти, валутните курсове между различните валути и на пазарната цена на ценните книжа и другите финансови инструменти. Тези движения оказват влияние върху рентабилността на Групата като цяло.

Лихвен риск

Банката (дружеството-майка) винаги има експозиция спрямо движението на пазарните лихвени проценти, което оказва влияние върху финансовото ѝ състояние и паричните потоци. Лихвените маржове могат да нараснат в резултат от такива промени, но могат и да намалеят или да предизвикат загуби в случай на неочаквано движение или рязка смяна на посоката на промени.

Лихвените проценти за активи и пасиви, деноминирани в български лева, се определят на база на движението на основния лихвен процент, определян от Централната банка (БНБ), и чийто колебания са в определена степен предвидими. Банката постоянно следи движенията при чуждестранните валути, несъответствията в лихвените нива и в матуритетната структура на своите активи и пасиви. Също така текущо наблюдава промените в цените и доходността на търгуваните държавни ценни книжа. Управление "Анализи" на ББР АД (дружеството-майка) следи оперативно динамиката на факторите пораждащи пазарни рискове с цел да бъде осигурено съответствие на възприетите от Банката ограничения и лимити за поемания пазарен риск. Резултатите от текущите анализи се докладват за сведение и решение на Комитетът по ликвидността, който следи нивата на пазарния риск, на който е изложена Групата.

Управлението на риска в Групата е в съответствие с регулативните изисквания на надзорните органи. Конкретните принципи и процедури са описани във вътрешните правила и указания на дружеството-майка (банката), чрез които се идентифицира, оценява, извършва мониторинг и предприемат предпазни мерки за поддържане на рисковия профил на банката в съответствие с провежданата политика.

В портфейла от ценни книжа (държани на разположение за продажба) делът на книжата с фиксиран доход (основен източник на лихвен дисбаланс към 31.12.2009 г., предвид променливият характер на лихвените условия по пасивите на Групата) е незначителен.

Пласирането на средства е подчинено на вътрешни правила за оценка на контрагентния риск, като практиката на Групата е да работи изключително с първокласни финансови институции. Кредитирането на търговски банки, в рамките на програми за финансиране на МСП и на земеделски производители, също е подчинено на вътрешните правила за оценка и лимитиране на кредитния риск.

В ход е втори етап от процеса по внедряване на специализиран софтуер за управление на риска.

Таблицата по-долу представя нивото на лихвен дисбаланс, който по същество е мярка за поетия от Групата лихвен риск. В нея са включени финансовите активи и пасиви на Групата по балансова стойност съгласно очакваната дата на промяна на лихвените условия по тях, разпределени в базови матуритетни периоди към 31.12.2009г. в хил. лева:

Лихвен дисбаланс в '000 BGN

Базови периоди	до 1 м.	1-3 м.	3-6 м.	6-12м.	1-5 г.	над 5 год.	нелихвени	Общо
Финансови Активи	313,915	62,706	6,651	7,419	109,817	355,000	20,062	875,570
Финансови Пасиви	84,780	79,121	50,862	12,712	23,302	2,946	104	253,827
Лихвен дисбаланс	229,135	-16,415	-44,211	-5,293	86,515	352,054	19,958	621,743

Валутен риск

Валутният риск е риск от негативното влияние на колебания в преобладаващите валутни курсове върху финансовото състояние и паричните потоци на Групата. Нетната позиция във всяка валута се следи постоянно от Комитет за управление на активите и пасивите (по ликвидността). Основната част от активите и пасивите на Групата са деноминирани в евро и тъй като българският лев е фиксиран към евро, не съществува значителен валутен риск, свързан с тях.

Следващата таблица обобщава експозицията на Групата към валутен риск в хил. лева към 31.12.2009 г.:

Експозиция към валутен риск в '000 BGN

	В USD	В EUR	В друга валута	В BGN	Общо
Финансови Активи	54	256,219	613	618,684	875,570
Финансови Пасиви	46	225,639	577	27,565	253,827
Нетна валутна позиция	8	30,580	36	591,119	621,743
Условни задължения и ангажименти	2,461	22,294	16,589	66,194	107,538

Банкови регулатори съгласно българското законодателство

В съответствие с изискванията на банковото законодателство в България и инструкциите на Българска Народна Банка (БНБ), в качеството ѝ на Централна банка, Българска банка за развитие АД (дружеството-майка) индивидуално и респ. като банкова група, следва да спазва определени ограничения свързани със следните съотношения:

Обща капиталова адекватност

Банката (дружеството-майка) изчислява общата капиталова адекватност на консолидационно ниво като процентно съотношение между нетната капиталова база и общия рисков компонент на активите на Групата. Капиталовата база включва основния акционерен капитал, Фонд Резервен и другите резерви с общо предназначение. Общият рисков компонент на консолидираните активи включва балансовите и задбалансовите експозиции на Групата, претеглени по степен на риск.

Отчетената капиталова адекватност на Групата към 31.12.2009 г. е 88.97 % (31.12.2008 г.: 60,51%). Минимално изискваната капиталова адекватност е 12% (2008 г.: 12%). Минимално изисквана (препоръчана) адекватност на първичния капитал 10% (2008 г.: 10%).

Минимално изискван акционерен капитал

Към 31.12.2009 г. внесенят основен акционерен капитал на дружеството-майка (банката) е 589,574 хил. лв.(31.12.2008 г.: 214,574 хил. лв.). Банката е изпълнила изискванията от 10,000 хил. лв. на Централната банка за минимално изисквания акционерен капитал, респ. собствен капитал, както и капиталовите изисквания на Закона за Българската банка за развитие.

Други регулаторни съотношения:

- ⇒ Капиталова база спрямо откритите валутни позиции на консолидационно ниво – максималното съотношение е до 30% за всички валути и респ. до 15% за всяка отделна валута, с изключение на позициите в евро. Към 31.12.2009 г. банката е изпълнила изискването за това съотношение (31.12.2008 г.: изпълнено);
- ⇒ Капиталова база спрямо големи рискови експозиции на консолидационно ниво – общият размер на всички големи кредити не може да надвишава 8 пъти капиталовата база на Групата. Експозицията към едно лице или свързани лица не може да надвишава 25 % от капиталовата база.
- ⇒ Ликвидни активи спрямо нетни парични потоци – Централната банка (БНБ) следи следи на индивидуално ниво (ниво банка). за размерите и състава на ликвидните активи на банките и при необходимост определя минимални коефициенти за ликвидност за всяка отделна банка, който трябва да се постигне в определен срок като процент на ликвидните активи спрямо привлечените средства. Към 31.12.2009 г. коефициентът на ликвидни активи (КЛА) на Групата е 22,35 % (31.12.2008 г.: 65.44%).

През 2008 г. БНБ е препоръчала съотношение на ликвидните активи по смисъла на Наредба 11 към привлечени средства от институции, различни от кредитни, граждани и домакинства от 15 %. През 2009 г. не е променяна препоръката на БНБ относно това съотношение. Показателят ликвидни активи спрямо нетни парични потоци на консолидационно ниво към 31.12.2009 г. за Групата е 68,99 % (за 2008 г.: 231%)

Допълнително Групата чрез дружеството-майка (банката) поддържа: а) минимален задължителен резерв по сметки в Централната банка на стойност 3,912 хил.лв. и в размер на 10 % от привлечените средства по депозити и кредити, без бюджетни, и 5% - от привлечени средства от нерезиденти (31.12.2008 г.: 9,779 хил. лв. и 10% - за всички привлечени средства), и б) резервен обезпечителен фонд на стойност 81 хил.лв. (31.12.2008 г.: 213 хил.лв.) създаден от БНБ като допълнителен гаранционен механизъм за осигуряване сетълмент на плащанията, инициирани от системните оператори към системата за брутен сетълмент в реално време RINGS.

Капиталова база спрямо размера на направените вложения в недвижими имоти, оборудване, акции и дялове от нефинансови институции, на консолидационно ниво – всички вложенията на Групата под такава форма не могат да надхвърлят размера на капиталовата й база, а само тези в: а) недвижими имоти и оборудване – до 60% от капиталовата база., б) дялови участия в дъщерни дружества, които не са банки, застрахователни дружества, инвестиционни посредници или други финансови институции – до 40% от капиталовата база по Закона за Българската банка за развитие), и в) дялови участия, които не са банки, застрахователни дружества и инвестиционни посредници – до 50% от капиталовата база (по Закона за кредитните институции). Размерът на прякото или косвено участие на дружеството-майка (банката) в едно дружество, което не е банка, застрахователно дружество, инвестиционен посредник или финансова институция не може да надхвърля 15% от капиталовата база съгласно Закона за Българската банка за развитие (10% по Закона за кредитните институции).

Към 31.12.2009 г. банката е спазила всички регулативни изисквания на БНБ и българското законодателство.

Международна дейност, кредитен рейтинг и проекти от значителен мащаб

Българска Банка за Развитие АД (дружеството-майка) продължава да е единствената българска институция акционер в Европейския Инвестиционен Фонд с 0.10% от капитала на ЕИФ. Банката (дружеството-майка) получава всяка година

дивиденди от притежаваните акции след провеждане на годишното общо събрание на ЕИФ.

През 2009 г. дружеството-майка (банката) разшири още повече своите международни контакти и размера на привлечени средства. В средата на месец октомври беше усвоена кредитна линия за 5,000 хил. евро от Китайската Банка за Развитие. На 18 ноември беше усвоен първия транш от 6,460 хил. евро от кредитната линия с Черноморската Банка за Търговия и Развитие, а на 17 декември - втория транш от 1,540 хил. евро. 7,500 хил. евро кредитна линия бяха преведени от Банката за Развитие към Съвета на Европа и 9,587 хил. евро от Японската Банка за Международно Сътрудничество.

Налагането на ББР АД (дружеството-майка) като уважаван и авторитетен партньор в банковия сектор на страната е следствие и от нейния авторитет сред сродните европейски и международни институции. В тази връзка са подготвени споразумения за сътрудничество с Корейската Ексим Банк, Македонската банка за развитие, Хърватската банка за развитие.

Планира се да бъде интензифициран диалога с:

- КфВ, Германия - КфВ е важен партньор за ББР, сътрудничеството с когото предстои да се разширява значително. Досега ББР е ползвала две линии за он-лендинг, финансирани с ресурс на КфВ. ББР има много добри контакти с новото ръководство на КфВ и за първото тримесечие на 2010 г. е планирана среща, на която да се обсъдят възможностите за сътрудничество и нови кредитни линии
- Испанска банка за развитие (ИКО) – ББР има подписан меморандум за сътрудничество с ИКО от 2004 година. Това споразумение представлява добра база за договаряне на кредитна линия. За първото тримесечие на 2010 е планирана среща
- NRW (Банка на Северен Рейн Вестфалия, Германия) е една от най-важните регионални банки за развитие в Германия (общо активи над 50 млрд. евро). С тази банка ББР има подписано споразумение за сътрудничество от 2006 година. Това споразумение представлява добра база за договаряне на кредитна линия. За първото тримесечие на 2010 е планирана среща
- Турска индустриална банка за развитие – за първото тримесечие на 2010 е планирана среща с цел обсъждане възможности за сътрудничество и формално установяване на партньорство.

Българска Банка за Развитие АД (дружеството-майка) е пълноправен член на Европейската асоциация на публичните банки (ЕАПБ) от 2005 година. През 2009 г.

ББР АД (дружеството-майка) продължи да взема дейно участие в работните срещи и семинари организирани от ЕАПБ свързани с развитието на европейското банково и финансово законодателство. Същевременно членството в ЕАПБ спомага за обмяната на опит и най-добри практики между ББР АД (дружеството-майка) и все повече европейски публични банки. От м. Септември 2009г. НГФ ЕАД (дъщерното дружество) е пълноправен член на АЕСМ (Европейската асоциация на гаранционните фондове).

ББР АД (дружеството-майка) продължава да действа в ролята си на наблюдател в организацията „Институции на Европейския Съюз Специализирани в Дългосрочно Кредитиране”.

На първи Август 2007 година Българска банка за развитие АД (дружеството-майка) бе официално приета за пълноправен член на Мрежата на Европейските Финансови Институции (NEFI). NEFI е създадена през 1999 година и се състои от 11 банки от 11 различни страни членки на ЕС. Целите на NEFI са от една страна да се подобри обмяната на информация, ноу-хау и опит при финансирането на МСП между банките и от друга страна да провежда конструктивен диалог с институциите на ЕС относно проблемите с финансирането на МСП в ЕС. През изминалата година банката участва редовно в постоянните работни срещи на Мрежата на Европейските Финансови Институции.

В съгласие с политиката на БАКР, преглед на присъдения рейтинг на ББР АД (дружеството-майка) бе извършен през м. Декември 2008г. В резултат от прегледа дългосрочният кредитен рейтинг бе повишен от ВВ+ на ВВВ-.

На 2 март 2009 г. международната рейтингова агенция „Фич Рейтингс” присъди на ББР АД (дружеството-майка) рейтинг на емитент по дългосрочен дълг в чуждестранна валута „ВВВ-” (негативна перспектива). Краткосрочният рейтинг на банката е „F3”, а индивидуалният „D”. Рейтингът се възприема като инвестиционен от инвеститорската общност. Това е първият рейтинг, който ББР (дружеството-майка) получава от международно призната рейтингова агенция. Присъденият рейтинг е мотивиран с изключително високото ниво на капитализация (капиталова адекватност - 84.99%), адекватното ниво на доходност, ниския риск при привличането на ресурс за финансиране на операциите и наличието на подкрепа от страна на акционера - Министерство на финансите. Наличието на международен кредитен рейтинг ще подпомогне банката при привличането на външен ресурс за финансиране на сектора на МСП в България.

Управление на Групата

Българска банка за развитие АД (дружеството майка) има двустепенна структура на управление, която се състои от тричленен Надзорен съвет и Управителен съвет от четирима членове.

През 2009 г. са извършени промени в Надзорния съвет (НС). С решение на ОСА от 08.09.2009г. броя на членовете на НС е намален на трима, като за членове на НС на Банката са избрани г-н Румен Андонов Порожанов и г-н Гарабед Ардашес Минасян.

Със свое решение от (Протокол N 95 от 02.11.2009 г., т.3) НС на Банката е извършил промени в УС на банката като е освободил г-н Димитър Тадаръков в качеството му на член на УС и е избрал на негово място г-жа Димана Ранкова.

Към 31.12.2009 г. Надзорният съвет (НС) и Управителният съвет (УС) на банката са в следния състав:

Надзорен съвет:

Румен Порожанов – председател;

Гарабед Минасян – член;

Франсис Адам Уейкфилд Карпентър – член;

Управителен съвет:

Димитър Димитров – председател;

Сашо Чакалски – зам. председател;

Ангел Геков – член;

Димана Ранкова – член.

Към 31.12.2009 г. изпълнителни директори на банката (дружеството-майка) са Димитър Димитров, Сашо Чакалски и Ангел Геков. Към 31.12.2009 г. банката има назначени двама прокуристи - Красимирка Велинова – Съева и Тодор Ванев. Банката се управлява и представлява съвместно от всеки двама от тримата изпълнителни директори, или от прокурис т с един от тримата изпълнителни директори.

Възнагражденията, които са получили членовете на Надзорния съвет и Управителния съвет през 2009 г. са в размер на 1,418 хил. лв. През годината членовете на двата съвета не са придобивали и не притежават акции на банката, както и нямат специални права за придобиване на такива акции.

Няма сключени договори по смисъла на чл. 240 "б" на Търговския закон между членовете на НС и УС или свързани с тях лица, от една страна, и банката, от друга страна, които да излизат извън обичайната им дейност или съществено да се отклоняват от пазарните условия.

Участието, по смисъла на чл.247, ал.2, т.4 от Търговския закон, на членове на НС и УС в търговски дружества като неограничено отговорни съдружници, притежаване на повече от 25 на сто от капитала на друго дружество, както и участие

в управлението на други търговски дружества или кооперации като прокуристи, управители или членове на съвети е както следва:

Участие на членове на НС и УС в капитала на други дружества:

Румен Андонов Порожанов, председател на НС – няма участия;

Гарабед Ардашес Минасян, член на НС – няма участия;

Франсис Адам Уейкфилд Карпентър – няма участия

Димитър Кирилов Димитров, председател на УС и изпълнителен директор, притежава в:

„Баланс Комерс“ ООД, ЕИК 121902421 – 50% от капитала;

„Димос“ ООД, ЕИК 131375686 – 33.33% от капитала;

„Пи Джи Ди“ ООД, ЕИК 175247211 – 50% от капитала

Сашо Петров Чакалски, член на УС и изпълнителен директор притежава в:

„Димос“ ООД, София, ЕИК 131375686 – 33.33% от капитала;

Ангел Кирилов Геков, член на УС и изпълнителен директор – няма участия

Участие на членове на НС в управлението на други дружества:

Румен Андонов Порожанов, председател на НС

„София-БТ“ АД, ЕИК 831520311 – член на СД;

Гарабед Ардашес Минасян, член на НС – няма участия

Франсис Адам Уейкфилд Карпентър, член на НС – няма участия

Участие на членове на УС в управлението на други дружества:

Димитър Кирилов Димитров, председател на УС и изпълнителен директор:

„Андема“ АД, ЕИК 121067932 – член на колективен орган на управление;

„Баланс Комерс“ ООД, ЕИК 121902421 – управител;

Фонд „Енергийна ефективност“, ЕИК 131320278, член на колективен орган на управление;

Сашо Петров Чакалски, член на УС и изпълнителен директор – няма участия

Ангел Кирилов Геков, член на УС и изпълнителен директор – няма участия

Димана Ангелова Ранкова :

Проектна компания „Нефтопровод Бургас Александропулис –БГ”, ЕИК 175329733 – председател на СД

Дъщерното дружество на ББР АД, НГФ ЕАД, има едностепенна структура на управление - Съвет на директорите, който Уставът на предвижда да бъде в състав от три до пет членове.

През 2009 г. Съветът на директорите е бил в състав от трима членове, като към 31.12.2009 г. в него участват Тодор Ванев (председател на СД), Светлин Статков (член на СД и изпълнителен директор) и Михаил Стоянов (член на СД и прокурист). С решение на Едноличния собственик на капитала през годината бе направена една промяна в състава на СД като Красимир Христов (член на СД и прокурист) бе освободен от СД на 2.11.2009 г. и в състава на СД бе избран Тодор Ванев, избран и за председател на СД. При извършената промяна г-н Михаил Стоянов бе освободен като председател на СД и упълномощен за прокурист на фонда.

Поради смъртта на г-н Михаил Стоянов на 29.12.2009 година след тази дата той вече не изпълнява посочените функции. С решение на ЕСК от 17.03.2010 (Протокол 11 на УС на ББР АД) на мястото на г-н Михаил Стоянов, за член на СД на НГФ ЕАД е избран г-н Ангел Кирилов Геков, член на УС на ББР АД и изпълнителен директор.

Възнагражденията, които са получили членовете на Съвета на директорите през 2009 г. са в размер на 138 хил. лв.

Членовете на СД не притежават акции на Фонда, както и нямат специални права за придобиване на такива акции.

Няма сключени договори по смисъла на чл. 240 “б” на Търговския закон между членовете на СД или свързани с тях лица, от една страна, и Фонда, от друга страна, които да излизат извън обичайната им дейност или съществено да се отклоняват от пазарните условия.

Участието, по смисъла на чл.247, ал.2, т.4 от Търговския закон, на членове на НС и УС в търговски дружества като неограничено отговорни

съдружници, притежаване на повече от 25 на сто от капитала на друго дружество, както и участие в управлението на други търговски дружества или кооперации като прокуристи, управители или членове на съвети е както следва:

Участие на членове на СД в капитала на други дружества:

Тодор Николов Ванев, Председател на СД – няма участие.

Светлин Димов Статков, член на СД и изпълнителен директор – няма участия;

Михаил Драганов Стоянов, председател на СД, притежава в "Бест флейвърс" ЕООД, София, БУЛСТАТ 130252093 – 100% от капитала;

Красимир Евтимов Христов, член на СД и прокурист до ноември 2009 г. – не е имал участия.

Ангел Кирилов Геков – няма участия;

Участие на членове на СД в управлението на други дружества:

Тодор Николов Ванев, Председател на СД – прокурист на Българска банка за развитие АД;

Светлин Димов Статков, член на СД и изпълнителен директор – няма участия;

Михаил Драганов Стоянов, председател на СД – управител на "Бест флейвърс" ЕООД, София, БУЛСТАТ 130252093;

Красимир Евтимов Христов, член на СД и прокурист до ноември 2009 г. – не е имал участия.

Ангел Кирилов Геков, член на СД – член на УС на ББР АД и изпълнителен директор.

Развитие на Групата Българска банка за развитие през 2010 г.

За изпълнение на своите цели през 2010г. ББР АД (дружеството-майка) и по реда на Закона за нейното учредяване формира финансова група заедно с две свои дружества – Фонд за капиталови инвестиции и Национален гаранционен фонд. През 2009 г. НГФ (дъщерното дружество) в качеството му на агент по проекта на МТСП „Гаранционен фонд за микрокредитиране“, който бе прехвърлен към ББР АД, пое функциите по администрирането на издадените от Банката портфейлни гаранции по проекта. Към 31.12.2009 г. в гарантирания от ББР и управляван от НГФ портфейл са включени общо 3,975 кредита с одобрен размер на кредитите 90,000 хил. лева и общ гарантиран размер 63,879 хил. лева в края на годината. През последното тримесечие на 2009 г. НГФ стартира и издаването на индивидуални и портфейлни

гаранции на местни банки, финансиращи МСП. Фондът е подписал споразумения с 10 банки за общ ангажимент от 76,000 хил. лева. За периода до 31.12.2009 г. в гарантираните портфейли са включени 39 кредита с общ ангажимент на НГФ за 3,250 хил. лева и общ размер на кредитите от 7,500 хил. лева.

Фондът за капиталови инвестиции все още не е учреден. Стартирането на второто дъщерно дружество на ББР АД ще е в зависимост от икономическата конюнктура в кратко и средносрочен план.

Финансови цели и задачи

Първостепенна финансова цел на Групата е постигането на стабилен ръст на печалбата, респективно устойчиво ниво на капитализация по линия на попълването на фонд „Резервен“.

Планираният ръст на печалбата за 2010г. е 55.10% и отразява значително нарасналият мащаб на операциите. На тази база се формират и целите за постигане на възвращаемост на капитала от 6% за 2010г. и плавното нарастване на показателя до устойчиво ниво в диапазона 10-11% в рамките на стратегическия хоризонт. Подобно ниво на развитие на показателя кореспондира с типичната за ЕС (развити икономики) възвращаемост на капитала в банковия сектор - около 12-14%. Съществено влияние върху очакваното ниво на резултата има консервативния подход на Групата по отношение провизирането на поетите рискове.

Постигането на целта по резултата ще бъде осъществено чрез плавно усвояване на капиталовите резерви и ръст на доходоносните (рискови) активи. В края на 2010г. нивото на капиталова адекватност на Групата ще бъде в диапазона 55-60%, като в средносрочен план (до 2012г.) целта е Групата да усвои капиталовите си резерви до нива от 20-25%.

Ръста на доходоносните активи се предвижда да кореспондира с поставянето на акцент върху индиректното кредитиране (он-лендинг) за сектора на МСП. Като устойчива и дългосрочна цел, Групата си поставя тази, делът на вземанията от клиенти от нефинансовия сектор да не надхвърля 40% от общия размер на кредитния портфейл (с включени банки). Планира се още през 2010г. подобно съотношение на основните бизнес и продуктови линии да бъде постигнато. В края на 2010г. индиректното кредитиране ще достигне обем от 557 млн. лева, а кредитния портфейл за корпоративни клиенти ще възлезе на около 450 млн. лева (амортизирана стойност).

От особена важност за успешната реализация на поставените цели е поддържането на оптимални нива на поетите рискове в условия на усложнена стопанска конюнктура и относително интензивен ръст на обема на операциите.

Усилията при управлението на общия рисков профил ще бъдат концентрирани към изпълнението на следните задачи:

- ⇒ Делът на ангажимента по отпуснати кредити да бъде поддържан на ниво от около 20% за 2010 г.;
- ⇒ Стриктно спазване и текущ анализ на приетите лимити за експозиция към сектори, отрасли и региони с оглед недопускане на повишен риск от концентрация;
- ⇒ Диверсификация на кредитния портфейл по линия както на разширена клиентска база така и чрез разнообразяване на продуктивния портфейл;
- ⇒ Диверсификация на пула дългосрочно привлечени средства, в т.ч. емитирането на облигационен заем.

Финансирането на активните операции ще бъде реализирано чрез нетно увеличение на дългосрочно привлечените средства в размер от 198 млн. лева от които 100 млн. лева ще бъдат насочени към програмата за индиректно кредитиране.

Планираното емитиране на облигационен заем ще бъде реализирано на два етапа при общ очакван обем на привлечения ресурс около 80 млн. лева.

Към 31.12.2009 г. в гарантирания от Групата портфейл са включени общо 3,975 микро кредита с одобрен размер 90 млн. лева и общ гаранционен ангажимент от 63,879 хил. лева. В рамките на собствените си гаранционни програми НГФ ЕАД (дъщерното дружество) има подписани споразумения с 10 банки при общ ангажимент от 76 млн.лв. За периода до 31.12.2009 г. в гарантираните портфейли са включени 39 кредита с общ ангажимент на НГФ за 3,250 хил. лева и размер на кредитите от 7,500 хил. лева.

Основна цел на НГФ ЕАД (дъщерното дружество) до края на 2010 г. е да постигне като количествен показател издаването на гаранции за 80 млн. лева.

Търговски цели и задачи

Цялостната търговска политика на Групата е съсредоточена върху предлагането на максимално широк спектър от продукти за МСП при ефективно използване на наличните възможности за достъп на пазара. Основни цели при структурирането на дейностите са разработването и развитието на продукти покриващи различните клиентски сегменти (основен критерий – размер на финансирането) както и постигането на диверсифициран клиентски микс. Насоките за работа и задачите за изпълнение през 2010г. са:

- ⇒ Повишаване интензитета на работа по линия на инвестиционното банкиране и проектно финансиране. Тук целеви клиентски сегмент ще са българските общини, както и финансирането на местна инфраструктура и възобновяеми енергийни източници. На Дирекция „Инвестиционно банкиране и проектно финансиране“ е възложено и организацията на облигационния заем (в два етапа) на ББР АД;
- ⇒ Разширяване и задълбочаване на работата с компании от сектора на пенсионното осигуряване, с оглед подпомагане на инвестиционната им дейност в условия на влошена стопанска конюнктура;
- ⇒ При директното кредитиране през 2010 г. банката ще запази политиката си за работа по проекти с размер от около и над 2 млн. лв. с цел поддържане в разумни граници на операционния риск и поддържане на висока ефективност на работата на управления „Кредитиране“ и КАКЕ;
- ⇒ Разширяване и задълбочаване на взаимоотношенията с банките партньори по програмата за индиректно кредитиране, с оглед осигуряване на допълнителен и при адекватни на средата условия ресурс за финансиране на МСП в ниския сегмент – размер на финансираня до 2 млн. лева;
- ⇒ Повишаване интензитета на работа с банки партньори по съществуващи продукти за предоставяне на кредитна защита. Дейността е насочена към НГФ ЕАД, като се предвижда ефективния ангажимент на дружеството към системата на търговските банки да е около 80 млн. лева (в края на 2010г.);
- ⇒ Структуриране на микрофинансираща институция с оглед насърчаване предлагането на финансови услуги в най-ниския клиентски сегмент – микро фирмите.

В допълнение към основните задачи за 2010г. Групата ще продължи работата по изграждане и развитие на връзките си със сродни институции от ЕС. В рамките на установения диалог с институциите управляващи оперативни програми ще бъде търсено и донастройване на съществуващите продукти на ББР с оглед максимално стимулиране и облекчаване процеса на усвояване на средства по приоритетните направления.

Инвестиции

През плановия период Групата предвижда да бъде реализирана адекватна на финансовите възможности и цели инвестиционна програма. Проектите представяме по-долу:

Микрофинансираща институция

Съвместно с МТСП, ПРООН и КРМГ, беше подготвен механизма за продължаващото прилагане на Програмата JOBS чрез създаване на микрофинансираща институция в рамките на ББР. Микрофинансиращата институция (МФИ) ще бъде еднолично акционерно дружество, собственост на Българска банка за развитие с капитал от 2 млн. лева.

Фонд за капиталови инвестиции

С оглед изпълнението на Закона за ББР АД и след извършване на детайлен анализ на пазара и текущата финансова и икономическа обстановка в страната, през 2010 г. е възможно да се пристъпи към създаване на ново дъщерно дружество на банката - Фонд за капиталови инвестиции.

Реконструкция на сградния фонд на ББР АД

Банката предвижда обновяване на сградния фонд като конкретният размер на инвестицията за реконструкция сградата на институцията предстои да бъде уточнен до края на първото полугодие на 2010 г. Инвестицията се налага предвид обстоятелството, че сградата, в която се помещава банката е паметник на културата и нейното опазване е задължение на собственика. Продължителността на проекта ще надхвърли 3 години /по предварителни оценки/.

Усъвършенстване на информационно - аналитичната система

През 2010г. банката (дружеството-майка) планира да разшири обхвата на стартирания през 2007г. проект за внедряване на специализиран софтуер за управление на риска. В основата си, вторият етап на проекта, цели да бъдат внедрени в практиката модули осигуряващи дейностите по управление на активите и пасивите в т.ч. по начин кореспондиращ на изискванията на системата за управление на риска.

Дъщерното дружество на ББР АД, НГФ ЕАД не предвижда извършването на инвестиции през 2010г.

Общо управленски цели и задачи, фактори със съществено влияние върху изпълнението на плана

Основна цел на общо управленският процес в Групата е структурирането ѝ като ефективна и интегрирана финансова група.

С оглед разширяването на операциите на съществуващото дъщерно дружество НГФ ЕАД, предстоящото създаване на МФИ и фонд за капиталово участие се налага да бъде отделено особено внимание на интегрирането на тези структурни единици със звената, реализиращи подпомагащи и контролни функции. В допълнение, повишеният интензитет и мащаб на дейността налагат :

- дейността по осъвременяването и доразработването на вътрешно нормативната уредба на ББР АД (дружеството-майка) през 2010 г. да продължи в следните насоки: 1/ текуща актуализация на нормативните документи с оглед отразяването на промени в действащите общи регулации, регламентиращи банковата дейност, и 2/ допълване на нормативната база на банката с нови документи, регламентиращи новите дейности, процеси и продукти;
- критични области на текущата отчетност като управление на риска и мониторинга на изпълнението на планираните цели да бъдат наблюдавани с повишен интензитет, респективно управлявани в логиката на процеса по вътрешен анализ на адекватността на капитала;
- ще продължи процеса на изграждане на мениджърска информационна система, консолидираща необходимата за управлението на Групата информация и създаваща предпоставки за анализ и оценка на сценарии за развитието на институцията;

Въведеният в практиката на Групата бизнес модел, ще бъде доразвит от гледна точка текуща отчетност и в оперативен порядък подкрепен кадрово, предвид необходимостта да бъде постигнато необходимото минимално ниво на взаимозаменяемост

В условия на влошена стопанска конюнктура и повишен системен кредитен риск ръководството на Групата счита за приоритет ефективното управление на основния ресурс на ББР – човешкия. Още в края на 2008г. бе констатирано съществено изоставане на възнагражденията в Групата по отношение на пазара на труда. През 2010г. Групата планира да бъдат осъвременени трудовите възнаграждения и да бъде поставен акцент върху другите инструменти на цялостния процес по управление на човешките ресурси, а именно – социалната програма и разходите за обучение.

Декларация на ръководството

Ръководството на Банката (дружеството-майка) декларира, че приложеният годишен финансов отчет отразява достоверно имущественото и финансовото състояние на банката към края на 2009 г., както и определянето на финансовия резултат за годината в съответствие с действащото законодателство. Използвана е подходяща счетоводна политика, която е прилагана последователно. Направени са необходимите преценки в съответствие с принципа на предпазливост при съставяне на годишния финансово-счетоводен отчет към края на годината. Ръководството последователно използва приложимите счетоводни стандарти и годишния финансов отчет е съставен на принципа на действащото предприятие.

Ръководството на дружеството-майка полага усилия за поддържане на подходяща счетоводна система, която отговаря на действащите счетоводни стандарти. Годишният финансов отчет разкрива състоянието на Групата с разумна степен на точност.

Предприети са всички мерки за опазване активите на Групата, предотвратяване на измами и недопускане нарушаване на законите в страната и наредбите на БНБ за регулиране на банковата дейност.

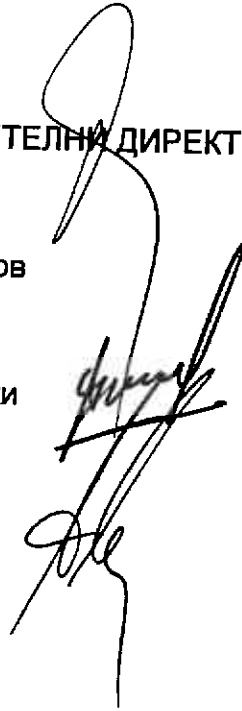
Настоящият доклад за дейността е приет на 8 Април 2010 г. от УС на банката и е подписан от:

ИЗПЪЛНИТЕЛНИ ДИРЕКТОРИ:

Д. Димитров

С. Чакалски

А. Геков

ОДИТ
ФИНАНСИ
СЧЕТОВОДСТВО
ДАЛЪЦИ
ПРАВО

ДОКЛАД НА НЕЗАВИСИМИЯ ОДИТОР

ДО АКЦИОНЕРИТЕ НА БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ АД

Доклад върху консолидирания финансов отчет

Ние извършихме одит на приложения консолидиран финансов отчет на Българска банка за развитие АД (Дружество-майка) и нейните дъщерни дружества (Групата), включващ консолидиран отчет за финансовото състояние към 31 декември 2009 година, консолидиран отчет за всеобхватния доход, консолидиран отчет за промените в собствения капитал и консолидиран отчет за паричните потоци за годината, завършваща на тази дата, както и обобщеното оповестяване на съществените счетоводни политики и другите пояснителни приложения.

Отговорност на ръководството за консолидирания финансов отчет

Отговорността за изготвянето и достоверното представяне на този консолидиран финансов отчет в съответствие с Международните стандарти за финансови отчети, приети от Комисията на Европейския съюз, се носи от ръководството на Дружество-майка. Тази отговорност включва: разработване, внедряване и поддържане на система за вътрешен контрол, свързана с изготвянето и достоверното представяне на финансови отчети, които да не съдържат съществени неточности, отклонения и несъответствия, независимо дали те се дължат на измама или на грешка; подбор и приложение на подходящи счетоводни политики; и изготвяне на приблизителни счетоводни оценки, които да са разумни при конкретните обстоятелства.

Отговорност на одитора

Нашата отговорност се свежда до изразяване на одиторско мнение върху този консолидиран финансов отчет, основаващо се на извършения от нас одит. Нашият одит бе проведен в съответствие със Закона за независимия финансов одит и професионалните изисквания на Международните одиторски стандарти. Тези стандарти налагат спазване на етичните изисквания, както и одитът да бъде планиран и проведен така, че ние да се убедим в разумна степен на сигурност доколко консолидираният финансов отчет не съдържа съществени неточности, отклонения и несъответствия.

Одитът включва изпълнението на процедури с цел получаване на одиторски доказателства относно сумите и оповестяванията, представени в консолидирания финансов отчет. Избраните процедури зависят от преценката на одитора, включително оценката на рисковете от съществени неточности, отклонения и несъответствия в консолидирания финансов отчет, независимо дали те се дължат на измама или на грешка. При извършването на тези оценки на риска одиторът взема под внимание системата за вътрешен контрол, свързана с изготвянето и достоверното представяне на консолидирания финансов отчет от страна на Дружеството-майка, за да разработи одиторски процедури, които са подходящи при тези обстоятелства, но не с цел изразяване на мнение относно ефективността на системата за вътрешен контрол на Дружеството-майка. Одитът също така включва оценка на уместността на прилаганите счетоводни политики и разумността на приблизителните счетоводни оценки, направени от ръководството на Дружеството-майка, както и оценка на цялостното представяне в консолидирания финансов отчет.

Считаме, че извършеният от нас одит предоставя достатъчна и подходяща база за изразеното от нас одиторско мнение.

Мнение

В резултат на това удостоверяваме, че консолидираният финансов отчет представя достоверно, във всички съществени аспекти, финансовото състояние на Групата към 31 декември 2009 година, както и финансовите резултати от нейната дейност и паричните й потоци за годината завършваща тогава, в съответствие с Международните стандарти за финансови отчети, приети от Комисията на Европейския съюз.

Доклад върху други правни и регулаторни изисквания

Годишен консолидиран доклад за дейността на Групата по изискванията на Закона за счетоводството (чл. 33)

В съответствие с изискванията на българския Закон за счетоводството (чл. 38, пар. 4), ние сме се запознали с годишния консолидиран доклад на ръководството за дейността на Групата за отчетната 2009 година. Този доклад не представлява част от годишния й консолидиран финансов

отчет за същия период. Отговорността за изготвянето на този годишен доклад за дейността с дата 8 април 2010 година се носи от ръководството на Дружеството-майка. Историческата финансова информация, представена в годишния консолидиран доклад за дейността, съответства във всички съществени аспекти на информацията, представена и оповестена в консолидирания финансов отчет на Групата към 31 декември 2009 година, изготвен в съответствие с Международните стандарти за финансови отчети, приети от Комисията на Европейския съюз.

АФА ООД

АФА ООД

Регистрирано специализирано одиторско предприятие

Рени Георгиева Йорданова

Регистриран ДЕС, отговорен за одита

Валя Йорданова Йорданова

Регистриран ДЕС, отговорен за одита

9 април 2010 година

ул. "Оборище" 38

гр. София 1504, България

ГРУПА БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ

КОНСОЛИДИРАН ОТЧЕТ ЗА ВСЕОБХВАТНИЯ ДОХОД	1
КОНСОЛИДИРАН ОТЧЕТ ЗА ФИНАНСОВОТО СЪСТОЯНИЕ	2
КОНСОЛИДИРАН ОТЧЕТ ЗА ПАРИЧНИТЕ ПОТОЦИ	3
КОНСОЛИДИРАН ОТЧЕТ ЗА ПРОМЕНИТЕ В СОБСТВЕНИЯ КАПИТАЛ	4

ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВИЯ ОТЧЕТ

1.	КОРПОРАТИВНА ИНФОРМАЦИЯ ЗА ГРУПАТА	5
2.	ОСНОВНИ ПОЛОЖЕНИЯ ОТ СЧЕТОВОДНАТА ПОЛИТИКА НА ГРУПАТА	9
3.	НЕТЕН ДОХОД ОТ ЛИХВИ И ДРУГИ ПОДОБНИ ДОХОДИ	36
4.	НЕТЕН ДОХОД ОТ ТАКСИ И КОМИСИОННИ	36
5.	НЕТЕН ДОХОД ОТ ОПЕРАЦИИ В ЧУЖДЕСТРАННА ВАЛУТА	36
6.	НЕТЕН ДОХОД ОТ ЦЕННИ КНИЖА НА РАЗПОЛОЖЕНИЕ И ЗА ПРОДАЖБА	37
7.	ДРУГИ ДОХОДИ ОТ ДЕЙНОСТТА	37
8.	ЗАГУБИ ОТ ОБЕЗЦЕНКИ И НЕСЪБИРАЕМОСТ НА КРЕДИТИ И ГАРАНЦИИ	37
9.	ОБЩИ И АДМИНИСТРАТИВНИ РАЗХОДИ	38
10.	ДАНЪЧНО ОБЛАГАНЕ	39
11.	ДРУГИ КОМПОНЕНТИ НА ВСЕОБХВАТНИЯ ДОХОД - РЕЦИКЛИРАНЕ НА ДОХОДИ	40
12.	ПАРИЧНИ СРЕДСТВА В КАСА И ПО РАЗПЛАЩАТЕЛНА СМЕТКА В ЦЕНТРАЛНАТА БАНКА	40
13.	ВЗЕМАНИЯ ОТ БАНКИ	41
14.	ПРЕДОСТАВЕНИ КРЕДИТИ И АВАНСИ НА КЛИЕНТИ	43
15.	ЦЕННИ КНИЖА НА РАЗПОЛОЖЕНИЕ И ЗА ПРОДАЖБА	46
16.	ЦЕННИ КНИЖА ДЪРЖАНИ ДО ПАДЕЖ	49
17.	ИМОТИ И ОБОРУДВАНЕ	50
18.	НЕМАТЕРИАЛНИ АКТИВИ	51
19.	АКТИВИ ДЪРЖАНИ ЗА ПРЕПРОДАЖБА	51
20.	АКТИВИ И ПАСИВИ ПО ОТСРОЧЕНИ ДАНЪЦИ	52
21.	ДРУГИ АКТИВИ	53
22.	ЗАДЪЛЖЕНИЯ КЪМ БАНКИ	54
23.	ЗАДЪЛЖЕНИЯ КЪМ КЛИЕНТИ	54
24.	ПРИВЛЕЧЕНИ СРЕДСТВА ОТ МЕЖДУНАРОДНИ ИНСТИТУЦИИ	56
25.	ДРУГИ ПРИВЛЕЧЕНИ СРЕДСТВА	60
26.	ОБЛИГАЦИОННИ ЗАЕМИ	62
27.	ДРУГИ ПАСИВИ	63
28.	ОСНОВЕН КАПИТАЛ	65
29.	РЕЗЕРВИ	66
30.	УСЛОВНИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ И АНГАЖИМЕНТИ	67
31.	ПАРИЧНИ СРЕДСТВА И ЕКВИВАЛЕНТИ	69
32.	БАНКОВИ РЕГУЛАТОРИ СЪГЛАСНО БЪЛГАРСКОТО ЗАКОНОДАТЕЛСТВО	69
33.	УПРАВЛЕНИЕ НА ФИНАНСОВИЯ РИСК	71
34.	СПРАВЕДЛИВА СТОЙНОСТ НА ФИНАНСОВИТЕ АКТИВИ И ПАСИВИ	90
35.	СДЕЛКИ СЪС СВЪРЗАНИ ЛИЦА И ДРУЖЕСТВА ПОД ОБЩ КОНТРОЛ ОТ ДЪРЖАВАТА	91
36.	СЪБИТИЯ СЛЕД ДАТАТА НА БАЛАНСА	94

ГРУПА БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ
КОНСОЛИДИРАН ОТЧЕТ ЗА ВСЕОБХВАТНИЯ ДОХОД
за годината, завършваща на 31 декември 2009 година

	Приложения	2009 хил. лв.	2008 хил. лв.
Приходи от лихви и други подобни приходи		44 413	20 385
Разходи за лихви и други подобни разходи		(5 529)	(8 191)
Нетен доход от лихви и други подобни доходи	3	38 884	12 194
Приходи от такси и комисионни		1 902	1 126
Разходи за такси и комисионни		(30)	(30)
Нетен доход от такси и комисионни	4	1 872	1 096
Нетен доход от операции в чуждестранна валута	5	198	267
Нетен доход от ценни книжа на разположение и за продажба	6	(30)	(23)
Други доходи от дейността	7	47	164
Доход от банкови операции		40 971	13 698
Загуби от обезценки и несъбираемост на кредити и гаранции	8	(16 254)	(2 020)
Общи и административни разходи	9	(7 038)	(5 803)
Печалба от оперативната дейност преди данъци		17 679	5 875
Разход за данък върху печалбата	10	(1 781)	(601)
Нетна печалба за годината		15 898	5 274
Други компоненти на всеобхватния доход:			
Нетна промяна в справедливата стойност на финансови активи на разположение и за продажба	11	(339)	(572)
Данък върху дохода, свързан с компонентите на другия всеобхватен доход	10	79	2
Друг всеобхватен доход за годината, нетно от данък		(260)	(570)
ОБЩО ВСЕОБХВАТЕН ДОХОД ЗА ГОДИНАТА		15 638	4 704

Печалба, отнасяща се към:

Собствениците на дружеството-майка	15 898	5 274
Общ всеобхватен доход, отнасящ се към:		
Собствениците на дружеството-майка	15 638	4 704

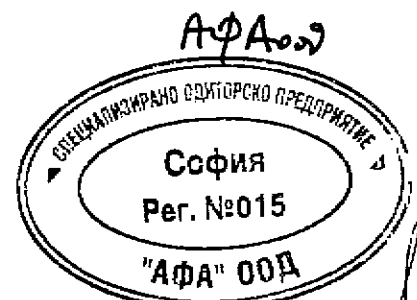
Приложенията на страници от 5 до 94 са неразделна част от консолидирания годишен финансов отчет.

Димитър Димитров
Изпълнителен директор

Ангел Гевев
Изпълнителен директор

Сашо Чакалски
Изпълнителен директор

Иван Личев
Главен счетоводител (съставител)

Всг 9/104/2010

ГРУПА БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ

КОНСОЛИДИРАН ОТЧЕТ ЗА ФИНАНСОВОТО СЪСТОЯНИЕ

към 31 декември 2009 година

	Приложения	31 декември 2009 хил. лв.	31 декември 2008 хил. лв.
Активи			
Парични средства в каса и по разплащателна сметка в Централната банка	12	17 971	10 696
Вземания от банки	13	559 847	200 101
Предоставени кредити и аванси на клиенти	14	278 265	190 842
Ценни книжа на разположение и за продажба	15	14 190	21 207
Ценни книжа държани до падеж	16	5 297	66
Имоти и оборудване	17	1 978	2 074
Нематериални активи	18	74	40
Активи държани за препродажба	19	1 803	1 659
Активи по отсрочени данъци	20	117	7
Други активи	21	107	495
Сума на активите		879 649	427 187
Пасиви			
Задължения към банки	22	28 800	7 966
Задължения към клиенти	23	46 842	36 809
Привлечени средства от международни институции	24	157 453	126 495
Други привлечени средства	25	20 628	16 390
Облигационни заеми	26	-	5 029
Други пасиви	27	4 183	3 393
Сума на пасивите		257 906	196 082
Собствен капитал			
Капитал, полагащ се на собствениците на дружеството-майка			
Основен капитал	28	589 574	214 574
Резерви	29	32 169	16 531
Сума на собствения капитал		621 743	231 105
Сума на пасивите и собствения капитал		879 649	427 187

Приложенията на страници от 5 до 94 са неразделна част от консолидирания годишен финансов отчет.

Консолидираният годишен финансов отчет от страница 1 до 94 е одобрен за издаване от Управителния съвет на Българска банка за развитие АД на 8 април 2010 г. и е подписан от негово име от:

Димитър Димитров
Изпълнителен директор

Ангел Гетков
Изпълнителен директор

Сашо Чаналски
Изпълнителен директор

Иван Личев
Главен счетоводител (съставител)

РЗ 9/04/2010

ГРУПА БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ
КОНСОЛИДИРАН ОТЧЕТ ЗА ПАРИЧНИТЕ ПОТОЦИ
за годината, завършваща на 31 декември 2009 година

	Приложения	2009 хил. лв.	2008 хил. лв.
Парични потоци от оперативна дейност			
Печалба преди данъци		17 679	5 875
Загуби от обезценки на кредити и гаранции	8	16 254	2 020
Загуби от обезценки на ценни книжа на разположение и за продажба	6	306	-
Амортизация	9	262	275
Балансова стойност на отписани активи	17	-	7
<i>Паричени потоци от оперативната дейност преди промени в оборотния капитал</i>			
		<u>34 501</u>	<u>8 177</u>
<i>Промени в активите и пасивите, участващи в оперативна дейност:</i>			
Намаление на задължителните резерви при Централната банка	12	5 999	19 070
Увеличение на вземанията от банки	13	(400 716)	(67 539)
Увеличение на предоставените кредити и аванси на клиенти	14	(100 914)	(62 392)
Намаление/(увеличение) на ценни книжа на разположение и за продажба	15	6 372	(1 030)
Увеличение на активи, държани за препродажба	19	-	(32)
Увеличение на вземанията по начислени лихви и такси		(791)	(426)
Намаление/(увеличение) на други активи	21	388	(405)
Увеличение/(намаление) на задълженията към банки и други финансови институции	22	20 824	(1 889)
Увеличение/(намаление) на привлечените средства от клиенти	23	7 090	(10 154)
Намаление на други привлечени средства	25	(141)	(1 825)
Увеличение/(намаление) на задълженията по начислени лихви и такси		362	(528)
Намаление/(увеличение) на други пасиви	27	(3 268)	1 587
<i>Нетни парични потоци от оперативната дейност преди данъци върху печалбата</i>			
		<u>(430 294)</u>	<u>(117 386)</u>
Платени данъци върху печалбата		(649)	(663)
Нетен паричен поток използван в оперативната дейност		<u>(430 943)</u>	<u>(118 049)</u>
Парични потоци за инвестиционна дейност			
Покупка на оборудване и програмни продукти	17,18	(200)	(202)
Покупка на ценни книжа, държани до падеж	16	(5 297)	-
Постъпления при падеж от ценни книжа, държани до падеж	16	66	65
Нетен паричен поток използван в инвестиционна дейност		<u>(5 431)</u>	<u>(137)</u>
Парични потоци от финансова дейност			
Постъпления по емисия на акции	28	375 000	175 000
Плащания при падеж на облигационен заем	26	(5 000)	-
Получени суми по дългосрочно привлечени средства	24,25	63 680	35 220
Платени суми по дългосрочно привлечени средства	24,25	(28 109)	(3 426)
Платени дивиденди	29	-	(2 251)
Нетен паричен поток от финансова дейност		<u>405 571</u>	<u>204 543</u>
Нетно (намаление)/увеличение на парични средства и парични еквиваленти		<u>(30 803)</u>	<u>86 357</u>
Парични средства и парични еквиваленти в началото на годината	31	127 694	41 337
Парични средства и парични еквиваленти в края на годината	31	<u>96 891</u>	<u>127 694</u>

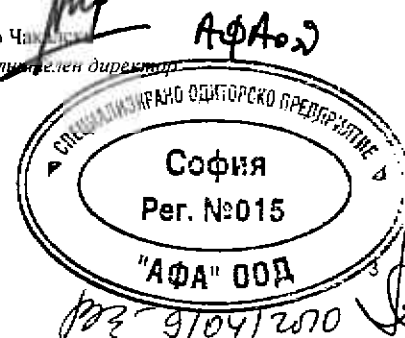
Приложенията на страници от 5 до 94 са неразделна част от консолидиранния годишен финансов отчет.

Димитър Димитров
Изпълнителен директор

Ангел Геков
Изпълнителен директор

Сашо Чакалски
Изпълнителен директор

Иван Личев
Главен счетоводител (съставител)

ГРУПА БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ

КОНСОЛИДИРАН ОТЧЕТ ЗА ПРОМЕНИТЕ В СОБСТВЕНИЯ КАПИТАЛ

за годината, завършваща на 31 декември 2009 година

Приложения	Отнасящ се към притежателите на собствения капитал на дружеството-майка					
	Основен акционерен капитал	Законови резерви	Допълнителни резерви	Резерв по финансови активи на разположение и за продажба	Неразпределена печалба	Общо
	хил.лв.	хил.лв.	хил.лв.	хил.лв.	хил.лв.	хил.лв.
Салдо към 1 януари 2008 година	39 574	5 000	3 937	637	4 504	53 652
Промени в собствения капитал за 2008 година						
Емисия на акционерен капитал	175 000	-	-	-	-	175 000
Разпределение на печалба за 2007 година	-	-	2 253	-	(4 504)	(2 251)
* Резерви	-	-	2 253	-	(2 253)	-
* Дивиденди	-	-	-	-	(2 251)	(2 251)
Общ всеобхватен доход за годината	-	-	-	(570)	5 274	4 704
Салдо към 31 декември 2008 година	28,29 214 574	5 000	6 190	67	5 274	231 105
Промени в собствения капитал за 2009 година						
Емисия на акционерен капитал	375 000	-	-	-	-	375 000
Разпределение на печалба за 2008 година	-	5 395	-	-	(5 395)	-
* Резерви	-	5 395	-	-	(5 395)	-
Общ всеобхватен доход за годината	-	-	-	(260)	15 898	15 638
Салдо към 31 декември 2009 година	28,29 589 574	10 395	6 190	(193)	15 777	621 743

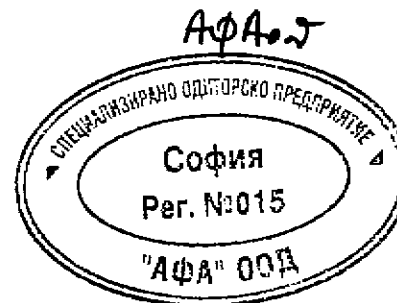
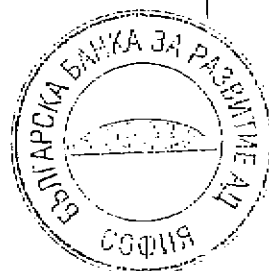
Приложенията на страници от 5 до 94 са неразделна част от консолидирания годишен финансов отчет.

Димитър Димитров
Изпълнителен директор

Ангел Гекор
Изпълнителен директор

Саша Чакалски
Изпълнителен директор

Иван Личев
Главен счетоводител (съставител)

9/04/2010

ГРУПА БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ
ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
за 2009 година

1. КОРПОРАТИВНА ИНФОРМАЦИЯ ЗА ГРУПАТА

Група Българска банка за развитие (Групата) включва дружество-майка – Българска банка за развитие АД (ББР/Банката) и нейното дъщерно дружество - Национален гаранционен фонд ЕАД (НГФ/Фондът).

1.1. Обща информация

Дружество-майка

Българска банка за развитие АД първоначално е създадена на 11.03.1999 г. като акционерно дружество в България под наименованието “Насърчителна банка” АД.

На 23.04.2008 г. е приет Закон за Българската банка за развитие (ДВ 43/29.04.2008 г.). С него е уредена структурата и обхвата на дейността на банката, вкл. и на предвидените за учредяване нейни дъщерни дружества. По силата на този закон функциите, всички права и задължения са приложени към Насърчителна банка АД. Съгласно изискване на закона е проведено общо събрание на акционерите ѝ (26.06.2008 г.), на което е променено наименованието ѝ на “Българска банка за развитие” и уставът ѝ е приведен в съответствие с новите законови изисквания към банката.

Адресът на управление на банката е: ул. Дякон Игнатий № 1, София.

Дъщерно дружество

Националният гаранционен фонд е учреден на 12.08.2008 г. като еднолично акционерно дружество, със 100% участие на ББР.

Адресът на управление на фонда е: ул. Дякон Игнатий № 1, София.

1.2. Собственост и управление на дружеството-майка и дъщерното дружество

Дружество - майка

Емитираният акционерен капитал на банката от 5 895 735 броя поименни, безналични акции с номинална стойност 100 лв. на една акция се притежава от Република България, представлявана от Министерство на финансите - 99.999% и от Банка ДСК АД – 0.0001%. (Приложение № 28).

През 2009 г. са направени промени в Надзорния съвет (НС) на банката във връзка с новата ѝ позиция в банковия сектор на страната. На извънредно общо събрание, проведено на 08.09.2009 г., са избрани нови членове на НС - Румен Андонов Порожанов и Гарабед Ардашес Минасян.

Към 31.12.2009 г. Надзорният съвет (НС) и Управителният съвет (УС) на банката са в следния състав:

ГРУПА БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ
ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
за 2009 година

Надзорен съвет:

Румен Андонов Порожанов – председател;
Франсис Адам Уейкфилд Карпентър – член;
Гарабед Ардашес Минасян – член.

Управителен съвет:

Димитър Димитров – председател;
Сашо Чакалски – зам. председател;
Димана Ранкова – член;
Ангел Геков – член.

Към 31.12.2009 г. изпълнителни директори на банката са Димитър Димитров, Сашо Чакалски и Ангел Геков. Към 31.12.2009 г. както и към 31.12.2008 г. банката има назначени двама прокуристи - Красимирка Велинова – Съева и Тодор Ванев. Банката се управлява и представлява съвместно от всеки двама от тримата изпълнителни директори, или от прокурист с един от тримата изпълнителни директори.

Дъщерно дружество

Дъщерното дружество – Национален гаранционен фонд ЕАД има едностепенна структура на управление - Съвет на директорите (СД), за който Уставът предвижда да бъде в състав от три до пет членове.

През 2009 г. Съветът на директорите на Фонда е в състав от трима членове, като към 31.12.2009 г. в него участват Тодор Ванев (председател на СД), Светлин Статков (член на СД и изпълнителен директор) и Михаил Стоянов (член на СД и прокурист). С решение на Едноличния собственик на капитала през годината е направена една промяна в състава на СД като Красимир Христов (член на СД и прокурист) е освободен на 2.11.2009 г. и в състава на СД е избран Тодор Ванев, избран и за председател на СД. При извършената промяна Михаил Стоянов е освободен от председател на СД и упълномощен за прокурист на фонда. След 29.12.2009 г. последният не изпълнява посочените функции.

1.3. Структура на Групата и предмет на дейност

Структура на Групата

Към 31.12.2009 г. структурата на Групата включва Българска банка за развитие АД (дружествомайка) и Национален гаранционен фонд (дъщерно дружество).

Към 31.12.2009 г. Българска банка за развитие АД има открит и един представителен офис в гр. Пловдив.

В Закона за Българската банка за развитие (2008 г.) е предвидено учредяването на две дъщерни акционерни дружества на банката – Фонд за капиталови инвестиции и Национален гаранционен фонд.

ГРУПА БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ
ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
за 2009 година

Фондът за капиталовите инвестиции е на проектно ниво и все още не е учреден към 31.12.2009 г.

Националният гаранционен фонд е учреден на 12.08.2008 г. като еднолично акционерно дружество, със 100% участие на ББР. Към 31.12.2009 г. регистрираният акционерен капитал е 800 000 броя поименни акции с номинал 100 лв. на акция (31.12.2008 г.: 100 000 броя поименни акции с номинал 100 лв. на акция), от които внесеният капитал към 31.12.2009 г. е 27,500,000 лв. (31.12.2008 г. е 2,500,000 лв.).

Предмет на дейност

Предметът на дейност на дружествата от Групата е както следва:

Дружество-майка

Банката притежава лиценз за банкова дейност, издаден от Централната банка на България (БНБ) на 25.02.1999 г., и с последна актуализация от 16.11.2009 г. (поради новия ЗКИ) и може да осъществява всички банкови операции, разрешени от българското законодателство. Независимо от това, уставът на банката не допуска изпълнението на следните видове сделки: приемане на депозити от физически лица (с изключение на депозити от служителите), сделки с ценни метали, издаване и управление на банкови карти и осигуряване на банкови сейфове. Банката също така е лицензиран инвестиционен посредник.

Банката е била създадена още от самото начало със специална цел - да подкрепя изпълнението на икономическата политика на държавата по отношение на финансиране развитието на бизнеса на малките и средни предприятия (МСП), включително за подкрепяне на техните възможности и инициативи за осъществяване на инвестиции и износ. С приемането на Закона за Българската банка за развитие през 2008 г. тази цел е допълнително доразвита в заложените по закон цели, принципи и обхват на дейност на банката. Предвидено е: а) предекспортно и експортно кредитиране на МСП; б) финансиране на МСП чрез участие в капитала им чрез дъщерното си дружество Фонд за капиталови инвестиции (все още не е учреден); в) кредитиране чрез местни банки посредници или пряко дейността и проекти на МСП; г) издаване на гаранции за МСП пред местни и чуждестранни банки, пряко и чрез дъщерното си дружество Национален гаранционен фонд (вече учреден - 2008 г.); д) рефинансиране на банки, кредитиращи МСП; е) финансиране на инвестиции на МСП извън страната; ж) управление на финансов ресурс на ЕС и подпомагане на дейности по държавни, общински и международни проекти, насочени към развитие икономиката на страната, вкл. по усвояването на средства/субсидии по тези проекти; з) и други дейности релевантни на този обхват и държавни цели.

Основната дейност на банката през 2009 г. е била свързана с осигуряването на търговски банкови услуги, включително отпускането на заеми на частни фирми (приоритетно дългосрочни и с инвестиционна цел), целево кредитиране на банки (он-лендинг), сделки с държавни ценни книжа, извършване на депозитни и РЕПО сделки на междубанковия пазар, привличане на дългосрочни кредитни линии и заеми от международни кредитни институции, издаване на банкови гаранции -

ГРУПА БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ

ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ

за 2009 година

пряко на фирми-клиенти и чрез банки-кредиторки (по прехвърления проекта към ББР на МТСП "Гаранционен фонд за микрокредитиране") и други финансови услуги в България (Приложение № 30).

Дъщерно дружество

Съгласно Закона за кредитните институции Национален гаранционен фонд ЕАД е финансова институция, регистриран като такава в БНБ на 22.10.2008 г.

Предметът на дейност на фонда е определен като обхват в Закона за Българската банка за развитие. Той включва: а) издаване на гаранции за допълване на обезпеченията по заеми на МСП; б) предлагане на други гаранционни продукти като гаранции за участие в търгове, за добро изпълнение; в) гаранции за авансови плащания и за изплащане на кредити на износител; и г) други подобни услуги. Гаранциите покриват до 50% от съответното задължение, към което се отнасят. Максималната стойност на издадените от Фонда гаранции към едно търговско дружество не може да надвишава 10 на сто от капитала на Фонда.

Към 31.12.2009 г. средно-списъчният състав на персонала в Групата е 104 служители (31.12.2008 г.: 96 служители).

1.4. Основни показатели на стопанската среда

Основните показатели на стопанската среда, които оказват влияние върху дейността на Групата за периода 2007 – 2009 г. са представени в таблицата по-долу:

Показател	2007	2008	2009
БВП в млн. лева	56,520	66,728	66,256
Реален растеж на БВП	6.20%	6.00%	-5.00%
Инфлация в края на годината	12.50%	7.80%	0.6%
Среден валутен курс на щатския долар за годината	1.42	1.34	1.41
Валутен курс на щатския долар в края на годината	1.33	1.39	1.36
Безработица (в края на годината)	6.91%	6.27%	9.13%
Основен лихвен процент в края на годината	4.58%	5.77%	0.55%

* *източник БНБ*

ГРУПА БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ

ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ

за 2009 година

2. ОСНОВНИ ПОЛОЖЕНИЯ ОТ СЧЕТОВОДНАТА ПОЛИТИКА НА ГРУПАТА

2.1. База за изготвяне на консолидирания финансов отчет

Консолидираният годишен финансов отчет на Група Българска банка за развитие е изготвен в съответствие с всички Международни стандарти за финансови отчети (МСФО), които се състоят от: стандарти за финансови отчети и от тълкувания на Комитета за разяснения на МСФО (КРМСФО), одобрени от Съвета по Международни счетоводни стандарти (СМСС), и Международните счетоводни стандарти и тълкуванията на Постоянния комитет за разясняване (ПКР), одобрени от Комитета по Международни счетоводни стандарти (КМСС), които ефективно са в сила от 1 януари 2009 г., и които са приети от Комисията на Европейския съюз.

За текущата финансова година Групата е приела всички нови и/или ревизирани стандарти и тълкувания, издадени от Съвета по Международни счетоводни стандарти (СМСС) и респ. от Комитета за разяснения на МСФО, които са били уместни за нейната дейност.

От възприемането на тези стандарти и/или тълкувания, в сила за годишни периоди започващи на 1 януари 2009 г., не са настъпили промени в счетоводната политика на Групата, освен във въвеждането на новия отчет за всеобхватния доход, и нови и разширяването на вече установени оповестявания, без това да доведе до други промени - в класификацията или оценката на отделни отчетни обекти и операции.

Тези стандарти и тълкувания включват:

- *МСС 1 (променен) Представяне на финансовите отчети (в сила за годишни периоди от 01.01.2009 г.).* Този стандарт въвежда отчет за всеобхватния доход, като поставя акцент на разделението на промените в собствения капитал в резултат на операции със собствениците (капиталови операции) от тези, които не са резултат от операции със собствениците. Общият всеобхватния доход може да бъде представен или в един отчет на всеобхватния доход (обхващайки отчета за всеобхватния доход и всички ефекти в собствения капитал, които не са резултат от операции със собствениците), или в два отчета – отчет за доходите и отделен отчет за всеобхватния доход. Допълнително, наименованието на счетоводния баланс е променено на отчет за финансовото състояние, а форматът на отчета за промените в собствения капитал е променен в по-кондензиран вид. Ръководството на Групата е избрало да прилага единен отчет за представяне на всеобхватния доход.
- *Подобрения в МСФО (май 2008 г.)* – подобрения в МСС 1, 8, 10, 16, 19, 20, 23, 27 (с изключение на свързаните с промените в МСФО 3), 28(с изключение на свързаните с промените в МСФО 3 и съответните промени в МСС 27), 29, 31(с изключение на свързаните с промените в МСФО 3 и съответните промени в МСС 27), 34, 36, 38, 39, 40 и 41; МСС 7 във връзка с МСС 16; МСФО 7 и МСС 32 във връзка с МСС 28 и 31 (в сила за годишни периоди от 01.01.2009 г.). Тези подобрения внасят частични промени в съответните стандарти, основно с цел да премахнат съществуваща непоследователност в правилата и изискванията на отделните стандарти, както и да се внесе по-прецизна терминология на понятията; и
- *МСФО 7 (променен) Финансови инструменти: Оповестявания (в сила за годишни периоди от 01.01.2009 г.).* Промените в стандарта изискват допълнителни оповестявания относно

ГРУПА БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ

ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ

за 2009 година

оценяването по справедлива стойност по нива на йерархия на оценките и за ликвидния риск, в частта на деривативните трансакции и активи, използвани за управление на ликвидността.

Ръководството е направило проучване и е определило, че посочените по-долу промени в стандарти и тълкувания, или нови стандарти и тълкувания за 2009 г. не са оказали влияние върху счетоводната политика и върху отчитането на активите, пасивите и резултатите на Групата, доколкото тя няма практика и/или статут за подобен тип обекти, сделки и операции, респ. задължение за докладване:

- *МСС 23 (променен) Разходи по заеми (в сила за годишни периоди от 01.01.2009 г.).* Този стандарт, в променения си вариант, определя разходите за заеми, с които се финансира придобиването, строителството и производството на квалифицирани активи, да бъдат капитализирани като компонент от цената на придобиване (себестойността) на актива за срока на строителството/изграждането /производството;
- *МСС 32 (променен) Финансови инструменти: Представяне и МСС 1 (променен) Представяне на финансовите отчети – относно упражняемите финансови инструменти (с пут опция) и задължения възникнали при ликвидация (в сила за годишни периоди от 01.01.2009 г.).* Промените в тези стандарти изискват упражняеми финансови инструменти (с пут опция), както и инструменти, които налагат на предприятие задължение да предостави на друга страна рго гата дял от нетните му активи само в случай на ликвидация, да бъдат класифицирани като компоненти на собствения капитал, ако са налице определени условия;
- *МСФО 8 Оперативни сегменти (в сила за годишни периоди от 01.01.2009 г.).* Този стандарт е заместил МСС14. Стандартът изисква “управленски подход” при определянето на сегментите и представянето на сегментната информация в публичните финансови отчети, аналогично на установената вътрешно-управленска отчетност;
- *МСФО 2 (променен) Плащане на база акции (в сила за годишни периоди от 01.01.2009 г.) –* относно условия за придобиване (на права) и отменяния (анулирания). Тези промени поясняват определенията за условията за придобиване (на права), въвеждат концепцията за условия за непридобиване (на права) като налагат изискването последните да бъдат отразени в справедливата стойност на датата на предоставянето (споразумяването). Също така са включени правила за счетоводното третиране на условията на непридобиване (на права) и отменянията (анулиранията);
- *КРМСФО 12 Договори по концесионни услуги (в сила за годишни периоди от 01.01.2008 г.- прието от ЕК за 2009/2010 г.).* Това тълкувание се прилага за договори, при което дружество-оператор от частния сектор участва в изграждането, финансирането, оперирането и поддържането на инфраструктурата, предназначена за услуги от публичния сектор;
- *КРМСФО 13 Програми за лоялност на клиентите (в сила за годишни периоди от 01.07.2008 г. – прието от ЕК за 2009 г.).* Това тълкувание дава пояснение, че в случаите, когато продукти или услуги се продават заедно с някаква форма на стимул за лоялност от страна на клиента, то тези взаимоотношения са многокомпонентни, и вземането по получаването от клиента възнаграждение се разпределя между отделните компоненти на база справедлива стойност;

ГРУПА БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ

ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ

за 2009 година

- *КРМСФО 14 МСС 19 – Лимит относно актив от дефинирани доходи, минимални изисквания за фондиране и тяхното взаимодействие (в сила за годишни периоди от 01.01.2008 г. – прието от ЕК за 2009 г.).* Това тълкувание дава насоки относно оценяването на ограничението в МСС 19 за сумата на надвишението, което може да се признава като актив. То обяснява също и как актив или пасив по пенсия може да бъде повлиян от договорни или законови изисквания за минимално фондиране;
- *КРМСФО 15 Споразумение за изграждане на недвижими имоти (в сила за годишни периоди от 01.01.2009 г. - прието от ЕК за 2010 г.).* Това тълкувание дава пояснения кога и как приходите и разходите от продажба на недвижими имоти следва да бъдат признати, в случай че споразумението между купувач и строител е сключено преди изграждането на имота да е приключило, вкл. по различните случаи и схеми на приложението на МСС11 и МСС18;
- *КРМСФО 16 Хеджиране на нетната инвестиция в чуждестранна дейност (в сила за годишни периоди от 01.10.2008 г. - прието от ЕК за от 01.07. 2009 г.).* Това тълкувание дава пояснения относно хеджирането на нетна инвестиция в чуждестранна дейност, като най-вече съдържа насоки за идентифициране на валутните рискове за квалифицирането на счетоводно отчитане на хеджирането на нетната инвестиция, както и как дружеството-майка да определи сумата на печалбите и загубите, свързани с нетната инвестиция и с хеджиращия инструмент, за целите на признаването ѝ при освобождаването от инвестицията.

Към датата на издаване за одобряване на този консолидиран финансов отчет са издадени, но не са все още в сила за годишни периоди, започващи на 1 януари 2009 г., няколко стандарти, променени стандарти и тълкувания, които не са били приети за по-ранно приложение от Групата. Едни от тях са приети за действащи за 2009 г., но за годишни периоди, започващи след 1 януари 2009 г., а други – за годишни периоди, започващи на и след 1 януари 2010 г. От тях ръководството е преценило, че следните биха имали евентуално потенциален ефект в бъдеще за промени в счетоводната политика и финансовите отчети на Групата за следващи периоди:

А. Приети за периоди, започващи след 1 януари 2009 година

- *МСФО 3 (променен) Бизнес комбинации и свързаните с него промени в МСС27, МСС28, МСС 31, МСС21 и МСФО7 (в сила за годишни периоди от 01.07.2009 г.).* Промените в стандарт МСФО 3 са свързани с: разширяване на определението на “бизнес”, което вероятно би довело до разширяване на обхвата на придобиванията третиран като бизнес комбинации; оценяването на малцинственото (неконтролиращото) участие и представянето на сделките с него; третирането на разходите по придобиванията; оценяването на частта от цената на придобиването под условие и ефектите от нейните последващи промени; оценяване на предишни дялове в придобиваното дружество при поетапното придобиване и третиране на ефектите. Основните промени в МСС27 са свързани с новото третиране на операциите по промяна на дела на дружеството- майка в капитала на дъщерно дружество, без да има придобиване или загуба на контрол – такива операции се третират като капиталови сделки между собственици (акционери) в качеството им на собственици (акционери). Поради това последните не водят до отчитане на репутация или респ. на печалби или загуби.

ГРУПА БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ
ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
за 2009 година

Б. Приети за периоди, започващи поне на 1 януари 2010 година.

- *Подобрения в МСФО (м. април 2009 г.)* – подобрения в МСС 1, 7, 17, 18, 36, 38 и 39, както и МСФО2, 5, и 8, и КРМСФО 9 и 16 (основно в сила за годишни периоди от 01.01.2010 г.- не приети от ЕК). Тези подобрения внасят частични промени в съответните стандарти, основно с цел да премахнат съществуваща непоследователност в правилата и изискванията на отделните стандарти, както и да се внесе по-прецизна терминология на понятията;
- *МСС 24 (променен) Оповестявания за свързани лица (в сила за годишни периоди от 01.01.2011 г. – не е прието от ЕК)*. Промените са насочени към подобряване на определението за обхвата и типовете свързани лица, както и въвеждат по-специфично правило за частично изключение от пълно оповестяване по отношение на свързани лица-държавни органи от международно, национално и местно ниво и други предприятия-тяхна собственост; и
- *МСФО 9 Финансови инструменти (в сила за годишни периоди от 01.01.2013 г. – не е приет от ЕК)*. Новият стандарт замества части от МСС39, като установява принципи, правила и критерии за класификация и оценка на финансовите активи, вкл. хибридните договори. Той въвежда изискване класификацията на финансовите активи да бъде правена на база бизнес модела на предприятието за тяхното управление и на характеристиките на договорените парични потоци на съответните активи, като се въвеждат две основни групи и респ. типа оценки – по амортизируема и по справедлива стойност.

Допълнително, за посочените по-долу нови стандарти, променени стандарти и приети тълкувания, които са издадени, но все още не са в сила за годишни периоди започващи на 1 януари 2009 г., ръководството е преценило, че следните по-скоро не биха имали потенциален ефект за промени в счетоводната политика и финансовите отчети на Групата, доколкото нейната дейност не е в посочваните стопански сектори, нито има такава практика или извършва подобни сделки и операции:

А. Приети за периоди, започващи след 1 януари 2009 година

- *МСС 39 (променен) Финансови инструменти: Признаване и оценяване (в сила за годишни периоди от 01.07.2009 г. - приет от ЕК за от 01.11.2009 г.)* – относно хеджирани позиции отговарящи на условията. Направената промяна пояснява, че е разрешено предприятие да даде предназначение на част от промените в справедливите стойности или на паричните потоци на даден финансов инструмент като хеджиран обект;
- *КРМСФО 9 (променен) Повторна оценка на внедрените деривативи и МСС 39 (променен) Финансови инструменти: Признаване и оценяване (в сила за годишни периоди от 30.06.2009 г. - приет от ЕК за 2009 г.)*. Направената промяна установява, че предприятие следва да прецени дали внедрен дериватив трябва да бъде отделен от основния договор, когато то рекласифицира един хибриден финансов актив извън категорията “отчитани по справедлива стойност през печалбата или загубата”. Тази преценка трябва да бъде направена на база обстоятелствата, които съществуват не по-късно от на датата, на която банката е станала за първи път страна по договора и датата на значителна промяна в договора, която засяга съществено паричните потоци по него. Ако деривативът не би могъл да бъде надеждно оценен, целият хибриден инструмент трябва да остане класифициран в категорията “отчитани по справедлива стойност през печалбата или загубата”;

ГРУПА БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ

ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ

за 2009 година

- *КРМСФО 17 Разпределяне на непарични активи към собствениците (в сила за годишни периоди от 01.07.2009 г. - прието от ЕК за от 01.07.2009 г.).* Това тълкувание дава пояснения относно признаването на задължение за дивидент и неговата оценка, особено когато е предвидено разпределението да става чрез непарични активи;
- *КРМСФО 18 Трансфер на активи от клиенти (в сила за годишни периоди от 01.07.2009 г. - прието от ЕК за от 01.11.2009 г.).* Това тълкувание дава пояснения за счетоводното третиране на получавани активи от предприятия в сектора на комунални услуги (ютилити) от техни клиенти или трети лица, които осигуряват достъп до и услуги свързани със снабдяване с газ, вода, ток и др. подобни. Тези активи са получавани във връзка с осигуряването на достъп или снабдяването с такъв тип услуги/стоки.

Б. Приети за периоди, започващи поне на 1 януари 2010 г.

- *МСФО 2 (променен) Плащане на база акции (в сила за годишни периоди от 01.01.2010 г. - не прието от ЕК).* Промяната е свързана с уточняване на обхвата и груповите операции базирани на акции, уреждани в парични средства;
- *МСС 32 (променен) Финансови инструменти: Представяне (в сила за годишни периоди от 01.02.2010 г. - прието от ЕК за от 01.02.2010 г.)* – относно класификация на емитирани права. Промяната е направена за да внесе пояснение в третирането на права, опции и варианти за придобиване на фиксиран брой от инструментите на собствения капитал на предприятие за фиксирана сума в каквато и да е валута като инструменти на собствения капитал при условие, че те се предлагат pro rata на всички съществуващи собственици на същия клас недеривативни инструменти на собствения капитал;
- *КРМСФО 14 Предплащания по минимални изисквания за фондиране по МСС19 (в сила за годишни периоди от 01.01.2011 г. - не е прието от ЕК).* Промяната е свързана с пояснения за определяне на съществуващата икономическа изгода като намаление в бъдещите вноски при двата случая, при наличие или не на изискване минимално фондиране за вноски, свързани с бъдеща трудова услуга (стаж);
- *КРМСФО 19 Погасяване на финансови пасиви с инструменти на собствения капитал (в сила за годишни периоди от 01.07.2010 г. - не е прието от ЕК).* Това тълкувание дава пояснения за счетоводното третиране на операции, свързани с изцяло или частично погасяване на финансови задължения към кредитори чрез издаване на инструменти на собствения капитал на предприятието-длъжник – оценка на инструментите на собствения капитал като насрещно възнаграждение и третиране на получените разлики между оценката им и тази на финансовия пасив, определени ограничения на приложение.

Консолидираните финансовите отчети на Групата се изготвят на база историческата цена с изключение на деривативните инструменти и финансовите инструменти на разположение и за продажба, които се оценяват по справедливата им стойност към датата на консолидирания отчет за финансовото състояние.

ГРУПА БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ
ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
за 2009 година

Дружествата от Групата водят своите счетоводни регистри в български лев (BGN), който приемат като тяхна функционална и отчетна валута за представяне. Данните в консолидирания отчет и приложенията към него са представени в хиляди лева, освен ако нещо друго изрично не е указано.

Представянето на консолидирания финансов отчет съгласно Международните стандарти за финансови отчети изисква ръководството на Групата да направи най-добри приблизителни оценки, начисления и разумно обосновани предположения, които оказват ефект върху отчетените стойности на активите и пасивите, на приходите и разходите и на оповестяването на условни вземания и задължения към датата на консолидирания отчет. Тези приблизителни оценки, начисления и предположения са основани на информацията, която е налична към датата на консолидирания финансов отчет, поради което бъдещите фактически резултати биха могли да бъдат различни от тях (като в условия на финансова криза несигурностите са по-значителни). Обектите, които предполагат по-висока степен на субективна преценка или сложност или където предположенията и приблизителните счетоводни оценки са съществени за консолидирания финансов отчет, са оповестени в Приложение № 2.19.

2.2. Консолидиране за първи път

Групата е възникнала през 2008 г. с учредяването на дъщерното дружество НГФ на банката на 12 август 2008 г. Първият консолидиран отчет на Групата е изготвен съгласно МСФО, приети от Комисията на Европейския съюз за 2008 г., които са официалната рамка за финансова отчетност на дружеството-майка от 01.01.2007 г. Същата рамка прилага и дъщерното дружество от самото му учредяване.

2.3. Дефиниции

Дружество-майка - това е дружеството, което притежава контрола върху стопанската и финансова политика и дейност на дъщерните дружества чрез притежанието на повече от 50% от дяловете от капитала му и правата на глас.

Дружество-майка е Българска банка за развитите АД, представена в Приложение № 1.1.

Дъщерни дружества - дружества, включително предприятия, неюридически лица, в които дружеството-майка, пряко или косвено, притежава повече от 50 % от правата на глас в Общото събрание (в акционерния капитал) и/или има правото да назначи повече от 50 % от управляващите органи на съответното дружество и може да упражнява контрол върху тяхната финансова и оперативна политика. Дъщерно дружество се консолидира от датата, на която ефективният контрол е придобит от Групата и спират да се консолидира от датата, на която се приема, че контролът е прекратен и е прехвърлен извън Групата. За неговата консолидация се използва методът на пълната консолидация.

Дъщерно дружество е НГФ, представено в Приложение № 1.1.

ГРУПА БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ
ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
за 2009 година

2.4. Принципи на консолидацията

Консолидираният финансов отчет съдържа данните от финансовите отчети на дружеството-майка - Българска банка за развитие АД, и на дъщерното дружество - Национален гаранционен фонд ЕАД, изготвени към 31 декември, която дата е приета за датата на финансовата година на Групата.

Финансовите отчети на дъщерно дружество за целите на консолидацията се изготвят за същия отчетен период, както този на дружеството-майка, и при прилагане на единна счетоводна политика.

Консолидация на дъщерни дружества

Отчетът на дъщерно дружество се консолидира на база на метода "пълна консолидация", ред по ред, като е прилагана унифицирана за съществените обекти счетоводна политика. Инвестицията на дружеството-майка е елиминирана срещу дела в собствения капитал на дъщерното дружество към датата на придобиване. Вътрешногруповите операции и разчети се напълно елиминират, вкл. нереализираната вътрешногрупова печалба или загуба. Отчетен е и ефектът на отсрочените данъци при тези елиминирани консолидационни записвания.

Придобиване на дъщерни дружества

При придобиване на дъщерно дружество от Групата, вкл. допълнителни дялове, се използва методът на покупко-продажба. Цената на придобиване включва справедливата стойност към датата на размяната, на предоставените активи, възникналите или поети задължения и инструментите на собствен капитал, емитирани от придобиващото дружество, в замяна на получаване на контрола над придобиваното дружество, плюс всички разходи пряко отнасящи се към придобиването.

Всички разграничими придобити активи, и поети пасиви и условните (изкристализирали) задължения в бизнес комбинацията, се оценяват първоначално по тяхната справедлива стойност към датата на размяната. Всяко превишение на цената за придобиване на дъщерното дружество над дела на придобиващото дружество в справедливата стойност на нетните придобити разграничими активи, пасиви и условни (изкристализирали) задължения, се третира и признава като репутация. Ако делът на придобиващото дружество в справедливата стойност на нетните придобити разграничими активи надвишава цената на придобиване на бизнес комбинацията, това превишение се признава незабавно в консолидирания отчет за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината) на Групата.

Българска банка за развитите АД е едноличен собственик на новоучреденото през 2008 г. дъщерно дружество Национален гаранционен фонд. Цената на придобиване на инвестицията включва справедливата стойност на внесенния акционерен капитал в замяна на получаване на контрола над учреденото дружество.

Продажба на дъщерни дружества

При продажба или друга форма на загуба (трансфер) на контрол върху дъщерно дружество:

- Отписват се активите и пасивите (вкл. ако има принадлежаща репутация) на дъщерното дружество по балансова стойност към датата на загубата на контрол;

ГРУПА БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ
ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
за 2009 година

- Отписва се малцинственото участие в това дъщерно дружество по балансова стойност в консолидирания отчет за финансовото състояние към датата на загубата на контрола (ако има);
- Признава се полученото възнаграждение по справедлива стойност от сделката, събитието или операцията, довела до загубата на контрол;
- Рекласифицират се към печалби или загуби, или се трансферират директно към натрупани печалби всички компоненти на собствения капитал, представляващи нереализирани доходи или загуби – съгласно изискванията на съответните МСФО, под чиито правила попадат тези компоненти на собствения капитал;
- Признава се всяка резултатна разлика като “печалба или загуба” от освобождаване (продажба) на дъщерно дружество в консолидирания отчет за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината), принадлежаща на дружеството-майка.

При продажба на дял от дъщерно дружество, без загуба на контрол, печалбата/(загубата) от освобождаването на дела се представя в консолидирания отчет за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината) в статията “печалба от придобиване/продажба на дъщерни дружества”.

2.5. Сравнителни данни

Групата е приела да представя сравнителна информация в консолидираните си финансови отчети за един предходен период.

Когато за целите на по-достоверно представяне на отчетните обекти и операции е необходимо да бъдат направени промени в тяхната класификация и представянето им като отделни компоненти на консолидираните финансови отчети, сравнителните данни за предходната година се рекласифицират, за да бъде постигната съпоставимост с текущия отчетен период.

Групата е възникнала през 2008 г. с учредяването на дъщерното дружество НГФ на банката на 12.08.2008 г. Поради това сравнителните данни в настоящия отчет са както следва: а) консолидираният отчет за финансовото състояние е с дата 31 декември 2008 г.; б) консолидираният отчет за всеобхватния доход и консолидираният отчет за паричните потоци съдържат данни за 12 месеца на дружеството-майка (банката) и пет месеца на дъщерното дружество (фондът) – от датата на неговото създаване; и в) консолидираният отчет за промените в собствения капитал съдържа измененията капитала и резервите на Групата за периода 01 януари 2008 – 31 декември 2008 г.

През 2009 г. е направена промяна във формата на консолидирания отчет за доходите на банката – въведен е нов консолидиран отчет за всеобхватния доход, който съдържа финансовите показатели на предишния отчет за доходите, но са включени и измененията на други компоненти на собствения капитал - на преоценен резерв на финансови активи държани на разположение и за продажба, които в предходни периоди обичайно са представяни като директно движение в резервите. По този начин е въведен и нов, обобщаващ показател – “всеобхватен доход за годината”. Промяната

ГРУПА БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ
ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ

за 2009 година

във формата е направена ретроспективно.

2.6. Отчетна валута

Функционалната валута на дружествата от Групата и отчетната валута на представяне на финансовите отчети на Групата е българският лев. От 1 юли 1997 г. левът е фиксиран със Закона за БНБ към германската марка в съотношение BGN 1:DEM 1., а с въвеждането на еврото като официална валута на Европейския съюз от 1 януари 1999 г. фиксираното съотношение на двете валути е BGN 1.95583:EUR 1.

Съотношението BGN / USD към 31 декември 2009 г. е 1.36409:1 (31 декември 2008 г.: 1.387310:1).

При първоначално признаване, сделка в чуждестранна валута се записва във функционалната валута, като към сумата в чуждестранна валута се прилага обменният курс към момента на сделката или операцията. Паричните средства и еквиваленти, кредити и вземанията, инвестиции в ценни книжа, задължения по депозити, кредити и други задължения, като монетарни отчетни обекти, деноминирани в чуждестранна валута се отчитат във функционалната валута като се прилага обменният курс, публикуван ежедневно от БНБ. В края на всеки работен ден се извършва преоценка на всички монетарни отчетни обекти по обявения от БНБ официален курс.

Немонетарните отчетни обекти в консолидирания отчет за финансовото състояние, първоначално деноминирани в чуждестранна валута, се отчитат във функционалната валута като се прилага историческият обменен курс към датата на операцията и последващо не се преоценяват по заключителен курс.

Ефектите от курсовите разлики, свързани с уреждането на сделките с чуждестранна валута по курсове, или отчитането на сделки в чуждестранна валута по курсове, които са различни, от тези, по които първоначално са били признати, се включват в консолидирания отчет за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината) в момента на възникването им, като се третираат като "доходи от операции в чуждестранна валута", на нетна база.

2.7. Приходи и разходи от/за лихви

Приходите от лихви и разходите за лихви се признават в консолидирания отчет за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината) на база на принципа на начисляване за всички лихвоносни инструменти при използване на метода на ефективния доход на основата на цената на придобиване или приложимия променлив лихвен процент. Приходите от лихви и разходите за лихви включват амортизация на всеки отбив или премия или други разлики между първоначалната балансова стойност на лихвоносни инструменти и тяхната стойност на падеж, изчислена на база ефективен лихвен процент.

Приходът от лихви включва реализирани лихвени доходи по дългови ценни книжа на разположение и за продажба, от лихви по депозити в други банки, лихви по предоставени кредити и

ГРУПА БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ
ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
за 2009 година

аванси на клиенти, такси и комисионни по предоставени кредити и аванси на клиенти, които са неразделна част от ефективния доход от финансовия инструмент.

Разходът за лихви се признава на принципа на начисляване и включва лихвите по привлечени депозити от клиенти и от банки, както и по получени кредити и други привлечени средства, такси и комисионни по получени кредити, които са неразделна част от ефективния разход за лихви.

2.8. Приходи и разходи от/за такси и комисионни

Таксите и комисионните по банковите гаранции се признават в консолидирания отчет за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината) на систематична база през периода на съществуване на експозицията, при осигуряване на съпоставимост с разходите за оказване на услугата.

Таксите за доверително управление на средства се признават на принципа на начисляване през периода на предоставяне на услугата.

Разходите за такси и комисионни свързани с обслужването на ностро сметки при други банки или с извършването на друга банкова услуга, се признават в момента на извършване на услугата, за която се отнасят, и постигане на резултата от нея.

2.9. Финансови инструменти

2.9.1. Финансови активи

Групата класифицира своите финансови активи в следните категории: "кредити и вземания", "активи на разположение и за продажба" и "активи държани до падеж". Класификацията е в зависимост от същността и целите на финансовите активи към датата на тяхното придобиване. Ръководството определя класификацията на финансовите активи на Групата към датата на първоначалното им признаване в консолидирания отчет за финансовото състояние.

Обичайно Групата признава в консолидирания си отчет за финансовото състояние финансовите активи на датата на търгуване – датата, на която се е обвързала (поела е окончателен ангажимент) да закупи съответните финансови активи. Всички финансови активи първоначално се оценяват по тяхната справедлива стойност плюс преките разходи по транзакцията.

Финансовите активи се отписват от консолидирания отчет за финансовото състояние на Групата, когато правата за получаване на парични средства (потоци) от тези активи са изтекли, или са прехвърлени и тя е прехвърлила съществената част от рисковете и ползите от собствеността върху актива на друго лице. Ако Групата продължава да държи съществената част от рисковете и ползите асоциирани със собствеността на даден трансфериран финансов актив, тя продължава да признава актива в консолидирания си отчет за финансовото състояние, но признава също и обезпечено задължение (заем) за получените средства.

ГРУПА БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ
ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
за 2009 година

Кредити и вземания

Кредити и вземания са недеривативни финансови активи с фиксирани или установими плащания, които не се котират на активен пазар. Тази група финансови активи включва: парични средства по разплащателни сметки и депозити при Централната банка; вземания по депозити от банки; предоставени кредити на банки; кредити и аванси на клиенти; и други вземания. Те се оценяват в консолидирания отчет за финансовото състояние по тяхната амортизируема стойност при използването на метода на ефективната лихва, и намалена с направена обезценка. Лихвеният доход по кредитите и вземанията се признава на база ефективна лихва. Той се представя в консолидирания отчет за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината), към "приходи от лихви и други подобни приходи".

Кредитите и авансите, които първоначално са възникнали в консолидирания отчет за финансовото състояние, се признават при фактическото отпускане на средствата или предоставяне на друг финансов или нефинансов актив на кредитополучателите и първоначално се оценяват по справедлива стойност - стойността на предоставените парични средства и/или други активи, вкл. преките разходи по операцията.

Придобитите кредити и аванси се признават при получаване от страна на Групата в значителна степен на всички ползи и рискове, произтичащи от собствеността, като първоначално се оценяват по стойността на платената сума или определената справедлива стойност на прехвърления актив.

Финансови активи държани до падеж

Финансови активи държани до падеж са такива недеривативни финансови активи, които представляват дългови ценни книжа, с фиксирани или определяеми плащания и фиксирани матуритетни дати, спрямо които Групата при тяхното придобиване има положително намерение и възможност да държи до настъпването на падежа им независимо, че същите са търгуеми на борса. Тези активи се оценяват първоначално по тяхната цена на придобиване, а последващо – по амортизируема стойност при използването на метода на ефективната лихва, намалена с обезценка, ако има такава. Приходите от тях се признават и представят на база ефективен доход в консолидирания отчет за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината) към "приходи от лихви и други подобни приходи".

Финансови активи на разположение и за продажба

Финансовите активи на разположение и за продажба са недеривативни активи, които са предназначени с такава цел или не са класифицирани в друга група на финансови активи.

Групата класифицира като финансови активи на разположение и за продажба дългови ценни книжа и направени инвестиции в акции от капитала на други предприятия, когато намерението е тези ценни книжа да се държат за неопределен период от време и същите могат да бъдат продавани при

ГРУПА БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ
ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
за 2009 година

необходимост от ликвидни средства или при съществени промени в доходността или цената им.

Първоначално ценните книжа се признават по цена на придобиване, която е справедливата стойност на възнаграждението, което е платено, включително разходите по придобиване, включени в инвестицията. В последствие те се оценяват по справедлива стойност, определяна обичайно на база на "средни цени" на реализирани борсови сделки за последния месец на годината, освен ако се търгува незначителен пакет от капитала на тези дружества и/или има силно ограничен обем сделки с тях - тогава борсовите цени се коригират чрез стойностите, получени при прилагането и на други оценъчни методи и цени на подобни инструменти, включително на други капиталови пазари. В случаите, когато финансовите инструменти представляват инвестиции в капитала на дружества от затворен тип, за които е трудно да се намерят подходящи данни, за да може да се направят достатъчно разумни и обосновани дългосрочни предположения за изчисляването на справедливата стойност на техните акции чрез други алтернативни оценъчни методи, те се отчитат последващо по цена на придобиване.

Нереализираните печалби и загуби, произтичащи от промени в справедливата стойност на ценните книжа, класифицирани в Групата "на разположение и за продажба", се признават първоначално като "друг компонент на всеобхватния доход" в консолидирания отчет за всеобхватния доход за годината, респ. в отделен компонент, "резерв по финансови активи на разположение и за продажба" на собствения капитал в консолидирания отчет за промените в собствения капитал - докато съответният финансов актив бъде продаден, взет или изведен по някакъв друг начин или докато бъде определен като трайно обезценен, когато натрупаните печалби или загуби, включени като друг компонент от консолидирания отчет за всеобхватния доход, и респ. в собствения капитал, се прехвърлят и признават (рециклират) в консолидирания отчет за всеобхватния доход, но към текущата печалба или загуба за годината.

През периода на държане на дълговите инструменти класифицирани „на разположение и за продажба” банката признава приходи от лихви, чрез прилагане на метода на ефективния лихвен процент.

Дивиденди по акции, класифицирани като финансови активи „на разположение и за продажба”, се признават и отчитат в консолидирания отчет за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината) като "други доходи", когато се установи, че банката (дружеството-майка) е придобила правото върху тези дивиденди.

Договори за покупка и обратна продажба на ценни книжа (обратни РЕПО сделки)

Закупени ценни книжа, предмет на споразумения за обратна продажба, не се признават в консолидирания отчет за финансовото състояние, а се отчитат и представят като "вземания от банки" или "предоставени кредити и аванси на клиенти", обезпечени с ценни книжа, както е по-подходящо. Разликата между покупната цена и цената за обратна продажба се третира като лихва и се начислява и признава за периода на споразумението, като се прилага методът на ефективния лихвен процент.

ГРУПА БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ
ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
за 2009 година

Обезценки на финансови активи

На преглед за обезценка подлежат всички финансови активи класифицирани в групи “кредити и вземания”, “финансови активи държани до падеж” и “финансови активи на разположение за продажба”. Ръководството на Групата прави преценка на края на всеки отчетен период дали са налице обективни доказателства за трайна и ясно проявена обезценка на финансов актив или на група от финансови активи.

Кредити и вземания от банки и други клиенти

Към края на всеки отчетен период Ръководството на Групата прави преценка дали има налице обективни доказателства, че определени индивидуални кредити и вземания или група кредити и вземания със сходни характеристики са с белези на обезценени. Даден кредит или група кредити са обезценени, когато има обективни доказателства, че е възникнала обезценка в резултат на едно или няколко събития (събития, пораждащи загуба), които са се случили след първоначалното признаване на актива (активите) и тези събития са оказали влияние върху бъдещите парични потоци от актива (активите) и това влияние може надеждно приблизително да се оцени. Критериите, които Групата използва, за да определи дали има налице обективни доказателства за загуби от обезценка са: нарушения в договорените плащания на главницата и лихвата; трудности с паричните потоци, изпитвани от длъжника; проблеми с реализацията на проекта, финансиран със съответния кредит; нарушения на ключови условия и съотношения (показатели) заложи в кредитния договор; влошаване на финансовото, пазарното и конкурентното положение на длъжника; влошаване на състоянието и качествата на обезпеченията; стартиране на процедури по ликвидация и/или несъстоятелност и др. подобни индикатори.

Обезценки на кредити се правят, като се начисляват по специална корективна сметка, ако съществуват обективни доказателства, че Групата няма да бъде в състояние да си събере дължимите от кредитополучателите/длъжниците суми.

Ръководството на Групата първо оценява дали има обективни доказателства за обезценка на индивидуално ниво, по отношение на конкретни кредитни позиции, които индивидуално са съществени. След това, тези кредити, за които на индивидуално ниво не е идентифицирана обезценка (независимо дали са индивидуално съществени или не са), се включват в групи със сходни характеристики и се оценяват за обезценка колективно, на портфейлна база. Даден кредит се класифицира в съответна рискова група и се оценява като проблематичен в зависимост от посочените по-горе критерии, основно при наличие на забава на договорените плащания на главницата и/или на лихвата и на база на анализ на финансовото състояние на длъжника и източниците за погасяване на задълженията му към банката. Сумата на обезценките по кредитите е разликата между балансовата и възстановимата им стойност, която представлява настоящата стойност на очакваните парични потоци, включително суми, възстановими от гаранции и обезпечения, дисконтирани на база договорения ефективен лихвен процент. В случай, че съществуват индикатори за възможни загуби в кредитния

ГРУПА БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ
ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
за 2009 година

портфейл, които все още не са свързани с конкретна експозиция, се включват обезценки за покриване на общ кредитен риск на портфейлна основа. Те се определят на база натрупан исторически опит, статистически данни и техники и преценки на ръководството на Групата на база опита и знанията му.

Обезценки могат да се правят и за други компоненти на кредитния портфейл или експозиции с кредитен риск към края на всеки отчетен период, чиято приблизителна оценка се основава на минал опит за възникнали загуби от всеки един от тези компоненти, настоящите икономически условия, в които оперират кредиторите/длъжниците и други фактори, които оказват влияние върху кредитния портфейл, респ. съответните експозиции.

Изчисленията на сумите на обезценките се извършват от Групата на база вътрешно разработени правила и техники, на база изискванията и правилата на МСС 39.

В Групата е прието ежесечно да се извършва преглед и анализ на всички кредити и вземания, на които е направена обезценка. Всяка следваща промяна в размера и срока на очакваните бъдещи парични потоци, сравнени с предварителните очаквания, водят до промяна в размера на коректива за обезценка като загубите се отнасят в увеличение или намаление на разходите (загубите) за обезценки и несъбираемост в консолидирания отчет всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината). Корективът за обезценки и несъбираемост се намалява само при подобряване качеството на кредита или вземането, при което съществува достатъчна вероятност за своевременно събиране на главницата и лихвата в съответствие с първоначалните условия, включени в договора за заем. Последващите възстановявания или намаления на обезценки, които се дължат на събития, възникнали след тях, се отразяват като реинтегриране (намаление) на разходите (загубите) от обезценка и несъбираемост в консолидирания отчет за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината).

Когато един кредит е несъбираем, той се отписва срещу натрупаните за него суми за обезценки по корективната сметка. Такива кредити се отписват след като всички необходими правни процедури са били направени и сумата на окончателната загуба е била установена.

Финансови активи държани до падеж

Финансовите активи "държани до падеж" се оценяват индивидуално в случай, че съществуват обективни доказателства за обезценка. В случай, че са налице такива доказателства, обезценката се определя като разлика между балансовата стойност на финансовия актив и настоящата стойност на очакваните от него бъдещи парични потоци. Обезценката се отчита в корективна сметка и стойността на финансовия актив се представя в консолидирания баланс нетно от нея. Сумата на обезценката се признава текущо в консолидирания отчет за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината).

Финансови активи на разположение и за продажба

Финансовите активи "на разположение и за продажба" се обезценяват в случай, че съществуват обективни доказателства, които показват значителен и продължителен спад в справедливите цени на

ГРУПА БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ
ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
за 2009 година

съответния актив или група активи, а за финансови активи, отчетени по цена на придобиване - когато съществуват конкретни доказателства, че балансовата стойност е по-висока от очакваната възстановима сума. Допълнително се прилагат и алтернативни оценъчни методи - методи на дисконтирани парични потоци, методи на цени на аналогови транзакции, анализи на тенденции в счетоводните стойности на нетните активи, за да се установят и преценят тенденциите в промените в цените, както и да се изолират ефектите от общия спад и стагнация на фондовия пазар, от тези, които са пряко обвързани с индивидуалните особености на предприятието-издател на ценните книжа. Възстановимата сума на дълговия инструмент се определя на база настоящата стойност на очакваните бъдещи парични потоци, дисконтирани по текущ пазарен лихвен процент за сходен финансов актив. В случай, че са налице такива ясни и конкретни доказателства за обезценка, натрупаната загуба от преоценки, представляваща разликата между цената на придобиване и текущата справедлива (възстановима стойност), се прехвърля от други компоненти на всеобхватния доход, респ. собствения капитал ("резерв по финансови активи на разположение и за продажба") към текущата печалба или загуба за годината в консолидирания отчет за всеобхватния доход.

2.9.2. Финансови пасиви и инструменти на собствен капитал

Групата класифицира своите финансови задължения, дълговите инструменти и инструменти на собствен капитал или като финансови пасиви или като собствен капитал в зависимост от същността и условията в договор със съответния контрагент относно тези инструменти. Тя определя класификацията на финансовите си пасиви в момента на тяхното възникване. Всички финансови пасиви, поети от Групата са класифицирани като „други финансови пасиви” и се отчитат по амортизируема стойност.

Финансовите пасиви включват: задължения към банки по депозити; задължения към клиенти по депозити; привлечени средства от международни институции по кредити и други договори; емитирани облигационни заеми и други текущи финансови задължения. Първоначално те се признават в консолидирания отчет за финансовото състояние по справедлива стойност, нетно от преките разходи по транзакцията, а последващо – по амортизируема стойност по метода на ефективната лихва. Разходите за лихви се отчитат текущо в консолидирания отчет за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината) към "разходи за лихви и други подобни разходи".

Финансовите пасиви се отписват, когато задължението по тях се уреди, отмени или насрещната страна загуби правото на упражняване.

2.10. Лизинг

2.10.1. Финансов лизинг

Групата като лизингодател

Финансовият лизинг, при който се трансферира извън Групата съществената част от всички рискове и стопански изгоди, произтичащи от собствеността върху актива, предоставен под финансов лизинг, се изписва от състава на активите на лизингодателя и се представя в консолидирания отчет за

ГРУПА БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ

ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ

за 2009 година

финансовото състояние като вземане със стойност, равна на нетната инвестиция от лизинга. Разликата между балансовата стойност на отдадения под финансов лизинг актив и незабавната (справедливата му продажна) стойност се признава в консолидирания отчет за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината) в началото на лизинговия договор (при предаването на актива). Приходите от финансов лизинг се разпределят по счетоводни периоди, така че да отразяват постоянна периодична норма на възвръщаемост спрямо все още неизплатената част от нетната инвестиция на Групата, свързана с лизинга и се отчитат като лихва в консолидирания отчет за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината) в статията "приходи от лихви по кредити и аванси на клиенти".

Групата като лизингополучател

Финансовият лизинг, при който се трансферира към Групата съществената част от всички рискове и стопански ползи, произтичащи от собствеността върху актива под финансов лизинг, се капитализира в консолидирания отчет за финансовото състояние на лизингополучателя като се представя като имоти или машини и оборудване под лизинг по цена на незабавна продажба или ако е по-ниска, по настоящата стойност на минималните лизингови плащания. Лизинговите плащания съдържат в определено съотношение финансовия разход (лихвата) и припадащата се част от лизинговото задължение (главница), така че да се постигне постоянен лихвен процент за оставащата неизплатена част от главницата по лизинговото задължение. Лихвените разходи се включват в консолидирания отчет за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината) като "разходи за лихви по други привлечени средства".

Придобитите под финансов лизинг активи се амортизират на база полезния живот на актива и в рамките на лизинговия срок.

2.10.2. Оперативен лизинг

Лизинг, при който наемодателят продължава да притежава съществената част от всички рискове и стопански изгоди от собствеността върху дадения актив се класифицира като оперативен лизинг.

Плащанията от страна на Групата като лизингополучател във връзка с оперативния лизинг се признават като разходи в консолидирания отчет за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината) на база линеен метод за периода на лизинга и са представени като "разходи за наеми" в консолидирания отчет за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината).

Приходът на Групата като лизингодател по договори за оперативен лизинг се признава на базата на линейния метод в продължение на срока на съответния лизинг и се представят като "други доходи от дейността" в консолидирания отчет за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината).

ГРУПА БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ
ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
за 2009 година

2.11. Имоти и оборудване

Имотите и оборудването (дълготрайни материални активи) са представени в консолидирания финансов отчет по историческа цена на придобиване, намалена с натрупаната амортизация и загубите от обезценка.

Първоначално оценяване

При първоначалното си придобиване имотите и оборудването се оценяват по цена на придобиване, която включва покупната цена, вкл. митнически такси и всички преки разходи, необходими за привеждане на актива в работно състояние. Преките разходи са: разходи за подготовка на обекта, разходи за първоначална доставка и обработка, разходите за монтаж, разходи за хонорари на лица, свързани с проекта, невъзстановяеми данъци и др.

Групата е определила стойностен праг от 150 лв., под който придобитите активи независимо, че притежават характеристиката на дълготраен актив, се третираат като текущ разход в момента на придобиването им.

Последващо оценяване

Избраният от Групата подход за последваща балансова оценка на имотите и оборудването е модела на себестойността по МСС 16 – цената на придобиване, намалена с начислените амортизации и натрупаните загуби от обезценка.

Методи на амортизация

Групата използва линеен метод на амортизация на имоти и оборудване. Полезният живот по групи активи е определен в съответствие с: физическото износване, спецификата на оборудването, бъдещите намерения за употреба и с предполагаемото морално остаряване и е както следва:

- сгради – 50 г.
- банково оборудване и компютри – 5 г.
- транспортни средства – 5 г.
- стопански инвентар – 6.7 г.

Срокът на годност на отделните групи активи е определен от ръководството на Групата съобразно: физическото износване, спецификата на оборудването, бъдещите намерения за употреба и с предполагаемото морално остаряване. Определеният срок на годност на оборудването се преглежда в края на всяка година и при установяване на значителни отклонения спрямо бъдещите очаквания за срока на използването на активите, същият се коригира перспективно.

Последващи разходи

Разходите за ремонти и поддръжка се признават за текущи в периода, през който са направени. Извършени последващи разходи, свързани с имоти и оборудване, които имат характер на подмяна на определени възлови части или на преустройство и реконструкция, се капитализират към балансовата стойност на съответния актив и се преразглежда остатъчният му полезен живот към датата на

ГРУПА БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ
ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
за 2009 година

капитализация. Същевременно, неамортизираната част на заменените компоненти се изписва от балансовата стойност на активите и се признава в текущите разходи за периода на преустройството.

Обезценка на активи

Балансовите стойности на имотите и оборудването подлежат на преглед за обезценка, когато са налице събития или промени в обстоятелствата, които показват, че те биха могли да се отличават трайно от възстановимата им стойност. Ако са налице такива индикатори, че приблизително определената възстановима стойност е по-ниска от тяхната балансова стойност, то последната се изписва до възстановимата стойност на активите. Възстановимата стойност на дълготрайните материални активи е по-високата от двете: справедлива стойност без разходи за продажба или стойност при употреба. За определянето на стойността при употреба на активите бъдещите парични потоци се дисконтират до тяхната настояща стойност като се прилага дисконтова норма преди данъци, която отразява текущите пазарни условия и оценки на времевата стойност на парите и рисковете, специфични за съответния актив. Загубите от обезценка се отчитат в консолидирания отчет за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината).

Печалби и загуби от продажба

Материалните дълготрайни активи се отписват от баланса когато се извадят трайно от употреба и не се очакват от тях бъдещи стопански изгоди или се продадат. Печалбите или загубите от продажби на отделни активи от Групата на "имоти и оборудване" се определят чрез сравняването на приходите от продажбата и балансовата стойност на актива към датата на продажбата. Те се посочват нетно, към "други приходи/ (загуби) от дейността" на лицевата страна на консолидирания отчет за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината).

2.12. Нематериални активи

Нематериалните активи са представени във финансовия отчет по цена на придобиване, намалена с натрупаната амортизация и загубите от обезценка. В техния състав са включени програмни продукти (софтуери) и лицензи за ползване на софтуери.

В Групата се прилага линеен метод на амортизация на нематериалните активи при определен полезен живот 5 години.

Балансовата стойност на нематериалните активи подлежи на преглед за обезценка, когато са налице събития, или промени в обстоятелствата, които посочват, че балансовата стойност би могла да надвишава възстановимата им стойност. Загубите от обезценката се включват в консолидирания отчет за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината).

Нематериалните активи се отписват от консолидирания баланс, когато се извадят трайно от употреба и не се очакват от тях бъдещи стопански изгоди или се продадат. Печалбите или загубите от продажби на отделни активи от Групата на "нематериалните активи" се определят чрез сравняването на приходите от продажбата и балансовата стойност на актива към датата на продажбата. Те се посочват нетно, към "други приходи/(загуби) от дейността" на лицевата страна на консолидирания

ГРУПА БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ
ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
за 2009 година

отчет за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината).

2.13. Провизии и условни пасиви

Провизии се признават, когато Групата има настоящо (конструктивно или правно) задължение в резултат на минало събитие, и е вероятно че погасяването/уреждането на това задължение е свързано с изтичане на ресурси. Провизиите се оценяват на база най-добрата приблизителна преценка на ръководството към датата на консолидирания отчет за финансовото състояние за разходите, необходими за уреждането на съответното задължение. Приблизителната оценка се дисконтира, когато падежът на задължението е дългосрочен. При оценката на портфейлните провизии се прилагат статистически методи на база историческия опит и данни за поведението и събитията по гаранционните ангажименти.

Условните задължения са задължения възникнали в резултат на минали събития, съществуването на които може да се потвърди само от настъпването или ненастъпването на едно или повече несигурни бъдещи събития, които не могат да бъдат напълно контролирани от Групата или не е вероятно да се появи необходимост от изходящ поток от ресурси за погасяване на задължението. Същите не се признават в отчета за финансовото състояние, но подлежат на специално оповестяване (Приложение № 30).

2.14. Пенсионни и други задължения на персонала по социалното и трудово законодателство

Съгласно българското законодателство дружествата от Групата са задължени да плащат вноски във фондовете за социално и здравно осигуряване. Трудовите отношения с работниците и служителите на банката, в качеството ѝ на работодател, се основават на разпоредбите на Кодекса на труда.

Основно задължение на работодателя е да извършва задължително осигуряване на наетия персонал за фонд "Пенсии", допълнително задължително пенсионно осигуряване (ДЗПО) в Универсален пенсионен фонд (за лицата, родени след 31.12.1959 г.), фонд "Общо заболяване и майчинство" (ОЗМ), фонд "Безработица", фонд "Трудова злополука и професионална болест" (ТЗПБ), фонд "Гарантиране вземания на работниците и служителите" (ГВРС) и здравно осигуряване.

Размерите на задължителните социално осигурителни вноски и начинът на разпределянето им между работодателя и служителя са определени в Кодекса за социално осигуряване (КСО). Допълнително, със Закона за бюджета на ДОО за съответната година се утвърждават размерите на минимален и максимален месечен осигурителен доход, на вноската за фонд ГВРС и диференцираните размери на вноската за ТЗПБ. Размерът на задължителната здравноосигурителна вноска се определя със Закона за бюджета на НЗОК за съответната година, а начинът на разпределянето ѝ между работодателя и служителя е дефиниран в Закона за здравното осигуряване (ЗЗО). Общият размер на вноската за фонд "Пенсии", ДЗПО в УПФ/ППФ, фонд "ОЗМ", фонд "Безработица" и здравно осигуряване за 2008 г. и 2009 г. за работещите при условията трета категория труд, каквито са заетите в Групата, е както следва:

= за периода 01.01.2008 г. – 31.12.2008 г.:

ГРУПА БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ
ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
за 2009 година

- за работещите при условията на трета категория труд: 32.5% (от които 19.5% за сметка на работодателя);
- за периода 01.01.2009 г. – 31.12.2009 г. ;
- за работещите при условията на трета категория труд: 30.5% (от които 17.5% за сметка на работодателя);
- за периода 01.01.2010 г. – 31.12.2010 г. ;
- за работещите при условията на трета категория труд: 28.5% (от които 16.4% за сметка на работодателя).

В допълнение, работодателят внася изцяло за своя сметка осигурителна вноска за фонд “Гарантирани вземания на работниците и служителите”, в размер на 0.1% (за 2009 г. и 2010 г.), както и осигурителна вноска за фонд “Трудова злополука и професионална болест”, която е диференцирана за различните предприятия – от 0.4% до 1.1% в зависимост от икономическата дейност на предприятието (съгласно Приложение към ЗБДОО за съответната година). За Групата тази вноска е 0.5 % за 2009 г.

Осигурителните и пенсионни планове, прилагани от дружествата в Групата в качеството им на работодатели, се основават на българското законодателство и са планове с дефинирани вноски. При тези планове работодателят плаща месечно определени вноски в държавните фондове “Пенсии”, фонд “Общо заболяване и майчинство”, фонд “Безработица”, фонд “Трудова злополука и професионална болест”, фонд “Гарантирани вземания на работниците и служителите”, както и за допълнително задължително пенсионно осигуряване (универсални и професионални пенсионни фондове) - на база фиксираните по закон проценти (посочени по-горе) и няма друго допълнително правно или конструктивно задължение за доплащане във фондовете в бъдеще. Аналогично са задълженията по отношение на здравното осигуряване.

Към Групата няма създаден и функциониращ частен доброволен осигурителен фонд.

Краткосрочни доходи

Краткосрочните доходи за персонала на дружествата от Групата под формата на възнаграждения, бонуси и социални доплащания и придобивки (изискуеми в рамките на 12 месеца след края на периода, в който персоналът е положил труд за тях или е изпълнил необходимите условия) се признават като разход в консолидирания отчет за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината) в периода, в който е положен трудът за тях или са изпълнени изискванията за тяхното получаване, и като текущо задължение (след приспадане на всички платени вече суми и полагащи се удържки) в размер на недисконтираната им сума. Дължимите от Групата вноски по социалното и здравно осигуряване се признават като текущ разход и задължение в недисконтиран размер, заедно и в периода на начисление на съответните доходи, с които те са свързани.

Към датата на всеки консолидиран финансов отчет дружествата от Групата правят оценка на и отчитат сумата на очакваните разходи по натрупваните се компенсируеми отпуски, която се очаква да бъде изплатена като резултат от неизползваното право на натрупан отпуск. В оценката се включват приблизителната преценка за разходите за самите възнаграждения и разходите за вноски по задължителното обществено и здравно осигуряване, които работодателят дължи върху тези суми.

ГРУПА БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ
ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
за 2009 година

Дългосрочни доходи при пенсиониране

Съгласно Кодекса на труда работодателят на дружествата от Групата е задължен да изплаща на персонала при настъпване на пенсионна възраст обезщетение, което в зависимост от трудовия стаж в даденото предприятие може да варира между 2 и 6 брутни работни заплати към датата на прекратяване на трудовото правоотношение. По своите характеристики тези схеми представляват планове с дефинирани доходи.

Изчислението на размера на тези задължения налага участието на квалифицирани актюери, за да може да се определи тяхната сегашна стойност към датата на консолидирания отчет, по която те се представят в консолидирания отчет за финансовото състояние, коригирана с размера на непризнатите актюерски печалби и загуби, а респ. изменението в стойността им, вкл. признатите актюерски печалби и загуби - в консолидирания отчет за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината).

Разходите за минал стаж се признават веднага в консолидирания отчет за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината).

Към датата на всеки консолидиран годишен финансов отчет, дружествата от Групата назначават сертифицирани актюери, които издават доклад с техните изчисления относно дългосрочните им задължения към персонала за обезщетения при пенсиониране. За целта те прилагат кредитния метод на прогнозните единици. Сегашната стойност на задължението по дефинираните доходи се изчислява чрез дисконтиране на бъдещите парични потоци, които се очаква да бъдат изплатени в рамките на матуритета на това задължение и при използването на лихвените равнища на държавни дългосрочни облигации, деноминирани в български лева.

Актюерските печалби и загуби произтичат от промени в актюерските предположения и опита. Групата е приела тези, които надвишават коридора от 10 % спрямо сегашната стойност на задължението по дефинираните доходи в края на предходната година да се признават незабавно в консолидирания отчет за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината). Измененията в размера на задълженията на дружествата от Групата към персонала за обезщетения при пенсиониране, вкл. и лихвата от разгръщането на сегашната стойност и признатите актюерски печалби или загуби, се представят към разходите за персонала в консолидирания отчет за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината).

Доходи при напускане

Съгласно разпоредбите на Кодекса на труда, работодателят има задължение да изплати при прекратяване на трудовия договор, преди пенсиониране, обезщетения за:

- неспазено предизвестие - брутното трудово възнаграждение за един месец;
- поради закриване на предприятието или на част от него, съкращаване в щата, намаляване на обема на работа и спиране на работа за повече от 15 дни и др. – брутното трудово възнаграждение за един месец;
- при прекратяване на трудовия договор поради болест – обезщетение в размер на 2 брутни месечни работни заплати;

ГРУПА БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ
ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
за 2009 година

• за неизползван платен годишен отпуск - за съответните години за времето, което се признава за трудов стаж.

Групата признава задължения към персонала по доходи при напускане преди настъпване на пенсионна възраст, когато е демонстриран обвързващ ангажимент, на база анонсиран план, да се прекрати трудовият договор със съответните лица без да има възможност да се отмени, или при формалното издаване на документите за доброволно напускане. Доходи при напускане, платими повече от 12 месеца, се дисконтират и представят в консолидирания отчет за финансовото състояние по тяхната сегашна стойност.

2.15. Данъци върху печалбата

Текущи данъци върху печалбата

Текущите данъци върху печалбата на дружествата от Групата, се определят в съответствие с изискванията на българското данъчно законодателство – Закона за корпоративното подоходно облагане. Номиналната данъчна ставка за 2009 г. е 10% (2008 г.: 10%).

Отсрочени данъци върху печалбата

Отсрочените данъци се определят чрез прилагане на балансовия пасивен метод, за всички временни разлики към датата на консолидирания финансов отчет, които съществуват между балансовите стойности и данъчните основи на отделните активи и пасиви.

Отсрочените данъчни пасиви се признават за всички облагаеми временни разлики.

Отсрочените данъчни активи се признават за всички намаляеми временни разлики и за неизползваните данъчни загуби, до степента, до която е вероятно те да се проявят обратно и да бъде генерирана в бъдеще достатъчна облагаема печалба или да се проявят облагаеми временни разлики, от които да могат да се приспаднат тези намаляеми разлики, с изключение на разлики породени от първоначално признаване на актив или пасив, който не е засегнал счетоводната или данъчната печалба (загуба) към датата на операцията.

Балансовата стойност на всички отсрочени данъчни активи се преглежда на всяка дата на финансовия отчет и се редуцира до степента, до която е вероятно те да се проявят обратно и да се генерира достатъчно облагаема печалба или да се появяват през същия период облагаеми временни разлики, от които те могат да бъдат приспаднати.

Отсрочените данъци, свързани с обекти, които са отчетени директно в собствения капитал или друга балансова позиция или към друг компонент на всеобхватния доход, също се отчитат директно към съответния капиталов компонент или балансова позиция или друг компонент на всеобхватния доход.

Отсрочените данъчни активи и пасиви се оценяват на база данъчните ставки, които се очаква да се прилагат за периода, през който активите ще се реализират, а пасивите ще се уредят (погасят), на база данъчните закони, които са в сила или в голяма степен на сигурност се очаква да са в сила. Към 31.12.2009 г. отсрочените данъци върху печалбата на дружествата от Групата са оценени при ставка 10% (31.12.2008 г.: 10%).

ГРУПА БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ
ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
за 2009 година

2.16. Парични средства и парични еквиваленти

Паричните еквиваленти за целите на консолидирания отчет за паричните потоци се състоят от парични средства в брой, по разплащателни сметки в други банки, предоставени депозити на други банки - на виждане и/или с оригинален срок до три месеца, в това число и по репо-сделки с оригинален срок до три месеца, както и салда по сметките с Централната банка, които са свободни от всякакви ограничения (не са блокирани).

Те се представят в консолидирания отчет за финансовото състояние по тяхната амортизируема стойност.

2.17. Активи, държани за препродажба

Активи се класифицират като държани за препродажба, ако тяхната балансова стойност ще бъде възстановена чрез продажба, а не чрез продължаваща употреба в дейността на дружествата от Групата. Тези активи, обичайно, са били първоначално приети като обезпечения и се придобиват в следствие от Групата в резултат на замяна "дълг срещу собственост" от кредитополучатели, които не обслужват своите задължения съгласно договорните условия по кредита.

Активи, класифицирани в тази група, са налични за незабавна продажба в тяхното настоящо състояние. Ръководството на Групата обичайно активно провежда мероприятия за реализиране на сделка за продажба, която се цели да бъде изпълнена в рамките поне на една година от датата на класифициране на актива в тази група.

Активи, класифицирани като държани за продажба, се представят в консолидирания отчет за финансовото състояние отделно и се оценяват по по-ниската от балансовата стойност (първоначално, цена на придобиване) и справедливата им стойност, намалена с преките очаквани разходи по продажбата (нетна продажна цена). Признатата обезценка се представя към "други доходи/(загуби) от дейността" в консолидирания отчет за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината).

Активите от тази класификационна група не се амортизират.

2.18. Акционерен капитал и резерви

Българска банка за развитие АД (дружество-майка) е акционерно дружество и е задължено да регистрира в Търговския регистър определен размер на *акционерен капитал*, който да служи като обезпечение на вземанията на кредиторите на банката. Акционерите отговарят за задълженията на банката до размера на своето акционерно участие в капитала и могат да претендират връщане на това участие само в производство по ликвидация или несъстоятелност.

Акционерният капитал представлява неподлежащия на разпределение капитал на банката и е представен по номиналната стойност на издадените акции.

Банката е задължена да формира *Фонд Резервен*, съгласно изискванията на Закона за Българската банка за развитие (Приложение № 29). Източници на фонда могат да бъдат:

- най-малко една втора от печалбата, която се разпределя, докато средствата във фонда достигнат 50% от акционерния капитал или по-голяма част, определена по решение на Общото

ГРУПА БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ
ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
за 2009 година

събрание на акционерите;

- средствата, получени над номиналната стойност на акциите при издаването им (премиен резерв);
- други източници, предвидени по решение на Общото събрание.

Средствата от фонда могат да се използват само за покриване на годишната загуба и на загуби от предходни години. Когато средствата във фонда достигнат определения в устава минимален размер, средствата над тази сума могат да бъдат използвани за увеличаване на акционерния капитал.

Аналогично, и дъщерното дружество – Национален гаранционен фонд ЕАД, като акционерно дружество е задължено да формира Фонд Резервен според изискванията на Търговския закон. Източниците са същите както при дружеството-майка, както и направленията на използване.

Резервът по финансови активи на разположение и за продажба е формиран от разликата между балансовата стойност на финансовите активи на разположение и за продажба и техните справедливи стойности към датата на извършване на преоценката. Този резерв се прехвърля в консолидирания отчет за всеобхватния доход (в текущите печалби и загуби за годината), когато финансовите активи се освободят (продадат) от отчета за финансовото състояние или при наличие на трайни и продължителни обезценки.

2.19. Преценки от определящо значение при прилагане на счетоводната политика.
Ключови приблизителни оценки и предположения с висока несигурност

Групата извършва приблизителни оценки и използва предположения, които влияят върху отчитането на активите и пасивите през следващата финансова година. Приблизителните оценки и преценки се извършват непрекъснато и се основават на историческия опит на ръководството и други фактори, включително очакванията за бъдещи събития, които се приемат за логични при съществуващите обстоятелства.

а) Загуби от обезценка на кредити и аванси

Към датата на всеки консолидиран отчет Групата извършва преглед на своите кредитни портфейли с цел да установи наличие и изчисли загубите от обезценката.

При определяне на това дали да се включи загуба от обезценка в консолидирания отчет за всеобхватния доход (в текущите печалби и загуби за годината), ръководството на дружеството-майка (банката) преценява дали са налице и какви са видимите индикатори и данни, които посочват, че съществува измеримо намаление на очакваните парични потоци от кредитния портфейл като цяло, или респ.- намаление, свързано с конкретен кредит/компонент от този портфейл. Такива индикатори и данни са тези, които посочват съществуването на неблагоприятна промяна във възможностите за плащане от страна на кредитополучателите от определена група или от конкретен кредитополучател, или наличие на национални, икономически или други условия, които са свързани с определен риск за дадена група/вид кредити. При анализа на рисковете от загуби от обезценка и несъбираемост кредитите се групират в четири рискови класификационни групи: “редовни”, “под наблюдение”,

ГРУПА БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ

ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ

за 2009 година

“нередовни” и “загуба”. Основните показатели за определяне на рисковите групи са финансово състояние на длъжника и изпълнение на проекта, финансиран от кредита, проблеми в обслужване, вкл. просрочие на лихви и падежирани главници, източници за погасяване и предоставено обезпечение, като вид и възможност за реализация. Допълнително, за кредитите, приети за гарантиране от ЕИФ, се признава загуба от обезценка след приспадане на частта, поета от Фонда (Приложение № 33.1).

При определянето на схемата на бъдещите парични потоци ръководството на дружеството-майка използва приблизителни оценки, преценки и предположения на базата на историческия си опит за загуби от активи, които притежават сходни характеристики на кредитен риск, както и на обективни доказателства за обезценка на портфейла от неизкристализирала в конкретен негов компонент загуба. Аналогичен подход се използва и за оценка на ниво индивидуални кредити, като се взема предвид и качеството на обезпеченията. Методологията и използваните предположения, за извършване на приблизителна оценка на размера и времето на получаване на бъдещите парични потоци, се преглеждат редовно, за да се минимизират разликите между направената приблизителна оценка на загубите и размера на действителните загуби (Приложение № 2.9, 8, 13).

През 2007 г. ръководството на дружеството-майка е направило ретроспективен анализ на реалните загуби по кредити за пет годишен период (2001 г. до 2006 г.вкл.) с цел да актуализира прилаганите проценти за обезценка на кредити на портфейлен принцип. В следствие на този анализ прилаганият процент за обезценка на портфейлна основа е намален от 3 % на 1.83%. Ефектът от тази промяна е в размер на 1,396 хил. лв., който е рефлектирал върху начислени по-малко разходи за обезценка на кредити на портфейлна основа за 2007 г. През 2008 г. и 2009 г. е запазен прилаганият процент (Приложение № 2.9, 8, 13).

б) Оценка на финансови инструменти на разположение и за продажба некотиран на фондов пазар

Групата (основно чрез дружеството-майка) класифицира като финансови активи на разположение и за продажба притежавани от нея инвестиции под формата на акции в дружества/предприятия (под 20% в капитала им) в непублични дружества, които са придобити с цел установяване и развитие на стопански отношения от значение за нея. Ръководството на Групата е преценило и приело те да се оценяват по цена на придобиване (себестойност), тъй като не съществуват достатъчно надеждни източници и методи за определяне на техните справедливи стойности и заради специфичния, затворен начин на търгуването им, до момента, в който възникнат нови обстоятелства позволяващи формиране на разумни предположения и достоверна оценка.

На всяка дата на консолидирания отчет за финансовото състояние то прави анализ и преценка дали съществуват индикатори за обезценка на неговите инвестиции. Като основен индикатор се приема значително и продължително намаляване на собствения капитал на дружеството/предприятието, в което е инвестирано, вкл. под нивото на регистрирания основен акционерен капитал. В тези случаи обезценката се определя със съдействието на лицензиран оценител, но най-малко на нивото на разликата между цената на придобиване (себестойността) и оценката на участието по метода на собствения капитал, вкл. с допълнителни корекции на нетните активи, при

ГРУПА БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ
ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
за 2009 година

необходимост. В случаите на частични продажби през отчетния период на подобни акции, останалите в консолидирания отчет за финансовото състояние на Групата, издадени от същия емитент се преоценяват по цена, по която е извършена продажбата (Приложение № 2.9, 6, 15).

в) Обезценка на финансови инструменти на разположение и за продажба котиран на фондов пазар

Към 31.12.2009 г. ръководството на Групата (на дружеството-майка) е направило подробен сравнителен анализ на промените в и движението на борсовите цени на националния фондов пазар по отношение на притежаваните от нея акции на публични дружества.

За инвестициите в дружества, чиито акции са регистрирани за търговия на Българската фондова борса ръководството на дружеството-майка е извършило проучване и анализи и е на позиция, че могат да се оценяват последващо по справедлива стойност, определяна директно на база "средни цени" на реализирани сделки на борсовия пазар през последния месец на финансовата година (Ниво 1). Допълнително, приложените цени са анализирани за тенденцията в поведението на борсовите цени на съответните ценни книжа поне за последните три месеца на годината, и респ. до датата на издаване на финансовия отчет. (Приложение № 6, № 11 и № 15). Също така ръководството е използвало задължително и алтернативни оценъчни методи, за допълнително потвърждение на приложената оценка като справедлива стойност и за двете отчетни години.

За всички инвестиции в ценни книжа на разположение и за продажба, държани от Групата (основно чрез дружеството-майка) повече от една година спрямо датата на придобиване, е направен и специален анализ на наблюдаваната графика на поведение на борсовите им цени и на справедливите им стойности, определени по алтернативни оценъчни методи, за период до 18 месеца спрямо 31 декември, за да се определи дали са налице условия за трайна и съществена обезценка. В резултат на този анализ към 31 декември 2009 г. бе установено, че за притежаваните от Групата акции в дружествата: Монбат АД, Синергон холдинг АД, Спарки Елтос АД, Спарки АД и Химимпорт АД има съществен и траен спад на борсовите цени за наблюдавания период, включително и спрямо предходен период, както и липсва тенденция за стабилизиране равнището на цените на акциите. Тези резултати от анализа са основанието за позицията на ръководството на дружеството-майка да прехвърли целият натрупан отрицателен резерв по финансови активи на разположение и за продажба за тези акции, в размер на 306 х.лв., към текущата печалба и загуба за годината в консолидирания отчет за всеобхватния доход (Приложение № 6 и № 15). За останалите притежавани от Групата борсово търгуеми акции (Софарма АД, Девин АД, Енемона АД, Корпоративна ТБ АД), в резултат на извършения анализ към 31.12.2009 г. бе установено следното: а) флуктоации на борсовите цени на притежаваните акции за наблюдавания период; б) липса на тенденция на продължаващ и значителен спад спрямо предходния период; в) наблюдавана тенденция на стабилизиране равнището на цените на акциите и дори известно покачване в края на годината за част от тях; г) цени на дружества-анализи и/или наличие на други оценки на притежаваните акции-инвестиции, определени чрез алтернативни оценъчни методи (напр. метод на дисконтираните парични потоци, пазарни аналози), които са по-високи от котираните борсови цени в края на годината. Резултатите от анализа са основанието за позицията на ръководството на Групата (на дружеството-майка) да продължи да представя измененията в справедливата стойност на тези инвестиции на разположение и за продажба, в размер на 38 х.лв., към другите компоненти на всеобхватния доход и респ. към самостоятелния компонент на собствения капитал – "резерв по финансови активи на разположение и за продажба (Приложение № 11 и № 15).

ГРУПА БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ
ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
за 2009 година

г) Провизии по издадени банкови гаранции

Към датата на всеки отчет дружествата на Групата извършват преглед на своите условни ангажименти с цел да установи дали са възникнали събития, които да потвърждават в голяма степен вероятността да изтекат ресурси на Групата за погасяване на задължение. В случай на възникнали събития, дружествата от Групата провизират задължението си до стойността на бъдещите си разходи (загуби), свързани с изходящите потоци от стопански изгоди (плащания). Тези разходи (загуби) се определят на база на настоящата стойност на бъдещите нетни парични потоци, представляващи разликата между задължението за плащане и евентуалните входящи потоци от последващи регресни искове към трети лица (Приложение № 2.13, 8 и 30).

При портфейлните гаранции, свързани с реализация на програма "Гаранционен фонд за микрокредитиране" към МТСП (по Закона за ББР), е направен ретроспективен анализ на реалните загуби от предоставени кредити (за които са издадени гаранциите) за период от седем години, по банки контрагенти. Определени са усреднени проценти на загубите за целия период на оценки, както по банки-контрагенти, така и общо за целия портфейл от този тип кредити като са използвани подходящ статистически инструментариум. В резултат на анализа ръководството на Групата (на дружеството-майка) е определило средният процент на загуба за целия портфейл от 1.64% (2008 г.: 0.52 %) като минимално ниво за изчисление на провизиите за загуба по банки – контрагенти, а когато средният процент за конкретната банка е по-висок от това минимално ниво – се прилага съответният процент за нея. Постигнатият усреднен процент на провизия спрямо общия гаранционен портфейл по този проект е 1.71 % (2008 г.: 0.56 %).

д) Актюерски изчисления

При определяне на сегашната стойност на дългосрочните задължения към персонала при пенсиониране са използвани методи и изчисления на актюери, базирани на предположения за смъртност, текучество на персонала, бъдещо ниво на работни заплати и дисконтов фактор, които ръководството е приело за разумни и адекватни за банката (Приложение № 2.14, 27).

ГРУПА БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ
ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
за 2009 година

3. НЕТЕН ДОХОД ОТ ЛИХВИ И ДРУГИ ПОДОБНИ ДОХОДИ

	2009 <i>хил.лв.</i>	2008 <i>хил.лв.</i>
Приходи от лихви и други подобни приходи		
Кредити и аванси на клиенти	20,690	16,157
Кредити на банки	15,495	507
Депозити в други банки	7,019	2,405
Ценни книжа на разположение и за продажба и държани до падеж	<u>1,209</u>	<u>1,316</u>
	44,413	20,385
Разходи за лихви и други подобни разходи		
Привлечени средства от международни институции	3,690	6,568
Депозити от клиенти	1,094	698
Други привлечени средства	322	653
Депозити от други банки	214	25
Облигационни заеми	<u>209</u>	<u>247</u>
	5,529	8,191
Нетен доход от лихви и други подобни доходи	<u>38,884</u>	<u>12,194</u>

4. НЕТЕН ДОХОД ОТ ТАКСИ И КОМИСИОННИ

	2009 <i>хил.лв.</i>	2008 <i>хил.лв.</i>
Приходи от такси и комисионни		
Гаранции и акредитиви	1,066	290
Поддържане на сметки, преводи и касови операции на клиенти	456	461
Обслужване на облигационни емисии	301	297
Средства на доверително управление	<u>79</u>	<u>78</u>
	1,902	1,126
Разходи за такси и комисионни		
Преводи и касови операции в други банки	18	21
Обслужване на сметки в други банки	<u>12</u>	<u>9</u>
	30	30
Нетен доход от такси и комисионни	<u>1,872</u>	<u>1,096</u>

5. НЕТЕН ДОХОД ОТ ОПЕРАЦИИ В ЧУЖДЕСТРАННА ВАЛУТА

	2009 <i>хил.лв.</i>	2008 <i>хил.лв.</i>
Нетна печалба от сделки с чуждестранна валута	197	67
Нетна печалба/(загуба) от преоценка на валутни активи и пасиви	<u>1</u>	<u>200</u>
	<u>198</u>	<u>267</u>

ГРУПА БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ
ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
за 2009 година

6. НЕТЕН ДОХОД ОТ ЦЕННИ КНИЖА НА РАЗПОЛОЖЕНИЕ И ЗА ПРОДАЖБА

	2009 <i>хил.лв.</i>	2008 <i>хил.лв.</i>
Нетна печалба/(загуба) от сделки с ценни книжа на разположение за продажба, в т. ч. и реализиран преоценъчен резерв	276	(23)
Обезценка на финансови активи на разположение и за продажба	<u>(306)</u>	<u>-</u>
	<u>(30)</u>	<u>(23)</u>

7. ДРУГИ ДОХОДИ ОТ ДЕЙНОСТТА

	2009 <i>хил.лв.</i>	2008 <i>хил.лв.</i>
Възстановени съдебни разноси	46	162
Получени дивиденди	29	55
Наеми	15	19
<i>Приходи от продажба на активи</i>	-	720
<i>Балансова стойност на продадените активи</i>	-	(706)
Печалба от продажба на активи, нетно	-	14
Други печалби/(загуби), нетно	<u>(43)</u>	<u>(86)</u>
	<u>47</u>	<u>164</u>

В други печалби/загуби са включени основно разходи за поддръжка и обслужване на придобити от банката с цел препродажба активи от кредитополучатели срещу дълг.

8. ЗАГУБИ ОТ ОБЕЗЦЕНКИ И НЕСЪБИРАЕМОСТ НА КРЕДИТИ И ГАРАНЦИИ

	2009 <i>хил.лв.</i>	2008 <i>хил.лв.</i>
Специфични обезценки на кредити, нетно	11,845	(221)
Обезценка на кредити, свързани с общ кредитен риск на портфейлна основа	1,514	2,018
Провизии по гаранции, нетно	<u>2,895</u>	<u>223</u>
	<u>16,254</u>	<u>2,020</u>

ГРУПА БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ
ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
за 2009 година

9. ОБЩИ И АДМИНИСТРАТИВНИ РАЗХОДИ

	2009	2008
	<i>хил.лв.</i>	<i>хил.лв.</i>
Възнаграждения на персонала и социално осигуряване	3,656	2,897
Възнаграждения на членове на Управителния съвет и Надзорния съвет/ респ. Съвет на директорите	777	707
Комуникации и ИТ услуги	424	382
Поддръжка офис и офис – техника	385	356
Данъци и държавни такси	297	278
Реклама и представителни мероприятия	295	250
Правни и консултантски услуги	292	256
Амортизация	262	275
Външни услуги	178	90
Вноски във Фонда за гарантиране на влоговете	158	154
Разноски по принудително изпълнение по гаранционен портфейл	150	-
Наеми	84	64
Командировки	80	94
	<u>7,038</u>	<u>5,803</u>
<i>Разходите за персонала включват:</i>		
Заплати	3,165	2,475
Социални осигуровки	396	342
Социални придобивки	73	59
Начислени суми по обезщетения при пенсиониране	22	21
	<u>3,656</u>	<u>2,897</u>

Разходите за персонала включват възнаграждения на изпълнителните директори на дружествата от Групата в размер на 705 хил. лв. (2008 г.: 553 хил. лв.).

Данъците включват: невъзстановим ДДС, еднократни данъци, местни данъци и такси, държавни и съдебни такси.

ГРУПА БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ
ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
за 2009 година

10. ДАНЪЧНО ОБЛАГАНЕ

<i>Отчет за всеобхватния доход (печалба или загуба за годината)</i>	2009 <i>хил. лв.</i>	2008 <i>хил. лв.</i>
Данъчна печалба за годината по данъчна декларация	18,124	5,679
Текущ разход за данъци върху печалбата по данъчна декларация	1,812	568
Текущ данък по резерв по финансови активи на разположение и за продажба за годината	(4)	58
Текущ разход за данък върху печалбата за годината	1,808	626
Отсрочени данъци върху печалбата свързани с:		
- временни разлики	(27)	(25)
Общо разход за данък върху печалбата, отчетен в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината)	<u>1,781</u>	<u>601</u>
Равнение на разхода за данък върху печалбата определен спрямо счетоводния резултат		
Счетоводна печалба за годината	17,679	5,875
Данък, изчислен при стандартна ставка от 10% (2008 г.: 10%)	1,768	587
Данъчни ефекти от:		
- непризнати разходи за данъчни цели	13	15
- признати намаления за данъчни цели	-	(1)
Разход за данък върху печалбата, отчетен в отчета за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината)	<u>1,781</u>	<u>601</u>

Данъчните ефекти относно другите компоненти на всеобхватния доход са както следва:

	2009 <i>хил. лв.</i>			2008 <i>хил. лв.</i>		
	<i>Стойност преди данък</i>	<i>Икономия от / (Разход за) данък</i>	<i>Стойност нетно от данък</i>	<i>Стойност преди данък</i>	<i>Икономия от / (Разход за) данък</i>	<i>Стойност нетно от данък</i>
Промяна в справедливата стойност на финансови активи на разположение и за продажба	(339)	79	(260)	(572)	2	(570)
Друг всеобхватен доход за годината	<u>(339)</u>	<u>79</u>	<u>(260)</u>	<u>(572)</u>	<u>2</u>	<u>(570)</u>

ГРУПА БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ
ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
за 2009 година

11. ДРУГИ КОМПОНЕНТИ НА ВСЕОБХВАТНИЯ ДОХОД - РЕЦИКЛИРАНЕ НА ДОХОДИ

Другите компоненти на всеобхватния доход включват:

	2009 <i>хил. лв.</i>	2008 <i>хил. лв.</i>
Промяна в справедливата стойност на финансови активи на разположение и за продажба		
Печалби/(загуби) възникнали през годината	41	(580)
Намалени с: Корекция от прекласификация на печалби/(загуби), включени в печалбата и загубата за текущата година	(380)	8
Данък върху дохода, свързан с компонентите на другия всеобхватен доход	79	2
Друг всеобхватен доход за годината, нетно от данък	<u>(260)</u>	<u>(570)</u>

12. ПАРИЧНИ СРЕДСТВА В КАСА И ПО РАЗПЛАЩАТЕЛНА СМЕТКА В ЦЕНТРАЛНАТА БАНКА

	2009 <i>хил.лв.</i>	2008 <i>хил.лв.</i>
Касова наличност	782	106
<i>Предоставени средства при Централната банка:</i>		
Разплащателна сметка в лева	13,196	598
Минимален задължителен резерв в евро	3,912	9,779
Резервен обезпечителен фонд в лева	81	213
Общо парични средства в каса и по сметки при Централната банка	<u>17,189</u>	<u>10,590</u>
	<u>17,971</u>	<u>10,696</u>

Предоставените депозити при Централната банка са безлихвени.

ГРУПА БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ
ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
за 2009 година

13. ВЗЕМАНИЯ ОТ БАНКИ

	2009	2008
	<i>хил.лв.</i>	<i>хил.лв.</i>
Разплащателни сметки и депозити на виждане		
<i>Местни банки</i>		
Чуждестранна валута	732	312
Български лева	375	51
<i>Чуждестранни банки</i>		
Чуждестранна валута	<u>1,388</u>	<u>123</u>
	<u>2,495</u>	<u>486</u>
Срочни депозити до един месец <i>(по остатъчен матуритет)</i>		
<i>Местни банки</i>		
Чуждестранна валута	30,323	6,260
Български лева	22,019	110,077
<i>Чуждестранни банки</i>		
Чуждестранна валута	-	7,839
	<u>52,342</u>	<u>124,176</u>
Срочни депозити от един до шест месеца <i>(по остатъчен матуритет)</i>		
<i>Местни банки</i>		
Български лева	42,125	-
	<u>42,125</u>	<u>-</u>
Предоставени кредити на банки		
<i>Местни банки</i>		
Български лева	455,989	65,009
Чуждестранна валута	6,896	10,430
	<u>462,885</u>	<u>75,439</u>
	<u>559,847</u>	<u>200,101</u>

Към 31.12.2009 г. са предоставени кредити на банки във валута с номинална стойност в размер на 3,499 хил. евро и легова равностойност 6,843 хил.лв. (31.12.2008 г.: 5,199 хил.евро и легова равностойност – 10,168 хил.лв.), с оригинален матуритет от три години и еднократно погасяване на кредитите в края на заемния период. Кредитите са целеви и са отпуснати на банки за директно кредитиране на клиенти с цел развитие на малки и средни предприятия (МСП) съгласно заемно финансиране от Министерство на финансите със средства на KfW. Кредитите се олихвяват с лихва равна на 3 м. или 6 м. EURIBOR плюс 0.8%, като същата се плаща на 3 или 6 месеца. Кредитите са обезпечени до 50% от номиналната им стойност със залог на държавни ценни книжа.

Към 31.12.2009 г. по две програми са предоставени общо кредити на банки в лева с номинална стойност в размер на 455,000 хил. лв. (31.12.2008 г.: 65,000 хил.лв.). По едната програма (375,000 хил.лв. номинал), кредитите са целеви и са отпуснати на банки за директно кредитиране на клиенти с

ГРУПА БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ
ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
за 2009 година

цел развитие на МСП и са с оригинален матуритет 5 или 10 години и еднократно погасяване на кредитите в края на заемния период или с погасителен план с 5 годишен гратисен период. По втората програма (80,000 хил. лв.- номинал) кредитите са целеви и са отпуснати на банки за директно кредитиране на селскостопански производители и са с оригинален матуритет 5 години, еднократно погасяване на кредитите в края на заемния период или с погасителен план с 3 или 4 годишен гратисен период. Кредитите се олихвяват с фиксирана лихва равна на 5.0%, като същата се плаща на 6 месеца. Кредитите са обезпечени до 100% от номиналната им стойност със залог на държавни ценни книжа или със залог на вземания.

Към 31.12.2009 г. Групата има вземания по срочни депозити деноминирани в BGN или EUR от осем местни банки, представляващи 16,88 % от балансовата стойност на вземанията от банки (31.12.2008 г.: десет местни банки и една чуждестранна банка – с 58.14% и 3.92% от вземанията от банки).

Срочните депозити са с оригинален матуритет съответно: пет, седем, четиринадесет дни и един, четири и шест месеца (31.12.2008 г.: шест, седем, осемнадесет дни и един месец).

Към 31.12.2009 г. Групата има вземане по една репо сделка, деноминирана в лева с амортизируема стойност 3,001 х.лв., падеж 28.01.2010 г. и договорена лихва – 4 % (31.12.2008 г.: няма).

Средните лихвени проценти, прилагани към текущите сметки са:

	2009		2008	
	от	До	от	до
USD	0.20%	3.75%	0.20%	3.75%
EUR	0.20%	1.00%	0.20%	1.00%
BGN	0.20%	5.00%	0.20%	5.00%

Средните лихвени проценти, прилагани към срочни депозити са:

	2009		2008	
	от	до	от	До
BGN	0.23%	7.20%	3.50%	7.00%
EUR	0.60%	2.80%	2.05%	4.80%
USD	1.00%	1.00%	0.10%	6.00%

Кредитите на банки във валута се олихвяват с лихва равна на 3 м. или 6 м. EURIBOR плюс от 0.5% до 0.8% , а тези в лева – с 5%.

ГРУПА БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ
ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
за 2009 година

14. ПРЕДОСТАВЕНИ КРЕДИТИ И АВАНСИ НА КЛИЕНТИ

	2009	2008
	<i>хил.лв.</i>	<i>хил.лв.</i>
Кредити	299,759	199,406
Коректив за обезценки и несъбираемост на кредити	(21,494)	(8,564)
	<u>278,265</u>	<u>190,842</u>
А. Анализ по видове клиенти	2009	2008
	<i>хил.лв.</i>	<i>хил.лв.</i>
Частни предприятия и еднолични търговци		
Български лева	86,092	81,359
Чуждестранна валута	<u>212,613</u>	<u>116,533</u>
	298,705	197,892
Частни физически лица		
Български лева	1,054	439
Чуждестранна валута	-	1,075
	<u>1,054</u>	<u>1,514</u>
	<u>299,759</u>	<u>199,406</u>
Б. Анализ по отрасли	2009	2008
	<i>хил.лв.</i>	<i>хил.лв.</i>
Промисленост	74,486	45,292
Строителство	64,872	30,979
Търговия	48,475	41,324
Туристически услуги	25,416	23,522
Селско стопанство	25,007	20,304
Сделки с недвижими имоти	18,063	15,278
Транспорт	12,912	3,902
Други отрасли	<u>30,528</u>	<u>18,805</u>
	<u>299,759</u>	<u>199,406</u>

Групата предоставя основно средства за финансиране на дейности на малки и средни предприятия, както и на инвестиционни проекти за реализиране на възвръщаемост между 5 до 10 години.

ГРУПА БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ
ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
за 2009 година

В. Концентрация в индивидуални клиенти

Балансовите експозиции на петте най-големи кредитополучатели на Групата към съответната дата, изчислени като процент спрямо общата балансова стойност на кредитите и авансите, са както следва:

Към 31.12.2009 г.	Процент
Дружество 1	11.66%
Дружество 2	6.25%
Дружество 3	3.53%
Дружество 4	3.43%
Дружество 5	2.87%
	<u>27.74%</u>
Към 31.12.2009 г.	Процент
Дружество 1 и свързани с него лица	11.66%
Дружество 2 и свързани с него лица	6.25%
Дружество 3 и свързани с него лица	6.06%
Дружество 4 и свързани с него лица	4.96%
Дружество 5 и свързани с него лица	4.90%
	<u>33.83%</u>
Към 31.12.2008 г.	Процент
Дружество 1	9.91%
Дружество 2	6.21%
Дружество 3	5.55%
Дружество 4	4.02%
Дружество 5	3.19%
	<u>28.88%</u>
Към 31.12.2008 г.	Процент
Дружество 1 и свързани с него лица	12.33%
Дружество 2 и свързани с него лица	9.53%
Дружество 3 и свързани с него лица	6.21%
Дружество 4 и свързани с него лица	5.80%
Дружество 5 и свързани с него лица	4.02%
	<u>37.89%</u>

ГРУПА БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ
ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
за 2009 година

Г. Анализ на матуритетната структура

<i>(по остатъчен матуритет)</i>	2009	2008
	<i>хил.лв.</i>	<i>хил.лв.</i>
До 1 месец	9,597	6,929
От 1 до 3 месеца	12,795	3,377
От 3 месеца до 1 година	73,265	41,389
От 1 до 3 години	104,091	54,698
От 3 до 5 години	60,484	55,061
Над 5 години	39,527	37,952
	<u>299,759</u>	<u>199,406</u>

Най-голям относителен дял по оригинален матуритет имат предоставените кредити за период от пет до десет години, включително – 52,66% (31.12.2008 г.: 55.96 %).

Кредитите, деноминирани в български лева, се олихвяват основно с променливи лихвени проценти, определяни на база основен лихвен процент (ОЛП) на Централната банка или базисен лихвен процент на самата банка, установяван периодично от нея въз основа на пазарните промени, плюс определена надбавка на всеки отделен клиент. За кредитите, определяни на база ОЛП договорените надбавки, са от 2.75 % до 11 % годишно (2008 г.: от 2.75% до 11%). За кредити, определяни на база БЛП на банката (дружеството-майка), договорените надбавки са от -1.36% до 4.0% (2008 г.: от -1.36% до 4.0%). БЛП за периода на 2009 г. е 8.63% (2008 г.: 8.50%).

Кредитите, деноминирани в чуждестранна валута (EUR), са с лихвен процент, който се състои от базисен лихвен процент на банката (БЛП), определен от нея на база цена на използвания ресурс, и надбавка определена за всеки отделен клиент. За периода на 2009 г. е 8.63% (2008 г. 8.50%) За кредитите в евро, определяни на база БЛП на банката (дружеството-майка), договорените надбавки са от 0% до 2.0%. Банката (дружеството-майка) е запазила право да преразглежда базисния лихвен процент съобразно промяната на цената на привлечения си ресурс.

Към 31.12.2009 г. лихвените проценти по действащите кредити са в границите от 3.22 % до 14.00% (2008 г.: от 5.29% до 15,70%).

ГРУПА БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ

ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ

за 2009 година

Д. Движение на коректива за обезценки и несъбираемост на кредитите

	2009			2008		
	Индивидуално обезценени	Колективно обезценени	Общо	Индивидуално обезценени	Колективно обезценени	Общо
	<i>хил. лв.</i>	<i>хил. лв.</i>	<i>хил. лв.</i>	<i>хил. лв.</i>	<i>хил. лв.</i>	<i>хил. лв.</i>
На 1 януари	5,380	3,184	8,564	5,629	1,166	6,795
Нетно изменение за годината	11,845	1,514	13,359	(221)	2,018	1,797
Отписани за сметка на обезценки	(429)	-	(429)	(28)	-	(28)
Към 31 декември	16,796	4,698	21,494	5,380	3,184	8,564

15. ЦЕННИ КНИЖА НА РАЗПОЛОЖЕНИЕ И ЗА ПРОДАЖБА

	2009 <i>хил.лв.</i>	2008 <i>хил.лв.</i>
Корпоративни облигации	12,099	13,146
Акции на непублични дружества	1,815	1,815
Акции на публични дружества	276	227
Държавни облигации в EUR (ЗУНК облигации)	-	6,019
	14,190	21,207

Движение на ценни книжа на разположение и за продажба

	2009 <i>хил.лв.</i>	2008 <i>хил.лв.</i>
Към 1 януари	21,207	20,749
Увеличение (покупки)	1,600	4,223
Намаление (продажби и/или падежиране)	(8,155)	(3,193)
Нетно намаление от преоценки на ценни книжа на разположение и за продажба до справедлива стойност	(462)	(572)
Към 31 декември	14,190	21,207

ГРУПА БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ
ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
за 2009 година

Справедлива стойност на облигации
(на база усреднени борсови цени)

	Номинал	Справедлива стойност	Начислена лихва (купон) към 31.12.	Лихвен процент (купон)	Падеж
	<i>хил.лв.</i>	<i>хил.лв.</i>	<i>хил.лв.</i>		
2009					
Средносрочни банкови облигации в BGN	5,000	5,000	9	3м. SOFIBOR + 0.7-0.8	2010 – 2012 г.
Средносрочни корпоративни облигации в BGN	3,400	3,380	86	3м. SOFIBOR +1 / 8.75 fix	2011 г.
Средносрочни корпоративни облигации в EUR	3,661	3,608	16	6м. EURIBOR + 2.95 / 9.5 fix	2012 г.
	12,061	11,988	111		

	Номинал	Справедлива стойност	Начислена лихва (купон) към 31.12.	Лихвен процент (купон)	Падеж
	<i>хил.лв.</i>	<i>хил.лв.</i>	<i>хил.лв.</i>		
2008					
Средносрочни банкови облигации в BGN	7,000	6,995	38	3м. SOFIBOR + 0.5%-0.8%	2009 – 2012 г.
Средносрочни корпоративни облигации в BGN	3,400	3,400	86	3м. SOFIBOR + 1%-8.75%	2011 г.
Средносрочни корпоративни облигации в EUR	2,684	2,616	11	6м. EURIBOR + 2.95%	2012 г.
Държавни облигации в EUR (ЗУНК облигации)	5,938	5,879	140	6м. EURIBOR	2019 г.
	19,022	18,890	275		

ГРУПА БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ

ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ

за 2009 година

Справедлива стойност на акции в дружества

	Брой акции	Номинал хил.лв.	Процент от основния капитал	Платена част от номинала хил.лв.	Стойност по баланс хил.лв.
<i>Акции в непублични дружества</i>					
Акции деноминирани в EUR	3	5,867	0.10%	1,173	1,765
Акции деноминирани в BGN	1,444	14	0.26%	14	38
Акции деноминирани в BGN	6	6	0.12%	6	12
<i>Акции в публични дружества</i>					
					<i>(по борсови цени)</i>
Акции деноминирани в BGN	5,210	5	0.04%	5	49
Акции деноминирани в BGN	13,128	13	0.11%	13	40
Акции деноминирани в BGN	9,600	10	0.01%	10	38
Акции деноминирани в BGN	650	65	0.01%	65	37
Акции деноминирани в BGN	9,942	10	0.06%	10	32
Акции деноминирани в BGN	4,800	5	0.01%	5	32
Акции деноминирани в BGN	6,020	6	0.01%	6	16
Акции деноминирани в BGN	5,140	5	0.03%	5	11
Акции деноминирани в BGN	5,220	5	0.03%	5	11
Акции деноминирани в BGN	3,612	4	0.01%	4	10

Притежаваните от Групата акции в евро представляват акции от капитала на Европейския инвестиционен фонд (ЕИФ). Невнесената част от номиналната стойност по придобитите акции на ЕИФ е дължима след решение, което да се вземе на Общо събрание на акционерите на ЕИФ (Приложение № 32).

Акциите в български лева в непублични дружества са акции от капитала на лицензираните дружества като оператори на платежни системи по българското законодателство - Банксервиз АД и БОРИКА АД. Акционери в тези дружества могат да бъдат само банки и те придобиват своите акции по специален ред, като стойността на една акция се определя на база формула, установена в устава на дружеството. Те се представят по цена на придобиване, поради специфичния затворен начин за търгуване с тях (освен ако за дадени дружества не се осигури достатъчно достоверна и публична информация за определяне на актуална справедлива оценка).

Акциите в български лева в публични дружества са придобити основно с инвестиционна цел в дружества, към които Групата има интерес. Те са представени по усреднени борсови цени към края на финансовата година.

ГРУПА БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ
ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
за 2009 година

Формираният резерв по финансови активи на разположение и за продажба към 31.12.2009 г. е в размер на 193 хил.лв. – отрицателна величина (31.12.2008 г.: 67 хил. лв. – положителна величина) (Приложение № 2.17, 2.18 и № 29).

През 2009 г. е прехвърлена и отчетена обезценка на ценни книжа на разположение и за продажба в консолидирания отчет за всеобхватния доход (в текущата печалба или загуба за годината) в размер на 306 х.лв. (Приложение № 6) (2008 г.: няма).

16. ЦЕННИ КНИЖА ДЪРЖАНИ ДО ПАДЕЖ

Наличните към 31.12.2009 г. ценни книжа, държани до падеж, притежавани от Групата са както следва:

	Брой облигации	Номинал в EUR	Амортизируема стойност в хил. лв.	Справедлива стойност в хил. лв.
Държавни облигации деноминирани в EUR	24,000	100	5,297	5,297

През м. юни 2009 г. Групата е закупила 24,000 бр. държавни ценни книжа - облигации с емитент Република България, деноминирани в евро. Облигациите са с номинална стойност 100 евро, падеж - 15.01.2013 г. и са с фиксиран купон - 7,5%. Лихвените купони са дванадесетмесечни и се изплащат на четири равни части: 15.01.2010 г. (платена), 15.01.2011 г., 15.01.2012 г. и 15.01.2012 г. Облигациите са представени по амортизируема стойност.

През 2009 г. са падежирали, наличните към 31.12.2008 г. ценни книжа, държани до падеж, притежавани от Групата, а именно:

	Брой облигации	Номинал в EUR	Амортизируема стойност в хил. лв.	Справедлива стойност в хил. лв.
Облигации деноминирани в EUR	100	1,000	66	66

През 2004 г. Групата чрез дружеството-майка (банката) е била закупила 100 бр. безналични, лихвоносни, необезпечени облигации от първата емисия облигации на Доверие - Обединен Холдинг АД, деноминирани в EUR. Размерът на облигационният заем е 1,360 хил. евро. Облигациите са били с номинална стойност 1,000 евро. Плащанията по главницата са били на три равни части: 30.11.2007 г. (платена), 30.11.2008 г. (платена) и 30.11.2009 г. (платена). Облигациите са били с фиксиран лихвен процент - 6.75% годишна лихва. Облигациите са представени по амортизируема стойност.

ГРУПА БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ
ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
за 2009 година

17. ИМОТИ И ОБОРУДВАНЕ

	Сгради	Банково оборудване и компютри	Стопански инвентар	Транспорти и средства	Общо
	хил.лв.	хил.лв.	хил.лв.	хил.лв.	хил.лв.
Отчетна стойност					
На 1 януари 2008 г.	1,926	816	223	388	3,353
Придобити	-	92	80	-	172
Излезли от употреба	-	(85)	(24)	-	(109)
На 31 декември 2008 г.	1,926	823	279	388	3,416
Придобити	-	45	7	72	124
На 31 декември 2009 г.	1,926	868	286	460	3,540
Натрупана амортизация					
На 1 януари 2008 г.	247	591	147	221	1,206
Начислена за годината	38	101	25	74	238
Отписана	-	(85)	(17)	-	(102)
На 31 декември 2008 г.	285	607	155	295	1,342
Начислена за годината	38	76	29	77	220
На 31 декември 2009 г.	323	683	184	372	1,562
Балансова стойност					
На 31 декември 2009 г.	<u>1,603</u>	<u>185</u>	<u>102</u>	<u>88</u>	<u>1,978</u>
На 31 декември 2008 г.	<u>1,641</u>	<u>216</u>	<u>124</u>	<u>93</u>	<u>2,074</u>

Към 31.12.2009 г. отчетната стойност на напълно амортизираните ДМА, които се ползват в дейността на Групата е 824 хил. лв. (31.12.2008 г.: 450 хил. лв.).

Групата има предоставени за ползване обособени помещения от притежаваната от нея сграда по два договора за наем (оперативен лизинг). Срокът по единият от договорите за наем е неопределен, с клауза за едномесечно предизвестие за прекратяването за всяка една от страните, без последващи санкции. Вторият договор за наем е с остатъчен срок до м. декември 2010 г. с клауза за автоматично подновяване за същия срок. Размерът на годишните приходи от наем за 2009 г. е 15 хил. лв. (за 2008 г.: 19 хил.лв.).

ГРУПА БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ
ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
за 2009 година

18. НЕМАТЕРИАЛНИ АКТИВИ

	Лиценз хил.лв.	Софтуер хил.лв.	Общо хил.лв.
Отчетна стойност			
На 1 януари 2008 г.	38	220	258
Придобити	-	30	30
Излезли от употреба	-	(10)	(10)
На 31 декември 2008 г.	38	240	278
Придобити	-	76	76
На 31 декември 2009 г.	38	316	354
Натрупана амортизация			
На 1 януари 2008 г.	38	173	211
Начислена за годината	-	37	37
Отписана	-	(10)	(10)
На 31 декември 2008 г.	38	200	238
Начислена за годината	-	42	42
На 31 декември 2009 г.	38	242	280
Балансова стойност			
На 31 декември 2009 г.	-	74	74
На 31 декември 2008 г.	-	40	40

Лицензът представлява правото за включване и участие в системата за международни разплащания - SWIFT.

Към 31.12.2009 г. отчетната стойност на напълно амортизираните нематериални активи, които се ползват в дейността на Групата е 170 хил. лв. (31.12.2008 г.: 92 хил. лв.).

19. АКТИВИ ДЪРЖАНИ ЗА ПРЕПРОДАЖБА

Наличните към 31.12.2009 г. активи за препродажба, включващи имоти (земи и сгради) на стойност 1,034 хил.лв. (31.12.2008 г.: 909 хил.лв.) и машини и съоръжения на стойност 769 хил.лв. (31.12.2008 г.: 750 хил.лв.), придобити от дружеството -майка основно през 2008 г. срещу погасяване на задължения по проблемни кредити на нейни кредитополучатели.

Активите не се използват и не се планира да се използват в дейността на Групата. За тях ръководството активно търси купувачи, с цел и планове те да се продадат до м. юни 2010 г.

ГРУПА БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ

ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ

за 2009 година

20. АКТИВИ И ПАСИВИ ПО ОТСРОЧЕНИ ДАНЪЦИ

Отсрочените данъци върху печалбата към 31 декември са свързани със следните обекти в консолидирания отчет за финансовото състояние:

	2009		2008	
	Временна разлика	хил.лв. Данък	Временна разлика	хил.лв. Данък
Отсрочени данъчни активи				
Имоти и оборудване	38	4	47	5
Провизии по гаранции	1,033	103	996	99
Други задължения	285	29	326	33
Данъчна загуба	-	-	129	13
Общо активи по отсрочени данъци	1,356	136	1,498	150
Отсрочени данъчни пасиви				
Ценни книжа на разположение и за продажба - нереализирани печалби от преоценки	-	-	(791)	(79)
Ценни книжа на разположение и за продажба - нереализирани загуби от преоценки	(193)	(19)	(645)	(64)
Общо пасиви по отсрочени данъци	(193)	(19)	(1,436)	(143)
Нетни активи /(пасиви) по отсрочени данъци	1,163	117	62	7

Изменението в салдото на отсрочените данъци за годината е както следва:

Отсрочени данъчни активи/(пасиви)	Салдо на 1 януари 2009 г.	Признати в печалбата или загубата за годината икономия/ (разход)	Признати в други компоненти на всеобхватния доход икономия/ (разход)	Признати в отчета за собствения капитал и текущата данъчна декларация	Салдо на 31 декември 2009 г.
	хил.лв.	хил.лв.	хил.лв.	хил.лв.	хил.лв.
Имоти и оборудване	5	(1)	-	-	4
Провизии за гаранции	99	4	-	-	103
Начисления за платен отпуск и пенсионни суми на персонала	33	(4)	-	-	29
Данъчна загуба	13	(13)	-	-	-
Ценни книжа на разположение и за продажба - нереализирани печалби	(79)	-	79	-	-
Ценни книжа на разположение и за продажба - нереализирани загуби	(64)	41	-	4	(19)
Общо	7	27	79	4	117

ГРУПА БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ
ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
за 2009 година

<i>Отсрочени данъчни активи/(пасиви)</i>	<i>Салдо на 1 януари 2008 г.</i>	<i>Признати в печалбата или загубата за годината икономия/ (разход)</i>	<i>Признати в други компоненти на всеобхватния доход икономия/ (разход)</i>	<i>Признати в отчета за собствения капитал и текущата данъчна декларация</i>	<i>Салдо на 31 декември 2008 г.</i>
	<i>хил.лв.</i>	<i>хил.лв.</i>	<i>хил.лв.</i>	<i>хил.лв.</i>	<i>хил.лв.</i>
Имоти и оборудване	4	1	-	-	5
Провизии за гаранции	77	22	-	-	99
Начисления за платен отпуск и пенсионни суми на персонала	29	4	-	-	33
Начисления за разходи	18	(18)	-	-	-
Данъчна загуба	-	13	-	-	13
Ценни книжа на разположение и за продажба – нереализирани печалби	(81)	-	2	-	(79)
Ценни книжа на разположение и за продажба – нереализирани загуби	(9)	3	-	(58)	(64)
Общо	38	25	2	(58)	7

При признаването на отсрочените данъчни активи е взета предвид вероятността отделните разлики да имат обратно проявление в бъдеще и възможностите на дружествата от Групата да генерират достатъчна данъчна печалба.

21. ДРУГИ АКТИВИ

Другите активи към 31 декември включват:

	2009	2008
	<i>хил.лв.</i>	<i>хил.лв.</i>
Предплатени разходи и аванси	95	89
Други вземания	12	12
ДДС за възстановяване	-	299
Надвнесен корпоративен данък	-	95
	107	495

ГРУПА БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ

ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ

за 2009 година

22. ЗАДЪЛЖЕНИЯ КЪМ БАНКИ

	2009	2008
	<i>хил.лв.</i>	<i>хил.лв.</i>
Депозити от местни банки		
Български лева	13,089	40
Чуждестранна валута	<u>5,916</u>	<u>89</u>
	<u>19,005</u>	<u>129</u>
Депозити от чуждестранни банки		
Чуждестранна валута	<u>9,795</u>	<u>7,837</u>
	<u>28,800</u>	<u>7,966</u>
Срок на депозитите	2009	2008
<i>по оригинален матуритет</i>	<i>хил.лв.</i>	<i>хил.лв.</i>
Срочни - до един месец	8,868	7,837
Срочни - до три месеца	19,803	-
Разплащателни сметки	<u>129</u>	<u>129</u>
	<u>28,800</u>	<u>7,966</u>

Средните лихвени проценти по срочни депозити са:

	2009		2008	
	от	до	От	До
BGN	0.23%	3.20%	4.82%	5.00%
EUR	0.30%	1.25%	3.10%	4.15%

Разплащателните сметки на местни банки са деноминирани в лева и евро.

23. ЗАДЪЛЖЕНИЯ КЪМ КЛИЕНТИ

А. Анализ по видове клиенти

	2009	2008
	<i>хил.лв.</i>	<i>хил.лв.</i>
Частни физически лица		
Български лева	449	331
Чуждестранна валута	<u>604</u>	<u>586</u>
	<u>1,053</u>	<u>917</u>
Фирми и еднолични търговци		
Български лева	6,985	9,054
Чуждестранна валута	<u>38,804</u>	<u>26,838</u>
	<u>45,789</u>	<u>35,892</u>
	<u>46,842</u>	<u>36,809</u>

Сумите дължими на частни физически лица представляват депозити на служители от дружеството-майка.

ГРУПА БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ
ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
за 2009 година

Б. Матуритетна структура на депозитите

<i>(по остатъчен матуритет)</i>	2009 <i>хил.лв.</i>	2008 <i>хил.лв.</i>
Безсрочни депозити		
Български лева	6,793	5,075
Чуждестранна валута	<u>6,356</u>	<u>12,503</u>
	13,149	17,578
Срочни депозити		
До 1 месец		
Български лева	481	4,260
Чуждестранна валута	<u>1,177</u>	<u>4,607</u>
	1,658	8,867
От 1 месец до 3 месеца		
Български лева	10	10
Чуждестранна валута	<u>2,819</u>	<u>-</u>
	2,829	10
От 3 месеца до 1 година		
Чуждестранна валута	12,775	10,255
Български лева	<u>150</u>	<u>39</u>
	12,925	10,294
Над 1 година		
Чуждестранна валута	<u>16,281</u>	<u>60</u>
	16,281	60
	46,842	36,809

Най-голям относителен дял по оригинален матуритет имат получените депозити за период от 24 месеца – 48.14 % (31.12.2008 г.: получените депозити за период от 1 месец - 43.59%).

В депозитите са включени блокирани средства на клиенти главно за обезпечения на кредити в размер на 7,216 хил. лв. (2008 г.: 11,470 хил. лв.).

В. Лихвени проценти

Лихвените проценти, прилагани за привлечените средства от клиенти през 2009 г. са:

	USD	EUR	BGN	GBP
Текущи сметки:	0.00%	0.20%	0.20%	0.00%
Срочни депозити:				
до 1 месец	0.30%	0.90%	2.50%	0.60%
до 3 месеца	0.40%	1.20%	3.00%	1.00%
до 6 месеца	0.50%	1.50%	3.30%	1.20%
до 1 година	0.80%	2.00%	3.80%	1.50%
до 2 години	1.20%	2.40%	4.30%	1.80%

ГРУПА БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ
ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
за 2009 година

Лихвените проценти, прилагани за привлечените средства от клиенти през 2008 г.са:

	USD	EUR	BGN	GBP
Текущи сметки:	0.0%-0.2%	0.20%	0.20%	0.00%
Срочни депозити:				
до 1 месец	0.3%-4.6%	2%-3%	3%-3.5%	1.5%-3.6%
до 3 месеца	0.4%-4.65%	2.2%-3.05%	3.05%-3.7%	1.6%-3.7%
до 6 месеца	0.5%-4.7%	2.3%-3.15%	3.15%-3.9%	1.7%-3.75%
до 1 година	0.8%-4.8%	2.5%-3.2%	3.2%-4%	1.85%-3.85%
до 2 години	1.2%-2.3%	2.80%	4.50%	2.00%

24. ПРИВЛЕЧЕНИ СРЕДСТВА ОТ МЕЖДУНАРОДНИ ИНСТИТУЦИИ

	2009	2008
	хил.лв.	хил.лв.
Дългосрочно финансиране от Банката за развитие към Съвета на Европа	44,065	29,590
Дългосрочен заем от ДЕПФА Инвестмънт Банк	25,229	29,117
Заем от ДЕКСИЯ Комуналкредит в т.ч.	19,473	39,218
Дългосрочен заем	19,473	19,593
Краткосрочен заем	-	19,625
Дългосрочен заем от Японската банка за международно сътрудничество	19,030	-
Дългосрочен заем от Скандинавската инвестиционна банка	16,911	19,097
Дългосрочен заем от Черноморската банка за търговия и развитие	15,590	-
Дългосрочен заем от Китайската банка за развитие	9,830	-
Дългосрочно финансиране от Европейската инвестиционна банка	7,325	9,473
	157,453	126,495
<i>в т.ч.:</i>		
дългосрочна част	137,088	98,024
краткосрочна част	20,365	28,471

Лихвените проценти по привлечени средства от международни институции към 31.12.2009 г. са в границите от 0.964 % до 4.747% (31.12.2008 г.: от 3.469 % до 5.928 %)

Банката за развитие към Съвета на Европа

На 02.01.2003 г. между Банката за развитие към Съвета на Европа, Република България, представлявана от Министъра на финансите и Насърчителна банка АД (сега – Българска банка за развитие АД– дружеството-майка) са подписани две рамкови кредитни споразумения за 10,000 хил.

ГРУПА БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ
ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
за 2009 година

евро и 5,000 хил. евро и са с цел финансиране на инвестиции, предприети от страна на микро-, малки и средни предприятия в България.

Към 31.12.2009 г. заемите са изцяло усвоени. Срокът за погасяване на заемите е 10 години от датата на усвояване на съответния транш, като сумата на главницата е дължима еднократно на падежа. Кредитното споразумение в размер на 10,000 хил. евро е обезпечено с държавна гаранция от Република България.

Към 31.12.2009 г. сумата на заема е в размер на 15,000 хил. евро с легова равностойност 29,337 (31.12.2008 г.: 15,000 хил. евро с легова равностойност 29,337). Лихвата по кредитните споразумения е дължима на тримесечие. Лихвеният процент е плаващ, базиран на тримесечен EURIBOR плюс надбавка.

На 18.11.2009 г. е сключен нов договор за заем между Българска банка за развитие АД – дружеството-майка и Банка за развитие към Съвета на Европа в размер на 15,000 хил. евро. Заемът ще бъде използван за финансиране на инвестиции, предприети от страна на микро-, малки и средни предприятия в България, водещи до създаването и запазването на работни места, както и за финансиране на оборотен капитал, свързан със съответния инвестиционния проект.

Към 31.12.2009 г. са усвоени 7,500 хил. евро. Срокът за погасяване на заема е 10 години, като главницата се погасява на 8 равни годишни вноски през периода от 22.01.2013 г., до 16.12.2019 г. Лихвеният процент е плаващ, базиран на тримесечен EURIBOR плюс надбавка. Заемът е необезпечен.

ДЕПФА Ивестмънт Банк

Банката (дружеството-майка) е подписала на 18 май 2007 г. договор с ДЕПФА Ивестмънт Банк за получаване на заем в размер на 15,000 хил. евро за общи корпоративни цели.

Към 31.12.2009 г. заемът е усвоен изцяло. Заемът се погасява на шестмесечни погасителни вноски, както следва: 10 вноски по 1,000 хил. евро и 7 вноски по 714 хил. евро. Първата погасителна вноска е дължима на двадесет и четвъртия месец от датата на подписване на договора. Кредитът е необезпечен.

Към 31.12.2009 г. сумата на заема е в размер на 13,000 хил. евро с легова равностойност 25,426 (31.12.2008 г.: 15,000 хил. евро с легова равностойност 29,337 хил.лв.). Лихвата по заема е дължима на шестмесечие. Лихвеният процент е плаващ, базиран на шестмесечен EURIBOR плюс надбавка.

Скандинавска инвестиционна банка

Банката (дружеството-майка) е подписала на 16.11.2004 г. договор за заем със Скандинавската инвестиционна банка за получаване на кредитна линия в размер на 10,000 хил. евро. Кредитната линия е със срок на погасяване 10 години за всеки един от получените траншове и гратисен период до 2 години. Целта на заема е финансиране до 50% на разходи по инвестиционни проекти на български малки и средни предприятия за проекти представляващи взаимен интерес за България и страните

ГРУПА БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ
ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
за 2009 година

членки на Скандинавска инвестиционна банка. Правителството на Република България е издало Писмо за намерения, прието като обезпечение по предоставената кредитна линия.

Към 31.12.2009 г. банката (дружеството-майка) е усвоила един транш за 1,000 хил. евро с погасителен план от м. юли 2007 г. до м. юли 2015 г. на 17 равни вноски, втори транш с размер 5,000 хил. евро с погасителен план от м. юли 2008 г. до м. юли 2016 г. на 17 равни вноски и трети транш с размер от 4,000 хил. евро с погасителен план от м. юли 2009 до м. юли 2017 г.

Към 31.12.2009г. сумата на заема е в размер на 8,588 хил. евро с легова равностойност 16,797 хил.лв (31.12.2008 г.: 9,530 хил. евро с легова равностойност 18,638 хил.лв.). Лихвата по заема е дължима на шестмесечие. Лихвеният процент е плаващ, базиран на шестмесечен EURIBOR плюс надбавка.

Европейската инвестиционна банка

Банката (дружеството-майка) е сключила финансов договор (Глобален заем на България - Насърчителна банка - сега - Българска банка за развитие АД) с Европейската инвестиционна банка за сумата от 10,000 хил. евро, която да се използва за финансиране на малки и средни предприятия. Договорът се основава на подписано споразумение между Европейската инвестиционна банка и Република България от 14.07.1997 г. Заемът е изцяло усвоен на траншове. Заемът се погасява на 22 шестмесечни вноски - от 15.12.2003 г. до 15.06.2014 г. Той е обезпечен с държавна гаранция от Република България.

Към 31.12.2009 г. сумата на заема е в размер на 3,743 хил. евро с легова равностойност 7,322 (31.12.2008 г.: 4,836 хил. евро с легова равностойност 9,458 хил.лв.). Лихвата по заема е дължима на тримесечие. Лихвеният процент е плаващ и се определя в началото на всеки лихвен период на база тримесечен EURIBOR и надбавка.

На 30.12.2009 г. е сключен втори договор за заем между Българска банка за развитие - дружеството-майка и Европейската инвестиционна банка в размер на 25,000 хил. евро, който да се използва за финансиране на проекти на малки и средни предприятия, с приоритет в областта на инфраструктура, енергетика, опазване на околната среда, индустрия, здравеопазване и образование, включително финансиране на нуждите от оборотен капитал. Срокът за усвояване на заема е 31.12.2011 г. Видът на лихвения процент и погасяването на главницата се определят за всеки конкретен транш. Максималният срок на траншовете възлиза на 12 год. за проекти на МСП и 15 год. за приоритетни проекти, като гратисният период възлиза на 4 и 5 години съответно.

ДЕКСИЯ Комуналкредит банк

На 23.05.2007 г. банката (дружеството-майка) е подписала договор с ДЕКСИЯ Комуналкредит банк за заем в размер на 10,000 хил. евро. Заемът е предназначен за финансиране на инвестиционни проекти на малки и средни предприятия в България. Към 31.12.2009 г. са усвоени 10,000 хил. евро (31.12.2008 г. - усвоени 10,000 хил.евро). Заемът се погасява на 10 равни полугодишни вноски след изтичане на 60 месечен гратисен период, считано от датата на подписване на договора. За целите на

ГРУПА БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ
ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
за 2009 година

обезпечаване на заема българското правителство е издало писмо за подкрепа, подписано от Министъра на финансите.

Към 31.12.2009 г. сумата на заема е в размер на 10,000 хил. евро с ледова равностойност 19,558 (31.12.2008 г.: 10,000 хил. евро с ледова равностойност 19,558 хил.лв.). Лихвата по този транш е дължима на шестмесечие, на базата на шестмесечен EURIBOR плус надбавка.

На 19.05.2008 г. банката (дружеството-майка) е подписала втори договор с ДЕКСИЯ Комуналкредит банк за получаване на краткосрочен заем в размер на 10,000 хил. евро. Заемът е предназначен за мостово финансиране до емитирането на облигации. Към 31.12.2008 г. изцяло са усвоени 10,000 хил. евро, като средствата са получени изцяло на 02.06.2008 г. Този заем е необезпечен.

Лихвата по заема е плаваща и е дължима тримесечно на базата на тримесечен EURIBOR с надбавка.

Заемът изцяло е погасен на 19.05.2009 г. (31.12.2008 г.: 10,000 хил. евро с ледова равностойност 19,558).

Японска банка за международно сътрудничество

На 19.07.2006 г. между Насърчителна банка АД (сега – Българска банка за развитие АД-дружеството-майка) и Японската банка за международно сътрудничество бе подписано споразумение за кредит в размер от 10,000 хил. евро. Целта на споразумението е финансиране на вноса на японски инвестиционни стоки и на част от местните разходи на български компании. Правителството на Република България е издало Писмо за намерения, прието като обезпечение по кредитната линия. Споразумението има рамков характер със срок на усвояване до м. април 2009 г. Приложимият лихвен процент при усвоен транш се формира за 60% от сумата е фиксиран лихвен процент (CIRR) плус марж, а за останалите 40% от сумата като плаващ лихвен процент, равен на шестмесечен EURIBOR плус надбавка. Подписването на споразумението не е свързано с никакви финансови ангажменти за Българска банка за развитие АД (дружеството-майка).

Към 31.12.2009 г. усвоената сума по заема е в размер на 9,587 хил. евро с ледова равностойност 18,750 хил. лв. (31.12.2008 г.: няма усвоени суми). Заемът се погасява на 4 равни шестмесечни вноски през периода 24.02.2010 – 24.08.2011 г.

На 17.12.2009 г. е сключен втори договор за заем между Българска банка за развитие АД-дружеството-майка и Японската банка за международно сътрудничество в размер на 20,000 хил. евро. Заемът може да се усвоява в евро или йени. Целта на заема е финансиране на вноса на японски инвестиционни стоки и на част от местните разходи на български компании. Споразумението има рамков характер със срок на усвояване до 15.12.2012 г. Крайната дата на погасяване е 15.12.2022 г. Погасяването на заема се извършва на шестмесечни равни вноски. За заем в евро приложимият лихвен процент се формира, за 60% от сумата като фиксиран лихвен процент (CIRR + рискова премия), а за останалите 40% от сумата като плаващ лихвен процент (шестмесечен EURIBOR + марж). За заем в йени приложимият лихвен процент при усвоен транш се формира като фиксиран лихвен процент

ГРУПА БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ
ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
за 2009 година

(CIRR + рискова премия). Заемът е необезпечен.

Към 31.12.2009 г. няма усвоени суми по заема.

Китайска банка за развитие

На 15.10.2009 г. между Българска банка за развитие АД (дружеството-майка) и Китайската банка за развитие е подписано споразумение за кредитна линия в размер на 5,000 хил.евро. Средствата по заема се предоставят за директно кредитиране на малки и средни предприятия. Към 31.12.2009 г. кредитната линия е изцяло усвоена. Срокът за погасяване на линията е 5 год. от датата на усвояване на съответния транш. Погасяването на главницата се извършва на 5 равни годишни вноски за периода 13.11.2010 – 13.11.2014 г.

Към 31.12.2009 г. сумата на заема е в размер на 5,000 хил.евро с левова равностойност 9,779 хил.лв. Лихвата по кредитната линия е дължима на шестмесечие. Лихвеният процент е плаващ, базиран на шестмесечен EURIBOR и надбавка. Заемът е необезпечен.

Черноморска банка за търговия и развитие

На 09.10.2009 г. между Българска банка за развитие АД (дружеството-майка) и Черноморската банка за търговия и развитие е подписан договор за заем за 8,000 хил.евро. Ресурсът е предназначен за финансиране на български малки и средни предприятия. Към 31.12.2009 г. заемът е усвоен изцяло. Главницата се погасява на 8 равни полугодишни вноски, като първата е на 09.04.2011 г., а последната е на 09.10.2014 г.

Към 31.12.2009 г. сумата на заема е в размер на 8,000 хил.евро с левова равностойност 15,646 хил. евро. Лихвата по заема е дължима на шестмесечие. Лихвеният процент е плаващ, базиран на шестмесечен EURIBOR и надбавка. Заемът е необезпечен.

25. ДРУГИ ПРИВЛЕЧЕНИ СРЕДСТВА

	2009	2008
	хил.лв.	хил.лв.
Заемно финансиране от Министерство на финансите със средства на KfW	10,661	10,455
Средства на KfW, предоставени от Министерство на финансите за доверително управление	2,946	3,087
Дългосрочни договори за рефинансиране със средства на Държавен фонд "Земеделие"	7,021	2,848
	<u>20,628</u>	<u>16,390</u>

ГРУПА БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ
ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
за 2009 година

Заемно финансиране от Министерство на финансите със средства на KfW

На 18.04.2007 г. банката (дружеството-майка) е сключила договор за заем с правителството на Р. България, представявано от Министъра на финансите. Този договор е сключен на основание на Спогодбата между Република България и Германия за финансово сътрудничество от 2001 г. и споразумение между Република България и KfW. С договора на банката, определена за "Носител на проекти", се предоставят 4,929 хил. евро с цел същата да финансира търговски банки, които да кредитират инвестиционни проекти в български микро-, малки и средни предприятия. Срокът на договора е 10 години, считано от датата на предоставяне на средствата, като получената сума заедно с лихвите се погасява еднократно в края на периода. Лихвата по заема се капитализира на тримесечие и се определя на база на тримесечен EURIBOR с надбавка.

Към 31.12.2009 г. сумата на заема е в размер на 5,448 хил. евро с легова равностойност 10,656 (31.12.2008 г.: 5,337 хил. евро с легова равностойност 10,438 хил.лв.).

Към 31.12.2009 г. банката (дружеството-майка) е предоставила по този договор заеми на търговски банки в размер на 3,499 хил. евро (31.12.2008 г.: 5,199 хил. евро) (Приложение № 13).

Средства на KfW, предоставени от Министерство на финансите за доверително управление

Банката (дружеството-майка) е сключила споразумение с Министерство на финансите (МФ) за управление на средства, предоставени му от Кредитанпалт фюр Виедерауфбау (KfW) съгласно договор, подписан между правителствата на България и Германия. Тези средства се предоставят на други банки - посредници, с цел финансиране на малки и средни предприятия. Рискът по предоставяне на тези средства на банки - посредници се носи изцяло от Министерство на финансите.

Основните отговорности на банката във връзка с управление на средствата включват следното: подбор на банки - посредници, съвместно с Министерство на финансите и трансфериране на средствата към избраните банки - посредници, събиране на информация и извършване на периодични прегледи на използването на средствата, учредяване на залог на държавни ценни книжа от получателите на средствата, наблюдение на срочното изплащане на дължимите суми по главници и лихви по специалната сметката на Министерството на финансите.

Към 31.12.2009 г. салдото при банката (дружеството-майка) на средствата е в размер на 1,506 хил. евро с легова равностойност 2,946 хил.лв. (31.12.2008 г.: 1,578 хил. евро с легова равностойност 3,087 хил.лв.).

Банката (дружеството-майка) получава такса за управлението на тези средства в размер на 1% годишно. Базата за изчисление на таксата за управление включва средствата, преведени към банките-посредници и остатъка по текущата сметка на фонда, управлявана от банката (дружеството-майка). Текущата сметка на фонда се олихвява тримесечно с 2% годишна лихва.

Към 31.12.2009 г. са преведени към банки-посредници средства в размер на 4,803 хил.лв. (31.12.2008 г.: 4,785 хил.лв.).

ГРУПА БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ
ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
за 2009 година

Дългосрочни договори за рефинансиране със средства на Държавен фонд "Земеделие"

Съгласно Договор за рефинансиране със средства на ДФ "Земеделие" за предоставяне на *целев кредити за земеделски производители* от 2002 г. Фондът рефинансира дружеството-майка със свои средства за отпускане на целеви кредити на земеделски производители за реализация на инвестиционни проекти и оповестени инвестиционни програми. Лихвата дължима от дружеството-майка по привлечените средства от фонда е 2% годишно. Банката (дружеството-майка) отпуска кредити на земеделски производители при 9 % годишна лихва.

Към 31.12.2009 г. сумата на средствата получени за рефинансиране от фонда е 6,761 хил. лв. (31.12.2008 г. : 2,285 хил.лв.).

През 2003 г. банката (дружеството-майка) е подписала договор и последващи анекси с ДФ "Земеделие" за рефинансиране със средства на фонда на отпуснати от банката кредити за реализация на *одобрени проекти по програма САПАРД*, за които има сключени договори за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ при условията на Специалната предприсъединителна програма на ЕС за развитие на земеделието и селските райони в Република България. Лихвата за привлечените от фонда средства, която е дължима от дружеството-майка е 2% годишно. Банката (дружеството-майка) отпуска кредити на земеделски производители по програма САПАРД при 9 % годишна лихва.

Към 31.12.2009 г. сумата на средствата, получени за рефинансиране от фонда е в размер на 254 хил.лв. (31.12.2008 г.: 558 хил.лв.).

26. ОБЛИГАЦИОННИ ЗАЕМИ

Банката (дружеството-майка) е емитирала облигационен заем с дата 2 ноември 2007 г. при условията на частно предлагане. Целта на заема е била финансиране на основната дейност. Емитираните облигации са обикновени, безналични, лихвоносни, необезпечени, неконвертируеми и свободно прехвърляеми. Броят на емитираните облигации е 5,000 с номинална стойност 1,000 лв. Общият размер на емитирания заем е бил 5,000 хил. лв.

Срокът на облигационния заем е бил две години, като главницата е изплатена еднократно на падежа – 02.11.2009 г. Лихвените плащания са били дължими на всеки три месеца, като се прилага фиксиран лихвен процент в размер на 4.75% годишно.

ГРУПА БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ
ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
за 2009 година

27. ДРУГИ ПАСИВИ

	2009 хил.лв.	2008 хил.лв.
Такси по облигационни заеми	1,569	1,767
Задължения за данъци	1,188	25
Провизии по банкови гаранции	1,033	996
Задължения към персонал и за социално осигуряване	289	328
Начисления за разходи	102	94
Задължения към ЕИФ	-	178
Задължения по финансов лизинг	-	3
Други кредитори	2	2
	4,183	3,393

Провизиите по банкови гаранции представляват сумата, която Групата очаква със значителна вероятност реално да плати на трети лица по издадени от нея банкови гаранции. Тя съдържа два компонента: а) индивидуални провизии - когато към 31 декември (датата на консолидирания отчет за финансовото състояние) вече съществуват достатъчно ясни доказателства относно индивидуални гаранции, че те ще влязат в сила и бенефициентите по тях имат безспорно право и могат да предявят искане за плащане – няма (31.12.2008 г.: 773 хил.лв.), така и б) портфейлни провизии – определени към 31 декември (датата на консолидирания отчет за финансовото състояние) на база оценка за риска от загуба за всеки гарантиран кредитен портфейл на банка-партньор по Проект “Гаранционен фонд за микрокредитиране” на МТСП – 1,033 хил.лв. (31.12.2008 г.: 223 хил.лв.).

Задълженията към персонала включват: текущи допълнителни възнаграждения за м. декември, начисления по компенсируеми отпуски, социалните осигуровки по тях и сумата на обезщетения на наетия персонал към 31 декември (края на отчетния период), които се дължат от банката при настъпване на пенсионна възраст (по настояща стойност).

Съгласно Кодекса на труда всеки служител има право на обезщетение в размер на две brutни заплати при пенсиониране, а ако има трудов стаж над 10 години в банката, обезщетението е в размер на шест brutни заплати към момента на пенсиониране. За определяне на тези задължения банката е направила оценка, като е използвала математически модели и услугите на сертифициран актюер. На база на направените изчисления е определено задължение в баланса към 31.12.2009 г. в размер на 114 хил. лв. (31.12. 2008 г.: 102 хил. лв.).

ГРУПА БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ
ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
за 2009 година

	2009	2008
	<i>хил. лв.</i>	<i>хил. лв.</i>
Настояща стойност на задължението на 1 януари	106	88
Непризната актюерска загуба към 1 януари	(4)	(8)
Задължение признато в консолидирания отчет за финансовото състояние на 1 януари	102	80
Разходи за периода	22	22
Изплатени суми през периода	(10)	-
Задължение признато в консолидирания отчет за финансовото състояние на 31 декември	114	102
Непризната актюерска печалба/(загуба) към 31 декември	8	(4)
Настояща стойност на задължението на 31 декември	106	106

Изменението за отчетната година в задължението на Групата към персонала по обезщетения при пенсиониране е включено в консолидирания отчет за всеобхватния доход (в текущата печалба и загуба) и съдържа:

Наименование	Суми при пенсиониране по възраст и стаж хил.лв.	Суми при пенсиониране по болест хил.лв.	Общо хил.лв.
Разход за лихви	6	1	7
Разход за текущ стаж	16	1	17
Нетна актюерска (печалба)/загуба, призната през периода	-	(2)	(2)
Разход, признат в консолидирания отчет за всеобхватния доход (в текущата печалба или загуба за периода)	22	-	22

При определяне на сегашната стойност към 31.12.2009 г. са направени следните актюерски предположения:

- смъртност – по таблицата за смъртност на НСИ, за общата смъртност на населението на България за периода 1998 г. - 2001 г.;
- темп на текучество – между 0 % до 10 %, в зависимост от четири обособени възрастови групи;
- ефективен годишен лихвен процент за дисконтиране – 7.0% (2008 г. - 6.2 %);
- предположението за бъдещото ниво на работните заплати се базира на предоставената информация от ръководството на Групата и е в размер на 10 % (2008 г.: 20%) годишен ръст

ГРУПА БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ
ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
за 2009 година

за 2010 г. спрямо 2009 г. и 5% за всяка следваща съответно спрямо предходен отчетен период.

28. ОСНОВЕН КАПИТАЛ

	2009 хил.лв.	2008 хил.лв.
Основен акционерен капитал на дружеството-майка		
5 895 735 обикновени поименни акции с право на глас, всяка с номинал 100 лева.		
Издадени обикновени акции, платени с парични средства	587,964	587,964
Неплатена част	-	(375,000)
Издадени обикновени акции - апортна вноска (банкова сграда)	1,610	1,610
	<u>589,574</u>	<u>214,574</u>
Движение в акционерния капитал на дружеството-майка		
Към 1 януари	214,574	39,574
Новоиздадени акции	-	550,000
Новоиздадени акции - платени/(неплатени)	375,000	(375,000)
Към 31 декември	<u>589,574</u>	<u>214,574</u>

Увеличението на акционерния капитал на дружеството-майка през 2008 г. е извършено чрез емисия на 5,500,000 броя поименни безналични акции с право на глас и с номинална и емисионна стойност 100 лева всяка една. То е записано изцяло от Министерство на финансите. Към 31.12.2009 г. увеличението на капитала е внесено изцяло (31.12.2008 г.: размерът на внесените средства от това увеличение на капитала е 175,000 х.лв.).

Със Закона за Българската банка за развитие е определено, че пакет не по-малко от 51% от акциите в капитала на банката трябва да е държавна собственост, като акциите на държавата в размер не по-малко от 51% от регистрирания акционерен капитал са непрехвърляеми. Също така специфично ограничение е установено относно състава на останалите акционери, извън българската държава, чрез Министерството на финансите. Такива могат да бъдат: Банката за развитие към Съвета на Европа, Европейската инвестиционна банка, Европейския инвестиционен фонд, както и други банки за развитие на държави-членки на Европейския съюз.

Акциите на банката (дружеството-майка) не могат да бъдат залогани, както и правата по тях не могат да бъдат предмет на прехвърлителни сделки.

ГРУПА БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ
ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
за 2009 година

29. РЕЗЕРВИ

До 31.12.2006 г. банката (дружеството-майка) е имала задължение да формира *Фонд Резервен* до размер не по-малко от 1.25% от сумата на активите и задбалансовите ангажименти, за да може да разпределя суми за дивидент, което задължение тя е изпълнявала.

Законът за кредитните институции, който е в сила от 01.01.2007 г., вече не предвижда специални правила относно формирането и размера на Фонд Резервен (законови резерви) извън общите разпоредби на българския Търговски закон. Затова банката (дружеството-майка) е следвала тези разпоредби при формирането на своя Фонд Резервен, а именно: да заделя най-малко една десета от печалбата след данъци, средствата платени над номинална стойност при емитиране на капитал, сумата на допълнителните плащания направени от акционери срещу предоставени им предимства за придобитите акции, други източници предвидени в устава или по решение на общото събрание, докато средствата на фонда не достигнат до 1/10 от определения по устав основен капитал. Допълнителни изисквания относно Фонд Резервен на банката (дружеството-майка) са въведени с приетия Закон за Българската банка за развитие от 2008 г. Съгласно закона банката (дружеството-майка) трябва да разпределя за фонда не по-малко от 1/2 от годишната печалба след облагане до достигане на размер на фонда 50% спрямо основния капитал по устав.

Банката (дружеството-майка) може да използва средствата от Фонд Резервен за покриване на текущи загуби или за покриване на загуби от предходни периоди, като не могат да бъдат използвани за разпределяне на дивиденти без разрешение на БНБ.

Също така, съгласно Закона за кредитните институции банките в България не могат да изплащат дивиденти преди да са акумулирали изисквания по закон или устав минимален размер на резервите им (основно Фонд Резервен), или при условие, че с изплащането на дивидентите ще се наруши спазването на регулаторните съотношения за обща капиталова адекватност. Аналогично е и изискването на Закона за Българската банка за развитие.

Минимално изискваната сума по Търговския закон, а респ. - по Закона за Българската банка за развитие относно *фонд Резервен* на дружеството-майка все още не е достигната поради направеното през 2008 г. увеличение на основния капитал.

Дъщерното дружество Национален Гаранционен Фонд ЕАД формира фонд Резервен съгласно изискванията на Търговския закон, като към 31.12.2009 г. не е постигната минимално изискваната от закона сума (31.12.2008 г.: не е постигнато).

Към 31.12.2009 г. Фонд Резервен на Групата е в размер на 10,395 хил.лв., в т.ч. на банката (дружеството-майка) – 10,395 х.лв. , и на фонда (дъщерното дружество) - няма (31.12.2008 г.: 5,000 хил. лв. – изцяло на дружеството-майка).

Към 31.12.2009 г. *допълнителните резерви* на Групата са в размер на 6,190 хил.лв. (31.12.2008 г.: 6,190 хил.лв.) и са формирани в резултат на разпределение на печалбите на

ГРУПА БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ
ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
за 2009 година

дружеството-майка (банката) от предходни периоди, съгласно решения на Общото събрание на акционерите.

През 2009 г. няма изплатени дивиденди (2008 г. изплатеният дивидент на акционерите на дружеството-майка е в размер на 2,251 хил.лв.).

Съгласно Закона за Българската банка за развитие всеки акционер на дружеството-майка (банката) може да се откаже от полагащия му се дивидент и тогава сумата на дивидента се отнася към допълнителните резерви.

Групата, чрез дружеството-майка, е формирала специален компонент *"Резерв по финансови активи на разположение и за продажба"* на собствения капитал, към който се акумулират всички нереализирани печалби и загуби от преценка до справедлива стойност на държаните финансови активи на разположение и за продажба, налични към края на всеки отчетен период. Тези печалби и загуби се трансферират към текущите печалби и загуби при продажба/падеж на съответните ценни книжа и/или при трайна обезценка. Резервът по финансови активи на разположение и за продажба е представен нетно от отсрочени данъци. Към 31.12.2009 г. той е отрицателна величина в размер 193 хил.лв. (31.12.2008 г.: 67 хил.лв. – положителна величина).

30. УСЛОВНИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ И АНГАЖИМЕНТИ

	<i>Сума по договори</i> 2009 хил.лв.	<i>Сума по договори</i> 2008 хил.лв.
Условни задължения		
Банкови гаранции и акредитиви	74,209	48,385
Признати в отчета за финансовото състояние (провизирани)	(1,033)	(996)
	<u>73,176</u>	<u>47,389</u>
Неотменяеми ангажименти		
Неусвоен размер на разрешени кредити	29,668	93,554
Непоискана част от номинал на акции на ЕИФ (Приложение 15)	4,694	4,694
	<u>34,362</u>	<u>98,248</u>
	<u><u>107,538</u></u>	<u><u>145,637</u></u>

През последното тримесечие на 2008 г., на база Закона за Българската банка за развитие е започнало преминаването на дейността по Проект "Гаранционен фонд за микрокредитиране" от Министерството на труда и социалната политика (МТСП) към Национален гаранционен фонд ЕАД – дъщерно дружество на банката. Въз основа на този закон и Решение № 309/3.05.2007 г. на МС е извършено предоговаряне в срок до една година (до м. май 2009 г.) с всяка от банките - партньори по Проект "Гаранционен фонд за микрокредитиране" към МТСП за замяна на обезпечението от депозити на МТСП с банкови гаранции от Българската банка за развитие АД. С размера на освободените

ГРУПА БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ
ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
за 2009 година

държавни средства по проекта е увеличен капиталът на Българската банка за развитие АД и респ. на Националния гаранционен фонд ЕАД.

Към 31.12.2009 г. са сключени споразумения с осем банки-партньори и са издадени гаранции от Групата (от дружеството-майка) общо за 57,882 хил.лв. (31.12.2008 г.: четири банки-партньори и са издадени гаранции от Групата (от дружеството-майка) общо за 40,072 хил.лв.).

През 2009 г. са сключени споразумения за портфейлни гаранции с десет банки, по които страна е директно фондът (дъщерното дружество) (31.12.2008 г. : няма). Общия лимит от средства, предоставен на банките за включване на кредити в портфейла е в размер на 76,000 хил.лв. Към 31.12.2009 г. одобреният размер на кредитите, включени в портфейлите на банките-партньори е в размер на 3,250 хил.лв., а усвоения размер е 2,771 хил.лв. (31.12.2008 г.: няма).

Характер на инструментите и кредитен риск

Тези ангажименти с условен характер са носители на задбалансов кредитен риск, тъй като само таксите се признават в отчета до изпълнението или изтичането на срока на ангажиментите. Сумите, отразени в таблицата по-горе като гаранции, представляват максималната счетоводна загуба, която би била призната към края на отчетния период, ако контрагентите не изпълнят изцяло договорните си задължения. Срокът на много от условните задължения ще бъде изтекъл без същите да бъдат частично или изцяло авансирани. Ето защо, сумите не представляват очаквани бъдещи парични потоци. Обезпеченията за издаване на обичайните банкови гаранции са над 100% и представлява основно блокирани депозити в банката (дружеството-майка), ипотекирана недвижима собственост и застрахователни полици, издадени в полза на банката (дружеството-майка). При възникване условия за активиране на издадена гаранция дружеството-майка преценява възможността за регресно вземане към контрагента и евентуално реализиране на предоставените обезпечения.

Издадените от Групата гаранции по Проект "Гаранционен фонд за микрокредитиране" на МТСП са необезпечени. В случай на активиране на компонент от издадена гаранция от Групата, извършеното плащане от нея не се оценява като крайна загуба, тъй като банката-партньор има задължение да предприеме всички необходими действия за реализация на получените обезпечения по проблемния кредит и да възстанови съответната сума на Групата.

Невнесената част от номинала на притежаваните от банката (дружеството-майка) акции на Европейския инвестиционен фонд става дължима за плащане след специално решение за целта на Общо събрание на акционерите на фонда. До датата на издаване на настоящия отчет не е вземано такова решение.

ГРУПА БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ
ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
за 2009 година

31. ПАРИЧНИ СРЕДСТВА И ЕКВИВАЛЕНТИ

Паричните средства и еквиваленти към 31 декември включват:

	2009	2008
	хил.лв.	хил.лв.
Парични средства в каса (<i>Приложение 12</i>)	782	106
Разплащателна сметка при Централната банка (<i>Приложение 12</i>)	13,196	598
Вземания от банки с падеж до 90 дни	82,913	126,990
	<u>96,891</u>	<u>127,694</u>

32. БАНКОВИ РЕГУЛАТОРИ СЪГЛАСНО БЪЛГАРСКОТО ЗАКОНОДАТЕЛСТВО

В съответствие с изискванията на банковото законодателство в България и инструкциите на Българска Народна Банка (БНБ), в качеството ѝ на Централна банка, Българска банка за развитие АД (дружеството-майка) индивидуално и респ. като банкова група, следва да спазва определени ограничения свързани със следните съотношения:

Обща капиталова адекватност

Банката (дружеството-майка) изчислява общата капиталова адекватност на консолидационно ниво като процентно съотношение между нетната капиталова база и общия рисков компонент на активите на Групата. Капиталовата база включва основния акционерен капитал, Фонд Резервен и другите резерви с общо предназначение. Общият рисков компонент на консолидираните активи включва балансовите и задбалансовите експозиции на Групата, претеглени по степен на риск.

Отчетената капиталова адекватност на Групата към 31.12.2009 г. е 88.97 % (31.12.2008 г.: 60,51%). Минимално изискваната капиталова адекватност е 12% (2008 г.: 12%). Минимално изисквана (препоръчана) адекватност на първичния капитал 10% (2008 г.: 10%).

Минимално изискван акционерен капитал

Към 31.12.2009 г. внесенят основен акционерен капитал на банката (дружеството-майка) е 589,574 хил. лв.(31.12.2008 г.: 214,574 хил. лв.). Банката е изпълнила изискванията от 10,000 хил. лв. на Централната банка за минимално изисквания акционерен капитал, респ. собствен капитал, както и капиталовите изисквания на Закона за Българската банка за развитие.

Други регулаторни съотношения

- *Капиталова база спрямо откритите валутни позиции на консолидационно ниво – максималното съотношение е до 30% за всички валути и респ. до 15% за всяка отделна валута, с изключение на позициите в евро. Към 31.12.2009 г. банката е изпълнила изискването за това съотношение (31.12.2008 г.: изпълнено);*
- *Капиталова база спрямо големи рискови експозиции на консолидационно ниво – общият размер на всички големи кредити не може да надвишава 8 пъти капиталовата база на Групата.*

ГРУПА БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ
ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
за 2009 година

Експозицията към едно лице или свързани лица не може да надвишава 25% от капиталовата база. Към 31.12.2009 г. Банката е изпълнила изискването за това съотношение (31.12.2008 г.: изпълнено);

- *Ликвидни активи спрямо нетни парични потоци* – Централната банка (БНБ) следи на индивидуално ниво (ниво банка) за размерите и състава на ликвидните активи на банките и при необходимост определя минимални коефициенти за ликвидност за всяка отделна банка, който трябва да се постигне в определен срок като процент на ликвидните активи спрямо привлечените средства. Към 31.12.2009 г. коефициентът на ликвидни активи (КЛИА) на Групата е 22.35 % (31.12.2008 г.: 65.44%). През 2008 г. БНБ е препоръчала съотношение на ликвидните активи по смисъла на Наредба 11 към привлечени средства от институции, различни от кредитни, граждани и домакинства от 15 %. През 2009 г. не е променяна препоръката на БНБ относно това съотношение. Показателят *ликвидни активи спрямо нетни парични потоци на консолидационно ниво* към 31.12.2009 г. е изчислен от Групата е 68,99 % (31.12.2008 г.: 231%)

Допълнително Групата чрез дружеството-майка (банката) поддържа: а) минимален задължителен резерв по сметки в Централната банка на стойност 3,912 хил.лв. и в размер на 10 % от привлечените средства по депозити и кредити, без бюджетни, и 5% - от привлечени средства от нерезиденти (31.12.2008 г.: 9,779 хил. лв. и 10% - за всички привлечени средства), и б) резервен обезпечителен фонд на стойност 81 хил.лв. (31.12.2008 г.: 213 хил.лв.) създаден от БНБ като допълнителен гаранционен механизъм за осигуряване сетълмент на плащанията, иницирани от системните оператори към системата за брутен сетълмент в реално време RINGS.

- *Капиталова база спрямо размера на направените вложения в недвижими имоти, оборудване, акции и дялове от нефинансови институции, на консолидационно ниво* – всички вложенията на Групата под такава форма не могат да надхвърлят размера на капиталовата й база, а само тези в: а) недвижими имоти и оборудване – до 60% от капиталовата база., б) дялови участия в дъщерни дружества, които не са банки, застрахователни дружества, инвестиционни посредници или други финансови институции – до 40% от капиталовата база по Закона за Българската банка за развитие), и в) дялови участия, които не са банки, застрахователни дружества и инвестиционни посредници – до 50% от капиталовата база (по Закона за кредитните институции). Размерът на прякото или косвено участие на банката (дружеството-майка) в едно дружество, което не е банка, застрахователно дружество, инвестиционен посредник или финансова институция не може да надхвърля 15% от капиталовата база съгласно Закона за Българската банка за развитие (10% по Закона за кредитните институции).

Към 31.12.2009 г. вложенията на Групата в имоти и оборудване е 0.34% (31.12.2008 г.: 0.89%), а общо, всички вложения под регулация – 0.67 % (31.12.2008 г. : 1.81%)

Към 31.12.2009 г. Групата е спазила всички регулативни изисквания на БНБ и българското банково законодателство като банкова група (31.12.2008 г.: също).

ГРУПА БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ
ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
за 2009 година

33. УПРАВЛЕНИЕ НА ФИНАНСОВИЯ РИСК

В хода на обичайната дейност Групата е изложена на различни финансови рискове. Тези рискове се идентифицират, измерват и наблюдават от нея с помощта на различни контролни механизми, за да могат да бъдат управлявани и да се избягва концентрирането на неоправдан риск. Процесът на управление на рисковете е съществен за доходността на Групата и съществуването ѝ. Основните рискове, към които е открита Групата, са кредитен, пазарен и ликвиден риск, както и оперативен.

Структура за управление на рисковете

Основните звена, които са отговорни пряко за управление на рисковете са следните:

За дружеството-майка (банката):

Надзорен съвет – извършва общ надзор върху управлението на рисковете;

Управителен съвет – отговаря за общият подход за управление на рисковете и одобрява стратегиите, принципите и конкретните методи, техники и процедури за управление на рисковете;

Съвет по ликвидност – анализира текущото състояние на банката, наблюдава рисковете свързани с ликвидността на банката и пазара на финансови инструменти и предлага конкретни мерки в случай на отклонение от приетите лимити или при наблюдение на по-трайни негативни тенденции.

Кредитен комитет и Кредитен съвет – анализира кредитните сделки от гледна точка на управление на кредитния риск общо за кредитния портфейл, както и на ниво кредитни сделки и кредитополучатели;

Изпълнителни директори – осъществяват текущ оперативен контрол по поддържане и спазване на определените лимити за конкретните видове риск и прилагането на разработените процедури.

Централната банка осъществява допълнителен надзор върху управлението на рисковете в банката чрез изискване на периодични регулаторни отчети и последващ контрол по спазването на нормативно определените максимални нива за експозиция към определени видове рискове.

За дъщерното дружество (фондът):

Съвет на директорите – извършва общ надзор върху управлението на рисковете и отговаря за общият подход за управление на рисковете и одобрява стратегиите, принципите и конкретните методи, техники и процедури за управление на рисковете;

Изпълнителен директор – осъществява текущ оперативен контрол по поддържане и спазване на определените лимити за конкретните видове риск и прилагането на разработените процедури;

Отдел „Гаранции – администрация и наблюдение“ – осъществява мониторинг по отношение на гарантираните портфейли и обезпечението по кредитите. Отделът осъществява проверки и мониторинг на гарантирани кредити по утвърден от СД план за избирателни проверки по гаранции,

ГРУПА БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ
ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
за 2009 година

анализ на рисковите групи по гарантираните от фонда портфейли, а най-малко веднъж на 12 месеца се извършва проверка на изпълняваните икономически и социални изисквания от МСП, ползващи гаранции от Национален гаранционен фонд ЕАД.

Измерване и управление на основните рискове

Ръководствата на дружествата от Групата са приели комплекс от вътрешни правила и методи за измерване на различните рискове, които са основани както на статистически модели, добри международни банкови практики, така и на историческия опит на самата банка.

Контролът и управлението на рисковете е структуриран основно на базата на лимити. Тези лимити рефлектират върху стратегията на Групата и пазарната ѝ позиция, както и нивото на конкретния риск, който може да бъде поет. Периодично се изготвят отчети за конкретните типове риск за целите на последващ анализ и евентуална корекция на определените вече лимити.

33.1. Кредитен риск

Кредитен риск е рискът, при който клиентите/контрагентите няма да бъдат в състояние да изплатят изцяло дължимите на Групата суми в предвидения/договорен срок.

Управлението на специфичния кредитен риск се осъществява от Кредитен комитет на дружеството-майка и се наблюдава едновременно и от Управителния и от Надзорния съвет. Функцията по управление на кредитния риск осигурява прилагането на подходяща политика и съответствието на тази политика със свързаните процедури и контроли за текущо наблюдение на съответния кредит. Рисковата експозиция на кредитния портфейл се управлява чрез редовен анализ на способността на кредитополучателите да спазват задълженията си по плащане на лихвите и главниците, а и чрез поставяне на подходящи кредитни ограничения. Кредитният риск се намалява частично и чрез приемане на различни видове обезпечения.

На база на подписано гаранционно писмо с Европейския инвестиционен фонд (ЕИФ) през 2003 г. и последващи анекси дружеството-майка (банката) участва в гаранционната схема за предоставяне на кредити на малки и средни предприятия (МСП), съгласно дългосрочната програма на Европейския съюз за МСП. ЕИФ се ангажира да предостави пряка гаранция, която да покрива 50% от остатъчната загубата по главницата и лихвите от всеки кредит от Групата заеми, включени в кредитния под-портфейл на банката, формиран на база предвидените в споразумението условия, но общо не повече от 2,520 хил. евро. Дружеството-майка (банката) е прилагала намалени изисквания за обезпечение на кредитите, включени в портфейла гарантиран от ЕИФ.

През 2008 г. дружеството-майка (банката) е изпълнила обема на гарантирания портфейл и размерът на общата гаранция е 2,507 хил. евро. Към 31.12.2009 г. общата експозиция по кредити гарантирани от ЕИФ е в размера на 22,235 хил. лв. (31.12.2008 г.: 29,123 хил. лв.) Тази сума включва усвоената, но неиздължена част от кредитите и поетите ангажименти от банката по неусвоени кредити. Ангажиментът за плащане от страна на ЕИФ към тази дата възлиза 4,903 хил. лв. (31.12.2008 г.: 4,903

ГРУПА БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ
ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
за 2009 година

хил. лв.), като покритите загуби от страна на ЕИФ са в размер на 2,876 хил. лв.(31.12.2008 г.: 2,610 хил. лв.).

На 13.02.2009 г. дружеството-майка (банката) е подписала ново споразумение с ЕИФ за гаранционна линия в размер на 60 млн.евро. ЕИФ се ангажира да предостави пряка гаранция, която да покрива 50% от остатъчната загубата по главницата и лихвите от всеки кредит от Групата заеми, включени в кредитния под-портфейл на банката, формиран на база предвидените в споразумението условия, но общо не повече от 5,4% от размера на гарантирания портфейл. Към 31.12.2009 г. общата експозиция по кредити гарантирани от ЕИФ е в размера на 4,387 хил.лв. Тази сума включва усвоената, но неиздължена част от кредитите и поетите ангажименти от дружеството-майка (банката) по неувоени кредити.

Друг източник на кредитен риск за Групата са гаранциите и акредитивите. Основната цел на инструментите под формата на гаранции и акредитиви е да се осигурят средства на клиента, съобразно появата на необходимост от тях. Гаранции и акредитиви, представляващи неотменяем ангажимент на банката да извърши плащания в случай, че клиент не може да изпълни задълженията си към трета страна, носят същия кредитен риск, както и кредитите. Документарните и търговски акредитиви, представляващи писмено поемане на задължения от банката от името на клиент, оторизират трето лице да тегли средства до определена сума при определени условия. Обичайно те са покрити с парични средства, поради което са с по-нисък риск от прякото кредитиране.

Неувоените средства по одобрени кредитни споразумения под формата на заеми, банкови гаранции или акредитиви представляват ангажименти на дружеството-майка (банката). По отношение на кредитния риск Групата (чрез банката – дружеството-майка) е потенциално изложена на загуба в размер на общата сума на неувоените кредити. Вероятният размер на загубата, обаче, е по-нисък от всички неувоени средства, тъй като повечето от този тип ангажименти предполагат изисквания за поддържане на определени кредитни стандарти от страна на клиента. Дружеството-майка (банката) текущо следи сроковете за усвояване на кредитите, тъй като по-дългосрочните задължения обикновено са с по-висока степен на кредитен риск от краткосрочните.

Специалните финансови гаранции, представляващи неотменяем ангажимент, че дружеството-майка (банката) или нейно дъщерно дружество (фондът) ще извърши плащания в случаите, когато банка-партньор, кредитирала МСП по схемата на Проект Гаранционен фонд за микрокредитиране, изпитва сериозни проблеми с определени длъжници-кредитополучатели по реда на тази схема, класифицира техните кредити в група "загуба" и разполага вече с изпълнителен лист срещу неизправните длъжници, имат сходни рискови характеристики като кредитите. Дружеството-майка (банката) управлява гаранционните портфейли на Групата на консолидирана база, прилагайки по аналогия всички правила и процедури, относими към управлението на кредитния риск за кредитните портфейли (вземания от банки и клиенти).

В допълнение към тези процедури, дъщерното дружество (фондът) е доразвило и специфицирало принципи, правила и лимити за текущо наблюдение и контрол върху поведението на гаранционните му портфейли: а) общата гаранционна експозиция е поставена в съотношение спрямо

ГРУПА БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ**ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ**

за 2009 година

капитала на фонда и възможен левъридж до 3 пъти размера на капитала; б) споделяне и общ текущ контрол на загубата между фонда и банката-партньор и кредитор по кредити, гарантирани от фонда; в) кредитите от портфейлите на банките-партньори и кредитори, гарантирани от фонда, задължително следва да са обезпечени с активи или ангажименти на кредитополучателя или чрез трети лица; г) използване на система от лимити за всеки гарантиран портфейл към съответната банка-партньор и кредитор; д) диверсификация на общия гаранционен портфейл по отрасли, по региони, по срокове и др.; е) непрехвърляемост на гаранциите на фонда, освен при изрично одобрение от него. Изпълнението на посочените лимити и диверсификация се разглежда от Съвета на директорите на фонда всяко тримесечие. При установени нарушения се пристъпва към съответните действия, определени в договорите с банките – партньори.

Максимална експозиция на кредитен риск

Експозицията към кредитен риск, произтичащи от финансовите активи, признати в отчета за финансовото състояние е както следва:

	2009	2008
	хил.лв.	хил.лв.
<i>Финансов актив</i>		
Парични средства в каса и по разплащателна сметка в Централната банка	17,971	10,696
Вземания от банки	559,847	200,101
Предоставени кредити и аванси на клиенти	278,265	190,842
Ценни книжа на разположение и за продажба	14,190	21,207
Ценни книжа държани до падеж	5,297	66
	<u>875,570</u>	<u>422,912</u>

Експозицията към кредитен риск, произтичащи от условни ангажименти, отчетени задбалансово, е както следва:

	2009	2008
	хил.лв.	хил.лв.
Банкови гаранции и акредитиви	71,408	47,389
Неусвоен размер на разрешени кредити	29,668	93,554
	<u>101,076</u>	<u>140,943</u>
Максимална експозиция към кредитен риск	<u>976,646</u>	<u>563,855</u>

ГРУПА БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ
ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
за 2009 година

Кредитен риск - концентрация

Ръководството на дружеството-майка (банката) текущо следи кредитния риск от концентрация на финансовите активи, както по сектори на икономиката, така и по отделни контрагенти. Определени са лимити за максимални експозиции, които се анализират и оценяват периодично. Поради своите основни цели дружеството-майка (банката) има рискова експозиция за концентрация на кредити на малки и средни предприятия, и предоставяне на инвестиционни дългосрочни кредити - с падеж от 3 до 10 години (Приложение № 13 и 14).

Всяко отклонение от приетите лимити за концентрация се одобрява от Управителния му съвет .

По-долу са представени данни за финансовите активи на Групата (кредити и вземания и финансови активи държани до падеж, ценни книжа на разположение и за продажба) класифицирани по сектори на икономиката:

<i>Сектори</i>	2009	2008
	<i>хил. лв.</i>	<i>хил. лв.</i>
Финансови услуги, в т. ч. Централна банка и парични средства в брой	589,078	223,123
Промисленост	74,726	45,477
Строителство	64,872	30,979
Търговия	48,475	41,324
Туристически услуги	25,416	23,522
Селско стопанство	25,007	20,304
Сделки с недвижими имоти	18,063	15,278
Транспорт	12,912	3,902
Държавни облигации	5,297	6,019
Други отрасли	33,218	21,548
	897,064	431,476

Качество на кредити и вземания

Дружеството-майка (банката) има въведени вътрешни правила за оценка на риска на всеки контрагент. Оценката се извършва на база на методология, обхващаща текуща финансова информация, прогнозни разчети, изпълнението на инвестиционните проекти и целевото използване на средствата, начина на обслужване на експозициите и информация за състоянието на приетите обезпечения. Кредитите и вземанията се класифицират в четири (2008 г.: четири групи) рискови групи в зависимост от резултатите от оценката. Приетите класификационни групи са както следва: "редовни", "под наблюдение", "нередовни" и "загуба". Класификацията на рисковите експозиции е в компетенциите на Кредитния комитет и се извършва ежемесечно. Също така всяко тримесечие се изисква текуща финансова информация от клиентите, която се анализира по вътрешна методика от Управление "Анализи". Текущо се следи изпълнението на инвестиционните проекти и респективно усвояването на

ГРУПА БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ
ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
за 2009 година

кредитите. На периодичен принцип, но не по-малко от веднъж в годината се извършва преглед и преценка на предоставените обезпечения, които се одобряват от Кредитния комитет. Всички решения на Кредитния комитет подлежат на контрол и потвърждение от страна на Управителния съвет на банката (дружеството-майка).

Структурата на финансовите активи на Групата съгласно рисковите класификационни групи е следната:

<i>Към 31 декември 2009 г.</i>	Редовни	Под наблюдение	Нередовни	Загуба	Общо
	<i>хил. лв.</i>	<i>хил. лв.</i>	<i>хил. лв.</i>	<i>хил. лв.</i>	<i>хил. лв.</i>
Парични средства в каса и по разплащателна сметка в Централната банка	17,971	-	-	-	17,971
Вземания от банки (депозити и кредити)	559,847	-	-	-	559,847
Кредити за търговско недвижимо имущество и строителство	181,248	12,032	5,368	10,965	209,613
Търговски кредити	79,822	2,013	799	3,110	85,744
Селскостопански кредити	-	-	-	2,751	2,751
Потребителски кредити	749	-	-	-	749
Жилищни ипотечни кредити на физически лица	305	-	-	-	305
Други кредити и вземания	597	-	-	-	597
Държавни облигации	5,297	-	-	-	5,297
Корпоративни облигации	12,099	-	-	-	12,099
Акции	2,091	-	-	-	2,091
	860,026	14,045	6,167	16,826	897,064
<i>Към 31 декември 2008 г.</i>					
	Редовни	Под наблюдение	Нередовни	Загуба	Общо
	<i>хил. лв.</i>	<i>хил. лв.</i>	<i>хил. лв.</i>	<i>хил. лв.</i>	<i>хил. лв.</i>
Парични средства в каса и по разплащателна сметка в Централната банка	10,696	-	-	-	10,696
Вземания от банки (депозити и кредити)	200,101	-	-	-	200,101
Кредити за търговско недвижимо имущество и строителство	132,561	10,208	2,185	332	145,286
Търговски кредити	46,656	2,462	197	-	49,315
Селскостопански кредити	-	-	-	2,752	2,752
Потребителски кредити	1,432	-	-	-	1,432
Жилищни ипотечни кредити на физически лица	81	-	-	-	81
Други кредити и вземания	540	-	-	-	540
Държавни облигации	6,019	-	-	-	6,019
Корпоративни облигации	13,212	-	-	-	13,212
Акции	2,042	-	-	-	2,042
Общо финансови активи	413,340	12,670	2,382	3,084	431,476

Всички кредити предоставени на нефинансови институции и физически лица са обезпечени. Приетите обезпечения са основно: ипотечи на земи и промишлени имоти, хотели, търговски и

ГРУПА БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ
ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
за 2009 година

жилищни сгради. Приемат се също така и допълнителни обезпечения под формата на залози на машини, съоръжения и стоково-материални запаси, ценни книжа, парични депозити, дружествени дялове, записи на заповед, авали и поръчителства от трети лица. Обичайната практика е да изисква обезпечение от кредитопосетелите поне в размер на 100% спрямо договорения размер на кредита.

По-долу са представени видовете обезпечения, държани от Групата към 31 декември 2009 г. и на 2008 г. по актуализирана стойност, определена със съдействието на вътрешен лицензиран оценител:

<i>Вид обезпечение</i>	2009	2008
	отчетна стойност <i>хил. лв.</i>	отчетна стойност <i>хил. лв.</i>
Ипотeki	254,851	163,901
Ипотека върху кораб	35,369	-
Залог на машини, съоръжения, оборудване и материални запаси	32,374	28,091
Блокирани депозити	5,205	10,169
Ценни книжа котираны на борсов пазар	-	3,088
Общо обезпечения	327,799	205,249

В таблицата по-долу са представени данни за стойността на портфейла от финансови активи на Групата по видове инструменти, отчитани по *амортизируема стойност*, и направените обезценки:

<i>Към 31 декември 2009 г.</i>	Кредити и вземания от нефинансови институции	Кредити и вземания от финансови институции	Кредити и вземания от физически лица	Държавни и корпоративни облигации, държани до падеж	Общо
	<i>хил. лв.</i>	<i>хил. лв.</i>	<i>хил. лв.</i>	<i>хил. лв.</i>	<i>хил. лв.</i>
Непросрочени и необезценени	3	559,847	1,054	5,297	566,201
Непросрочени обезценени на портфейлна основа	247,415	-	-	-	247,415
Просрочени, но необезценени	1,997	-	-	-	1,997
Просрочени обезценени на портфейлна основа	14,153	-	-	-	14,153
Обезценени на индивидуална основа	35,137	-	-	-	35,137
Общо по амортизируема стойност	298,705	559,847	1,054	5,297	864,903
Провизии за обезценка	(21,494)	-	-	-	(21,494)
Балансова стойност	277,211	559,847	1,054	5,297	843,409

ГРУПА БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ
ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
за 2009 година

Към 31 декември 2008 г.	Кредити и вземания от нефинансови институции	Кредити и вземания от финансови институции	Кредити и вземания от физически лица	Държавни и корпоративни облигации, държани до падеж	Общо
	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.
Непросрочени и необезценени	-	200,101	1,514	66	201,681
Непросрочени обезценени на портфейлна основа	158,191	-	-	-	158,191
Просрочени, но необезценени	88	-	-	-	88
Просрочени обезценени на портфейлна основа	21,566	-	-	-	21,566
Обезценени на индивидуална основа	18,047	-	-	-	18,047
Общо по амортизируема стойност	197,892	200,101	1,514	66	399,573
Провизии за обезценка	(8,564)	-	-	-	(8,564)
Балансова стойност	189,328	200,101	1,514	66	391,009

Кредити с просрочия, които не са обезценени или са обезценени само на портфейлна основа са изцяло от "Кредити и вземания от нефинансови институции" и са със следните дни на забава на плащания:

Към 31 декември 2009 г.	до 30 дни	от 31 до 90 дни	от 91 дни до 1 год.	над 1 год.	Общо
	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.
Кредити за търговско недвижимо имущество и строителство	13,146	68	1,715	-	14,929
Търговски кредити	1,007	-	214	-	1,221
	14,153	68	1,929	-	16,150

Към 31 декември 2008 г.	до 30 дни	от 31 до 90 дни	от 91 дни до 1 год.	над 1 год.	Общо
	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.
Кредити за търговско недвижимо имущество и строителство	20,694	-	-	88	20,782
Търговски кредити	872	-	-	-	872
	21,566	-	-	88	21,654

Първоначалните условия по сключени договори могат да се предоговарят в случаите на молба от страна на контрагентите. Обичайно това са сроковете за усвояване на кредитите, размера на кредита, лихвените нива и/или погасителните планове от гледна точка размерите на конкретни погасителни вноски. Най-често това се наблюдава в случаи на промяна на първоначалните параметри, целите и обхвата, респ. времевия график на проектите.

ГРУПА БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ
ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
за 2009 година

Предоговорените кредити и вземания представени по амортизируема стойност са както следва:

	2009	2008
	<i>хил. лв.</i>	<i>хил. лв.</i>
Кредити за търговско недвижимо имущество и строителство	111,622	24,694
Търговски кредити	31,281	27,912
Други кредити и вземания	598	-
	<u>143,501</u>	<u>52,606</u>

33.2. Пазарен риск

Пазарният риск е рискът от негативното движение на лихвените проценти, валутните курсове между различните валути и на пазарната цена на ценните книжа и другите финансови инструменти. Тези движения оказват влияние върху рентабилността на банката.

Лихвен риск

Групата винаги има експозиция спрямо движението на пазарните лихвени проценти, което оказва влияние върху финансовото ѝ състояние и паричните потоци.

Лихвен риск е вероятността от потенциално изменение на нетния приход от лихви или нетния лихвен марж (разлика между брутен лихвен доход и брутен лихвен разход) и пазарната стойност на собствения капитал, поради изменение на общите пазарни лихвени равнища.

Лихвените проценти за активи и пасиви, деноминирани в български лева, обичайно се определят на база на движението на основния лихвен процент, определян от Централната банка (БНБ). Лихвените проценти за активи и пасиви, деноминирани в евро, са базирани на котировките на Европейската централна банка.

За целите на определяне на лихвените нива по кредити и вземания от нефинансови институции са разработени и въведени от дружеството-майка (банката) вътрешни базисни нива, които са обвързани с финансовия ресурс използван за финансиране на тези кредити – собствен капитал, целеви дългосрочни кредитни линии и други, които се преразглеждат периодично.

Ръководството на дружеството-майка (банката) постоянно следи движенията при чуждестранните валути, несъответствията в лихвените нива и в матуритетната структура на своите активи и пасиви. Също така текущо наблюдава промените в цените и доходността на търгуваните ценни книжа. Лихвеният риск се следи активно от Управление "Анализи", за да се осигури съответствие с пазарните рискови ограничения. Съветът по ликвидност следи текущо лихвения риск, на който е изложена банката и разработва мерки за покриването и поддържането му в допустимите граници и лимити за банката.

Таблицата по-долу обобщава лихвената експозиция и риск на Групата. В нея са включени активите и пасивите по балансова стойност съгласно лихвените клаузи, заложи в договорите, матуритетната им структура и чувствителността им спрямо поведението на лихвените проценти.

ГРУПА БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ

ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ

за 2009 година

<i>31 декември 2009 г.</i>	<i>с плаващ лихвен %</i>	<i>с фиксиран лихвен %</i>	<i>безлихвени</i>	<i>общо</i>
	<i>хил. лв.</i>	<i>хил. лв.</i>	<i>хил. лв.</i>	<i>хил. лв.</i>
Финансови активи				
Парични средства в каса и по разплащателна сметка в Централната банка	-	-	17,971	17,971
Вземания от банки	9,391	550,456	-	559,847
Предоставени кредити и аванси на клиенти	259,078	19,187	-	278,265
Ценни книжа на разположение и за продажба	8,045	4,054	2,091	14,190
Ценни книжа, държани до падеж	-	5,297	-	5,297
	276,514	578,994	20,062	875,570
Финансови пасиви				
Задължения към банки	129	28,671	-	28,800
Задължения към клиенти	17,926	28,916	-	46,842
Привлечени средства от международни институции	-	157,453	-	157,453
Други привлечени средства	10,661	9,967	-	20,628
Други пасиви	-	-	104	104
	28,716	225,007	104	253,827
Общо лихвена експозиция	247,798	353,987	19,958	621,743
<i>31 декември 2008 г.</i>	<i>с плаващ лихвен %</i>	<i>с фиксиран лихвен %</i>	<i>безлихвени</i>	<i>общо</i>
	<i>хил. лв.</i>	<i>хил. лв.</i>	<i>хил. лв.</i>	<i>хил. лв.</i>
Финансови активи				
Парични средства в каса и по разплащателна сметка в Централната банка	-	-	10,696	10,696
Вземания от банки	10,917	189,184	-	200,101
Предоставени кредити и аванси на клиенти	184,497	6,345	-	190,842
Ценни книжа на разположение и за продажба	16,081	3,084	2,042	21,207
Ценни книжа държани до падеж	-	66	-	66
Общо финансови активи	211,495	198,679	12,738	422,912
Финансови пасиви				
Задължения към банки	129	7,837	-	7,966
Задължения към клиенти	28,143	8,666	-	36,809
Привлечени средства от международни институции	-	126,495	-	126,495
Други привлечени средства	10,455	5,935	-	16,390
Облигационни заеми	-	5,029	-	5,029
Други пасиви	-	-	277	277
Общо финансови пасиви	38,727	153,962	277	192,966
Общо лихвена експозиция	172,768	44,717	12,461	229,946

Анализ на лихвената чувствителност и риск

Таблицата по-долу включва финансовите инструменти на Групата представени по балансова стойност, категоризирани по по-ранната от двете дати – датата на промяна на лихвения процент по договор или датата на падежа.

ГРУПА БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ
ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
за 2009 година

<i>31 декември 2009 г.</i>	<i>до 1 м.</i>	<i>1-3 м.</i>	<i>3-6 м.</i>	<i>6-12м.</i>	<i>1-5 г.</i>	<i>над 5 год.</i>	<i>Нелих- вени</i>	<i>Общо</i>
	<i>хил. лв.</i>	<i>хил. лв.</i>	<i>хил. лв.</i>	<i>хил. лв.</i>	<i>хил. лв.</i>	<i>хил. лв.</i>	<i>хил. лв.</i>	<i>хил. лв.</i>
Финансови активи								
Парични средства и в Централната банка	-	-	-	-	-	-	17,971	17,971
Вземания от банки	54,837	38,114	4,011	4,349	103,536	355,000	-	559,847
Предоставени кредити и аванси на клиенти	259,078	19,187	-	-	-	-	-	278,265
Ценни книжа на разположение и за продажба	-	5,405	2,640	3,070	984	-	2,091	14,190
Ценни книжа, държани до падеж	-	-	-	-	5,297	-	-	5,297
Общо финансови активи	313,915	62,706	6,651	7,419	109,817	355,000	20,062	875,570
Финансови пасиви								
Задължения към банки	8,997	19,803	-	-	-	-	-	28,800
Задължения към клиенти	14,807	2,829	213	12,712	16,281	-	-	46,842
Привлечени средства от международни институции	60,976	45,828	50,649	-	-	-	-	157,453
Други привлечени средства	-	10,661	-	-	7,021	2,946	-	20,628
Други пасиви	-	-	-	-	-	-	104	104
Общо финансови пасиви	84,780	79,121	50,862	12,712	23,302	2,946	104	253,827
Общо лихвена експозиция на чувствителност	229,135	(16,415)	(44,211)	(5,293)	86,515	352,054	19,958	621,743
<i>31 декември 2008 г.</i>	<i>до 1 м.</i>	<i>1-3 м.</i>	<i>3-6 м.</i>	<i>6-12м.</i>	<i>1-5 г.</i>	<i>над 5 год.</i>	<i>Нелих- вени</i>	<i>Общо</i>
	<i>хил. лв.</i>	<i>хил. лв.</i>	<i>хил. лв.</i>	<i>хил. лв.</i>	<i>хил. лв.</i>	<i>хил. лв.</i>	<i>хил. лв.</i>	<i>хил. лв.</i>
Финансови активи								
Парични средства и в Централната банка	-	-	-	-	-	-	10,696	10,696
Вземания от банки	124,662	-	10,430	-	-	65,009	-	200,101
Предоставени кредити и аванси на клиенти	184,497	6,345	-	-	-	-	-	190,842
Ценни книжа на разположение и за продажба	10,169	8,996	-	-	-	-	2,042	21,207
Ценни книжа държани до падеж	-	-	-	66	-	-	-	66
Общо финансови активи	319,328	15,341	10,430	66	-	65,009	12,738	422,912
Финансови пасиви								
Задължения към банки	7,966	-	-	-	-	-	-	7,966
Задължения към клиенти	26,445	10	13	10,280	61	-	-	36,809
Привлечени средства от международни институции	48,687	48,691	29,117	-	-	-	-	126,495
Други привлечени средства	-	10,455	-	-	2,848	3,087	-	16,390
Облигационен заем	-	-	-	-	5,029	-	-	5,029
Други пасиви	-	-	-	-	-	-	277	277
Общо финансови пасиви	83,098	59,156	29,130	10,280	7,938	3,087	277	192,966
Общо лихвена експозиция на чувствителност	236,230	(43,815)	(18,700)	(10,214)	(7,938)	61,922	12,461	229,946

ГРУПА БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ
ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
за 2009 година

Чувствителност на лихвените активи и пасиви с плаващ лихвен процент

Таблицата по-долу показва чувствителността на Групата при възможни промени в лихвения процент на база структурата на активите и пасивите към 31 декември с плаващ лихвен процент и при предположение, че се игнорира влиянието на останалите променливи величини. Ефектът е измерен и представен като влияние върху финансовия резултат след облагане с данъци. Реалният ефект от промени в пазарните лихвени нива може да бъде различен, тъй като съществена част от кредитите и вземанията от клиенти се олихвяват с плаващ лихвен процент, базиран на определяна от дружеството-майка (банката) променлива част, която се влияе от множество фактори.

Валута	2009		2008	
	Увеличение в процентни пунктове	Чувствителност на финансовия резултат	Увеличение в процентни пунктове	Чувствителност на финансовия резултат
BGN		<i>хил. лв.</i>		<i>хил. лв.</i>
EUR	0.50%	421	0.50%	353
BGN				
EUR	0.50%	(135)	0.50%	(102)
BGN				
EUR	-0.50%	(421)	-0.50%	(353)
	-0.50%	135	-0.50%	102

Валутен риск

Валутният риск е риск от негативното влияние на колебания в преобладаващите валутни курсове върху финансовото състояние и паричните потоци на Групата в резултат на открити валутни позиции. Нетната позиция във всяка валута се следи постоянно от Управление "Ликвидност" на дружеството-майка (банката). Политика на Групата е основната част от активите и пасивите, и респ. банковите операции да са деноминирани в евро или левове а третата валута, с която се оперира са щатските долари, но в доста ограничени по размер позиции и обеми. Тя не извършва съществени сделки и не държи значителни открити позиции във валути, различни от евро. Тъй като българският лев е фиксиран към еврото, не съществува открит значителен валутен риск за Групата.

Следващата таблица обобщава експозицията на Групата към валутен риск. В нея са включени финансовите инструменти и условните задължения и ангажименти по балансова стойност, категоризирани по вид валута.

ГРУПА БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ
ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
за 2009 година

Към 31 декември 2009 г.

	В USD	В EUR	В друга чуждестранна валута	В български лева	общо
	хил.лв.	хил.лв.	хил.лв.	хил.лв.	хил.лв.
Финансови активи					
Парични средства в каса и по разплащателна сметка при Централната банка	15	3,935	-	14,021	17,971
Вземания от банки	39	38,687	613	520,508	559,847
Предоставени кредити и аванси на клиенти	-	202,911	-	75,354	278,265
Ценни книжа на разположение и за продажба	-	5,389	-	8,801	14,190
Ценни книжа държани до падеж	-	5,297	-	-	5,297
Общо финансови активи	54	256,219	613	618,684	875,570
Финансови пасиви					
Задължения към банки	-	15,711	-	13,089	28,800
Задължения към клиенти	46	38,787	577	7,432	46,842
Привлечени средства от международни институции	-	157,453	-	-	157,453
Други привлечени средства	-	13,607	-	7,021	20,628
Други пасиви	-	81	-	23	104
Общо финансови пасиви	46	225,639	577	27,565	253,827
Нетна балансова валутна позиция	8	30,580	36	591,119	621,743
Условни задължения и ангажменти	2,461	22,294	16,589	66,194	107,538

Към 31 декември 2008 г.

	В USD	В EUR	В български лева	общо
	хил.лв.	хил.лв.	хил.лв.	хил.лв.
Финансови активи				
Парични средства в каса и по разплащателна сметка при Централната банка	9	9,806	881	10,696
Вземания от банки	260	24,704	175,137	200,101
Предоставени кредити и аванси на клиенти	-	113,811	77,031	190,842
Ценни книжа на разположение и за продажба	-	10,412	10,795	21,207
Ценни книжа държани до падеж	-	66	-	66
Общо финансови активи	269	158,799	263,844	422,912
Финансови пасиви				
Задължения към банки	-	7,926	40	7,966
Задължения към клиенти	260	27,165	9,384	36,809
Привлечени средства от международни институции	-	126,495	-	126,495
Други привлечени средства	-	13,542	2,848	16,390
Облигационни заемни	-	-	5,029	5,029
Други пасиви	-	248	29	277
Общо финансови пасиви	260	175,376	17,330	192,966
Нетна балансова валутна позиция	9	(16,577)	246,514	229,946
Условни задължения и ангажменти	708	32,180	112,749	145,637

ГРУПА БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ
ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
за 2009 година

Ценови риск на акции котиран на борсата

Групата е изложена на ценови риск по отношение на притежаваните от нея акции, класифицирани като инвестиции на разположение и за продажба. За целта ръководството на дружеството-майка (банката) следи и анализира всички промени на пазара на ценни книжа, както и използва консултантските услуги на авторитетни в страната инвестиционни посредници. Допълнително, към настоящия етап, поради икономическата и финансова криза, ръководството е взело решение за силно редуциране на операциите на фондовите пазари, задържане на закупените акции в по-дългосрочен хоризонт при текущо наблюдение на докладваните от съответния емитент финансови и бизнес показатели, както и развитието на дейността му в условията на криза.

Анализът на чувствителността на Групата спрямо цените на акциите, държани от нея на разположение и за продажба е направен на база състоянието и структурата на акциите в други дружества към 31 декември. Ефектът при промяна на цените с 25 % увеличение би довел до увеличение в другите компоненти на отчета за всеобхватния доход и съответно в собствения капитал (резерв по финансови активи на разположение и за продажба) с 69 х.лв. (за 2008 г: 57 х.лв.) При намаление с 25 % крайният ефект, отчетен в собствения капитал би бил равен и реципрочен на посочения по-горе при увеличението.

33.3. Ликвиден риск

Ликвидният риск представлява риска от невъзможността на Групата да посрещне текущите и потенциалните си задължения, свързани с плащания, когато те са дължими, без да понесе неприемливи загуби.

Дейността на дружествата от Групата изисква устойчив паричен поток, който да замени съществуващите депозити и получени кредити при изтичането на срока им (матуритета), както и да задоволи търсенето на клиентите за допълнителни кредити. При управление на ликвидността се взема предвид и ангажиментите, свързани с неувоената част на отпуснатите кредити и нивото на всички видове условни ангажименти.

Съответствието и контролираното несъответствие на падежните срокове и лихвените проценти на активите и пасивите е основен въпрос на управлението на ликвидността на Групата (основно чрез дружеството-майка). Пълното съответствие е необичайно, особено за банките. Несъответствието в матуритетната структура потенциално увеличава рентабилността, но също и увеличава риска от загуби. Падежните срокове на активите и пасивите, както и способността за заместване, на приемлива цена, на лихвените задължения в момента на техния падеж, са важни фактори при оценката на ликвидността на банката и фонда, и влиянието на промените в лихвените проценти и валутните курсове върху тях. За да управлява риска, Групата поддържа във всеки момент високоликвидни активи в зависимост от валутата на пасивите си. Контролът и следенето на общата ликвидност на Групата се извършват от Съвета по ликвидността на дружеството-майка, предимно чрез коефициенти, нормативно определени в Наредба 11 на БНБ. Допълнително се поддържат падежни таблици за сценарии "Действащо предприятие" и "Ликвидна криза" за установяване на нетните парични потоци по периоди.

ГРУПА БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ
ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
за 2009 година

В таблицата по-долу са представени стойностите в проценти на съотношението ликвидни активи спрямо пасивите на Групата (определени съгласно изискванията на Наредба №11 на БНБ);

	2009	2008
	%	%
Към 31 декември	22.35%	66.19 %
Средна стойност за периода	53.87%	34.15%
Най-високо за периода	104.96%	66.19%
Най-ниско за периода	22.35%	20.59%

В таблицата по-долу е направен анализ на финансовите активи и пасиви на Групата, групирани по остатъчен срок до падежа:

Към 31 декември 2009 г.	До 1 месец	1-3 месеца	3-12 месеца	1-5 години	Над 5 години	Неопред. падеж	Общо
	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.
Финансови активи							
Парични средства в каса и по разплащателна сметка при Централната банка	17,971	-	-	-	-	-	17,971
Вземания от банки	54,891	39,102	8,314	102,540	355,000	-	559,847
Предоставени кредити и аванси на клиенти	8,826	12,545	71,642	146,954	38,298	-	278,265
Ценни книжа на разположение и за продажба	-	594	18	11,487	-	2,091	14,190
Ценни книжа държани до падеж	338	-	-	4,959	-	-	5,297
Общо финансови активи	82,026	52,241	79,974	265,940	393,298	2,091	875,570
Финансови пасиви							
Задължения към банки	8,997	19,803	-	-	-	-	28,800
Задължения към клиенти	14,807	2,829	12,925	16,281	-	-	46,842
Привлечени средства от международни институции	1,344	5,022	13,999	104,239	32,849	-	157,453
Други привлечени средства	63	115	3,769	5,731	10,950	-	20,628
Други пасиви	21	-	81	2	-	-	104
Общо финансови пасиви	25,232	27,769	30,774	126,253	43,799	-	253,827
Разлика в падежните прагове на активи и пасиви	56,794	24,472	49,200	139,687	349,499	2,091	621,743
Условни задължения и ангажменти	817	2,481	33,455	9,101	56,990	4,694	107,538

ГРУПА БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ
ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
за 2009 година

Към 31 декември 2008 г.	До 1 месец	1-3	3-12	1-5	Над 5	Неопред.	Общо
	хил. лв.	месеца	месеца	годиши	годиши	падеж	
Финансови активи							
Парични средства в каса и по разплащателна сметка при Централната банка	10,696	-	-	-	-	-	10,696
Вземания от банки	124,924	-	3,334	6,843	65,000	-	200,101
Предоставени кредити и аванси на клиенти	6,632	3,232	39,611	105,045	36,322	-	190,842
Ценни книжа на разположение и за продажба	679	40	96	15,170	3,180	2,042	21,207
Ценни книжа държани до падеж	-	-	66	-	-	-	66
Общо финансови активи	142,931	3,272	43,107	127,058	104,502	2,042	422,912
Финансови пасиви							
Задължения към банки	7,966	-	-	-	-	-	7,966
Задължения към клиенти	26,446	10	10,293	60	-	-	36,809
Привлечени средства от международни институции	1,400	293	26,778	31,590	66,434	-	126,495
Облигационен заем	-	39	4,990	-	-	-	5,029
Други привлечени средства	60	128	498	5,088	10,616	-	16,390
Други пасиви	97	178	-	2	-	-	277
Общо финансови пасиви	35,969	648	42,559	36,740	77,050	-	192,966
Разлика в падежните прагове на финансови активи и пасиви	106,962	2,624	548	90,318	27,452	2,042	229,946
Условни задължения и ангажименти	80,839	2,318	10,694	7,244	39,848	4,694	145,637

Изискванията към ликвидността за посрещане на плащания по гаранции и акредитиви са значително по-ниски от сумата на ангажимента, тъй като Групата обикновено не очаква трета страна да претендира изплащане на суми по споразумението.

В таблицата по-долу са представени брутните недисконтирани парични потоци, свързани със задълженията на Групата към 31 декември:

Към 31 декември 2009 г.	Балансова стойност	Брутен поток	под 1м.	от 1 до 3 м.	от 3 до 12 м.	от 1 до 5 г.	над 5 г.
	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.
Финансови пасиви							
Задължения към банки	28,800	28,916	8,998	19,918	-	-	-
Задължения към клиенти	46,842	48,197	14,807	2,842	13,269	17,279	-
Привлечени средства от международни институции	157,453	169,968	1,390	5,211	16,643	112,572	34,152
Други привлечени средства	20,628	21,892	68	149	3,892	5,995	11,788
Други пасиви	104	104	102	-	-	2	-
	253,827	269,077	25,365	28,120	33,804	135,848	45,940
Провизии по банкови гаранции	1,033	1,033	100	300	588	45	-
Неусвоени кредитни ангажименти	29,668	29,668	346	1,576	22,569	5,177	-

ГРУПА БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ
ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
за 2009 година

Към 31 декември 2008 г.	Балансова стойност	Брутен поток	под 1м.					над 5 г.
			от 1 до 3 м.	3 до 12 м.	от 1 до 5 г.	над 5 г.		
	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	
Финансови пасиви								
Задължения към банки	7,966	7,976	7,976	-	-	-	-	
Задължения към клиенти	36,809	37,127	26,439	10	10,611	67	-	
Привлечени средства от международни институции	126,495	153,672	1,538	587	31,313	75,446	44,788	
Облигационни заеми	5,029	5,198	-	59	5,139	-	-	
Други привлечени средства	16,390	23,103	65	135	565	5,158	17,180	
Други пасиви	277	277	97	178	-	2	-	
	192,966	227,353	36,115	969	47,628	80,673	61,968	
<i>Провизии по банков гаранции</i>	996	996	45	90	861	-	-	
Неусвоени кредитни ангажименти	93,554	93,554	79,928	1,541	5,260	6,825	-	

Негативни последици от Световната финансова криза /2009 г./ и предприети мерки от Групата за нейното овладяване

През 2009 г. под влиянието на общата икономическа и финансова криза Групата доразви и допълнително акцентира мерки в посока прецизиране на политиките и практиките по управление на финансовите рискове, адекватно на развитието на икономическата конюнктура.

През годината Групата стриктно се е придържала към приетата още през 2008г. политика на ограничаване операциите на капиталовите пазари. Пряко следствие от тази политика бе лимитирането и ограничаването нивото на поетите пазарни рискове. В оперативен порядък са били разглеждани, в т.ч. осъвременявани и лимитите за операции на междубанковия пазар с оглед постигане на максимална диверсификация на експозицията.

През 2009 г. Групата разшири процеса по текущ преглед на вътрешно нормативната си уредба с оглед пълното и съгласуване с наблюдаваните процеси от гледна точка своевременна и дори превантивна реакция на възникващи рискове. Отчитайки значителното увеличение на поетите контрагентни рискове бе доразвита и технологично осигурена система за превантивно и всекидневно следене на възникващите експозиции и носители на този вид риск. В тази връзка нормативната уредба бе доразвита с изцяло осъвременени правила, респективно методика за оценка и управление на контрагентния риск.

Отчитайки запазилата се и неблагоприятна динамика в ценовите нива на активите, които се приемат за обезпечение на отпусканите кредити, процеса на текущо осъвременяване на приетите обезпечения, в т.ч. при разширено използване на външни оценители, доби интензивен характер.

ГРУПА БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ
ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
за 2009 година

В допълнение дружеството-майка (банката) е разширило дейността си по превантивен анализ на финансираните инвестиционни проекти с цел предприемане на действия по превенция на нововъзникнали рискове. Извършен е обстоен преглед и преоценка на приетите обезпечения. На тази основа са предприети допълнителни мерки за преразглеждане на времевите планове и стойностните размери на финансирането по определени проекти с оглед по-адекватно и предпазливо кредитиране тяхната реализация в условията на криза.

С подписаното на 13.02.2009 г. ново гаранционно споразумение с ЕИФ бе разширен достъпа до кредитна защита. Гаранционната линия е в размер от 60 млн. евро, при срок за усвояване фиксиран до м. февруари 2011 г. С така осигурената кредитна защита ще се ползва до 50 % от новосформирания кредитен портфейл на дружеството-майка (банката).

33.4 Управление на собствения капитал

Основните цели на Групата при управлението на собствения капитал е да поддържа неговото ниво в размери достатъчни за развитие на дейността и постигане на общите цели заложи при създаването ѝ – подкрепа на икономическата политика на страната и развитието на малък и среден бизнес.

В дейността си Групата следва да спазва регулаторните изисквания за капиталова адекватност (Приложение № 29, 30 и 32), както и изискването нейните дружества да продължат да оперират като действащо предприятие.

В таблицата са показани основните компоненти на собствения капитал, съгласно регулаторните изисквания и съотношенията, които Групата на консолидационно ниво (като банкова група) е постигнала:

ГРУПА БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ
ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
за 2009 година

	2009	2008
	<i>хил. лв.</i>	<i>хил. лв.</i>
Капитал от първи ред		
Обикновени акции	589,574	214,574
Общи резерви	10,395	5,000
Други резерви с общо предназначение	6,190	6,190
Общо капитал от първи ред	<u>606,159</u>	<u>225,764</u>
Капитал от втори ред	-	-
Общо капитал	<u>606,159</u>	<u>225,764</u>
Инвестиции		
в т.ч. Нематериални активи	(74)	(40)
	<u>(74)</u>	<u>(40)</u>
Други намаления		
Специфични провизии за кредитен риск при използване на стандартизиран подход	4,463	128
Опънъчни разлики, включени в капитала от Първи ред	193	-
Капиталова база 1 ред	601,429	225,596
Капиталова база 2 ред	601,429	225,596
Кредитен риск		
Рисково претеглени активи	<u>636,815</u>	<u>355,364</u>
в т.ч. Рисково претеглени активи за кредитен риск	579,616	260,758
в т.ч. Задбалансови еквиваленти на рисково претеглени активи за кредитен риск	57,199	94,606
Съществен търговски портфейл		
Пазарен риск	18,429	-
Валутен риск	-	-
Стоков риск	18,429	-
	-	-
Рисков компонент	<u>655,244</u>	<u>355,364</u>
Общи капиталови изисквания за операционен риск	1,661	1,394
Приравняване на рисковия компонент за операционен риск (операционен риск * 12.5)	<u>20,763</u>	<u>17,425</u>
Общ рисков компонент	<u>676,007</u>	<u>372,789</u>
Адекватност на капитал от първи ред	88.97%	60.51%
Обща капиталова адекватност	88.97%	60.51%
Регулативно изисквани нива		
Адекватност на капитал от първи ред	10.00%	10.00%
Обща капиталова адекватност	12.00%	12.00%

34. СПРАВЕДЛИВА СТОЙНОСТ НА ФИНАНСОВИТЕ АКТИВИ И ПАСИВИ

Справедливата стойност най-общо представлява сумата, за която един актив може да бъде разменен или едно задължение да бъде изплатено при нормални условия на сделката между независими и информирани контрагенти.

Политиката на Групата е да оповестява във финансовите си отчети (индивидуални и консолидирани) справедливата стойност на финансовите ѝ активи и пасиви, за които съществуват котировки на пазарни цени.

Концепцията за справедливата стойност предполага реализиране на финансови инструменти чрез продажба. В повечето случаи обаче, особено по отношение на кредитите и депозитите, Групата очаква да реализира активите чрез тяхното цялостно обратно изплащане (погасяване) във времето. Също така в основната си част кредитите (предоставени и получени) са с плаваща лихва, която дружеството-майка (банката) се стреми да поддържа до нива в рамките на банковия пазар, а вземанията и задълженията по депозити са краткосрочни и тяхната справедлива стойност не би се променила съществено през периода до техния падеж.

Много активи и пасиви са или краткосрочни по своята същност или са отразени в консолидирания отчет за финансовото състояние по актуализирана пазарна стойност (предоставени и получени депозити от банки, инвестиции в ценни книжа) и поради това тяхната справедлива стойност е приблизително равна на балансовата им стойност.

В страната не функционира развит и достатъчно активен капиталов пазар, със стабилност и ликвидност за операции (покупки и продажби) на определени финансови активи и пасиви, поради което за тях няма котировки или достатъчно показателни котировки. Финансовата криза, която настъпи през втората половина на 2008 г. и продължи и през 2009 г., доведе допълнително до значителна стагнация на търгуваните обеми и срив на борсовите цени - без този ценови спад да е винаги свързан със съответно влошаване на дейността и финансовото състояние на дружествата, чиито ценни книжа се търгуват на борсата.

Ръководството на Групата е на позиция, че при съществуващите обстоятелства представените в консолидирания баланс оценки на финансовите активи и пасиви са съобразени с тях и са възможно най-надеждни, адекватни и достоверни за целите на финансовата отчетност.

ГРУПА БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ
ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
за 2009 година

35. СДЕЛКИ СЪС СВЪРЗАНИ ЛИЦА И ДРУЖЕСТВА ПОД ОБЩ КОНТРОЛ ОТ ДЪРЖАВАТА

1. Свързани лица

За 2009 г.

<i>Дружество/лице</i>	<i>Вид на свързаност</i>
Министерство на финансите	Основен собственик на банката от името на държавата

За 2008 г.

<i>Дружество/лице</i>	<i>Вид на свързаност</i>
Министерство на финансите	Основен собственик на банката от името на държавата

Пиринпласт АД	Контролирано от ключов управленски персонал (пряко или косвено)
Еко-Електрик ООД	Контролирано от ключов управленски персонал (пряко или косвено)
Борела – С АД	Контролирано от ключов управленски персонал (пряко или косвено)
Булфорест - 2006 АД	Контролирано от ключов управленски персонал (пряко или косвено)
Чепеларе курорт АД	Контролирано от ключов управленски персонал (пряко или косвено)
Понсстройинженеринг ЕАД	Контролирано от ключов управленски персонал (пряко или косвено)
Понс Холдинг АД	Контролирано от ключов управленски персонал (пряко или косвено)

2. Дружества под общ контрол от държавата

За 2009 г.

Български държавни железници ЕАД
Национална електрическа компания ЕАД
БУЛГАРГАЗ ЕАД
Български институт за стандартизация

За 2008 г.

Български държавни железници ЕАД
----

3. Разчетите със свързани лица в консолидирания отчет за финансовото състояние са:

към 31 декември 2009 г.

Пасиви	Вид на разчета	Приложение	2009
			<i>хил.лв.</i>
Министерство на финансите	Други привлечени средства	25	13,607
Условни задължения и ангажименти			
Министерство на финансите	Издадени банкови гаранции	30	1,277

ГРУПА БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ
ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
за 2009 година

към 31 декември 2008 г.

Активи	Вид на разчета	Приложение	2008 хил.лв.
Чепеларе курорт АД	Предоставени кредити и аванси на клиенти	14	4,417
Еко-Електрик ООД	Предоставени кредити и аванси на клиенти	14	1,436
Пиринпласт АД	Предоставени кредити и аванси на клиенти	14	840
Булфорест 2006 АД	Предоставени кредити и аванси на клиенти	14	499
Борела – С АД	Предоставени кредити и аванси на клиенти	14	250
Пасиви	Вид на разчета	Приложение	2008 хил.лв.
Министерство на финансите	Други привлечени средства	25	13,542
Пиринпласт АД	Задължения към клиенти по депозити	23	74
Родопска инициатива АД	Задължения към клиенти по депозити	23	16
Чепеларе курорт АД	Задължения към клиенти по депозити	23	13
Понс холдинг АД	Задължения към клиенти по депозити	23	13
Понсстройинженеринг ЕАД	Задължения към клиенти по депозити	23	6
Условни задължения и ангажменти			
Понсстройинженеринг ЕАД	Издадени банкови гаранции	30	976
Понс холдинг АД	Издадени банкови гаранции	30	23

4. Сделките със свързани лица са:

за 2009 г.	Вид на прихода/разхода	Приложение	2009 хил.лв.
Министерство на финансите	Приходи от такси и комисионни	4	85
Министерство на финансите	Разходи за лихви	3	(269)
за 2008 г.	Вид на прихода/разхода	Приложение	2008 хил.лв.
Министерство на финансите	Приходи от такси и комисионни	4	78
Министерство на финансите	Разходи за лихви	3	(593)
Еко-Електрик ООД	Приходи от лихви	3	136
Пиринпласт АД	Приходи от лихви	3	98
Борела – С АД	Приходи от лихви	3	21
Булфорест 2006 АД	Приходи от лихви	3	24
Чепеларе курорт АД	Приходи от лихви	3	59
Понсстройинженеринг ЕАД	Приходи от такси и комисионни	4	11
Понс холдинг АД	Приходи от такси и комисионни	4	1

ГРУПА БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ
ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
за 2009 година

5. Разчетите и сделките с дружества под общ контрол от държавата са:

към 31 декември 2009 г.

	Приложение	2009 хил.лв.
Пасиви		
БУЛГАРГАЗ ЕАД	Задължения към клиенти по депозити	270
Български институт за стандартизация	Задължения към клиенти по депозити	178
Български държавни железници ЕАД	Задължения към клиенти по депозити	94
Национална електрическа компания ЕАД	Задължения към клиенти по депозити	1
Сделки		
Български държавни железници ЕАД	<i>Вид на прихода/разхода</i>	
Български държавни железници ЕАД	Приходи от такси и комисионни	70
	Разходи за лихви	5

към 31 декември 2008 г.

	Приложение	2008 хил.лв.
Активи		
Български държавни железници ЕАД	Предоставени кредити и аванси на клиенти (Цесия на вземане)	2,676
Пасиви		
Български държавни железници ЕАД	Задължения към клиенти по депозити	9,943
Сделки		
Български държавни железници ЕАД	<i>Вид на прихода/разхода</i>	
Български държавни железници ЕАД	Разходи за лихви	374
Български държавни железници ЕАД	Приходи от лихви	363
Български държавни железници ЕАД	Приходи от такси и комисионни	70

6. Отношения с ключов управленски персонал:

Лицата, представляващи ключов управленски персонал за Групата са оповестени в Приложение № 1.2

Разчети с ключов управленски персонал

	2009 хил.лв.	2008 хил.лв.
Предоставени кредити и аванси на клиенти (Приложение 14)	-	1,078
Задължения към клиенти по привлечени депозити (Приложение 23)	152	463
Задължения за възнаграждения (Приложение 27)	50	112
	202	575

ГРУПА БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ
ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
за 2009 година

Сделки с ключов управленски персонал	2009 хил.лв.	2008 хил.лв.
Възнаграждения и социално осигуряване (Приложение 9)	1,418	1,260
Разходи за лихви (Приложение 3)	<u>6</u>	<u>10</u>
	<u>1,424</u>	<u>1,270</u>
Приходи от лихви (Приложение 3)	-	28

36. СЪБИТИЯ СЛЕД ДАТАТА НА БАЛАНСА

С Решение на Управителния съвет на дружеството-майка(банката) от 29.03.2010 г. е одобрена облигационна емисия на стойност 20,000 хил.евро., предназначена за финансиране на инфраструктурни проекти.

Съгласно Решение № 197 от 08.04.2010 г. на Министерския съвет на Република България, е сключено споразумение между Министерски съвет на Република България и Българска банка за развитие АД (дружеството-майка) относно процедура за уреждане на задължения по републиканския бюджет. Задълженията, които се предвижда да бъдат уредени чрез механизма са за капиталови разходи и доставки на министерствата и ведомствата, възникнали и начислени до 31.12.2009 г., които не са погасени към 31.03.2010 г. Механизмът дава възможност на доставчиците и изпълнителите по договорите да прехвърлят своите вземания от министерствата и ведомствата – възложители, на Българска банка за развитие АД (дружеството-майка) чрез договор за цесия. Цената по цесията се формира на база сконтова лихва от 7 на сто годишно, изчислена за целия сконтов период върху номиналния размер на вземането, посочен в издаденото от съответния възложител удостоверение. Общият размер на програмата е до 500 млн. лв.

©2010 Българска банка за развитие АД
София 1000
Ул. Дяков Ширванли № 1

Тел: 359 2 9306333
Факс: 359 2 9306321

www.bdbank.bg
office@bdbank.bg